

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής

«Το Οικολογικό Ίχνος του Τουρισμού στην Ελλάδα»

Κωνσταντάς Δημήτριος

A.M. 2005019030

Τριμελής Επιτροπή:

Καθηγητής Ι. Φίλης (Επιβλέπων)

Καθηγητής Β. Κουικόγλου

Επίκουρος Καθηγητής Ε. Γρηγορούδης

ΧΑΝΙΑ, 2010

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο τουρισμός στην Ελλάδα αποτελούσε και συνεχίζει να αποτελεί μια από τις πιο παραγωγικές δραστηριότητες για τη χώρα αφού συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της. Τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από αυτόν, η στήριξη της απασχόλησης καθώς και η κοινωνική επιρροή που ασκεί κάθε άλλο παρά ασήμαντα και ευκαταφρόνητα μπορούν να χαρακτηριστούν. Το αρκετά εκτεταμένο εύρος της τουριστικής δραστηριότητας, αναλογικά με το μέγεθος της Ελλάδας, οδηγεί στην ανάγκη ειδικής ανάλυσης των επιμέρους μεγεθών που αφορούν σε αυτή και κυρίως στις επιπτώσεις που αυτή έχει.

Η ανάλυση οικολογικού ίχνους είναι μια ευρέως εφαρμοζόμενη μέθοδος που υπολογίζει τις συνολικές απαιτήσεις που έχει μια συγκεκριμένη δραστηριότητα και τις παρουσιάζει με ευνόητο και παραστατικό τρόπο μετατρέποντάς τες σε ισοδύναμες εκτάσεις γης που χρειάζονται για να ικανοποιήσουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις. Στην παρούσα εργασία εφαρμόστηκε η ανάλυση οικολογικού ίχνους για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων που έχει ο τουρισμός στην Ελλάδα ως δραστηριότητα και την ποσοτικοποίηση των ανάλογων δημιουργούμενων επιβαρύνσεων. Τέλος εξετάστηκε ως ενδεχόμενο η δυνατότητα χρήσης του οικολογικού ίχνους στα πλαίσια μιας συνολικότερης πολιτικής σχεδιασμού στρατηγικών τουριστικής ανάπτυξης βασιζόμενων στις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η πορεία ολοκλήρωσης της παρούσας διατριβής υπήρξε, ως διαδικασία, αρκετά ιδιαίτερη και με έντονες διακυμάνσεις. Πάνω από όλα όμως ήταν μια μοναδική εμπειρία με έντονα διδακτική επιρροή σε προσωπικό επίπεδο. Με την ολοκλήρωση της διατριβής τα αποτελέσματα της επιρροής αυτής καθίστανται πλέον εμφανή αυξάνοντας έτσι την αξία της όλης διαδικασίας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πρωτίστως τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Φίλη τόσο για την έμπνευση που μου προσέφερε κοινωνώντας μου τους προβληματισμούς του πάνω στα ευρύτερα ζητήματα της οικολογίας και της αειφορίας, όσο και για την μοναδικά αποτελεσματική καθοδήγηση που μου προσέφερε μέσω των καίριων συμβουλών του. Οφείλω να ομολογήσω πως χωρίς εκείνον δεν θα είχα φθάσει εδώ που έφθασα.

Επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω και επιθυμώ να πω στον καθηγητή μου κ. Κουϊκόγλου για την πολύτιμη βοήθεια και την ουσιαστική στήριξη που μου προσέφερε απλόχερα όλο αυτό το διάστημα. Η συνεργασία μας έχει για μένα πραγματικά πολύ μεγάλη αξία.

Θα ήθελα ακόμα να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ. Γρηγορούδη για την συμμετοχή του στην επιτροπή αξιολόγησης της διατριβής και για την ειλικρινή προθυμία του για παροχή βοήθειας κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ θέλω να πω στην οικογένεια μου και στους φίλους μου για την αμέριστη συμπαράσταση τους και την πίστη τους προς το πρόσωπό μου.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Θα ήθελα να αφιερώσω την παρούσα διατριβή στο φίλο μου Γιάννη για την πολύτιμη βοήθεια,
την ατελείωτη υπομονή και την συνεχή υποστήριξη του.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ	7
1.2 ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	8
1.3 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	9
1.4 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	11
2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ	11
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΧΝΟΥΣ	11
2.2 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ	13
2.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΧΝΟΥΣ	14
2.4 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	22
3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	22
3.1 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ.....	22
3.2 ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	27
4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	27
4.1 ΑΡΧΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ.....	28
4.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ	31
4.3 ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ.....	32

4.4	ΔΙΑΜΟΝΗ.....	33
4.5	ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	34
4.6	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	35
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	37
5.	ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	37
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	40
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Το *οικολογικό ίχνος* (ecological footprint), σαν μέγεθος, ορίζεται ως η ισοδύναμη έκταση (έδαφος, αέρας, και θάλασσα) που χρειάζεται ο μέσος κάτοικος μίας περιοχής για να καλύψει επαρκώς τις τρέχουσες ανάγκες του (ενέργεια, τροφή, ξυλεία, κατοικία, υποδομές κοκ.). Συνήθως εξετάζεται σε συνδυασμό με την *βιοχωρητικότητα* (biocapacity) η οποία ορίζεται ως η διαθέσιμη έκταση ανά κάτοικο. Οι δύο αυτοί δείκτες μετρώνται σε ισοδύναμα κατά κεφαλήν εκτάρια (global ha/person, 1ha = 10 στρέμματα). Συγκρίνοντας το οικολογικό ίχνος με την βιοχωρητικότητα προκύπτει μία ένδειξη για το αν το περιβάλλον αντέχει την επιβάρυνση που δέχεται από τους κατοίκους μίας χώρας, περιοχής, ενός ατόμου ή ακόμα και μιας δραστηριότητας. Το 2001, το παγκόσμιο οικολογικό ίχνος ήταν 2.2ha ενώ η βιοχωρητικότητα μόλις 1.8ha ανά κάτοικο. Οι αντίστοιχοι δείκτες για την Ευρώπη ήταν 4.9ha και 2.2ha. Ο μέσος κάτοικος στην Ελλάδα χρειαζόταν 5.3ha αλλά η χώρα διέθετε μόλις 1.6ha για κάθε κάτοικο.

Οι εφαρμογές του οικολογικού ίχνους ως μεθόδου υπήρξαν, κατά καιρούς, πολλές και, κυρίως, πολυδιάστατες. Η εξ' ορισμού δυνατότητα χρήσης του οικολογικού ίχνους για την εξέταση των επιπτώσεων που έχουν διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες αποτέλεσε και το μεγαλύτερο πλεονέκτημά του. Του προσέφερε ένα εκπληκτικά ευρύ πεδίο εφαρμογών και το κατέστησε ένα σημαντικό εργαλείο εξαγωγής ενδιαφερόντων συμπερασμάτων σχετικά με τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

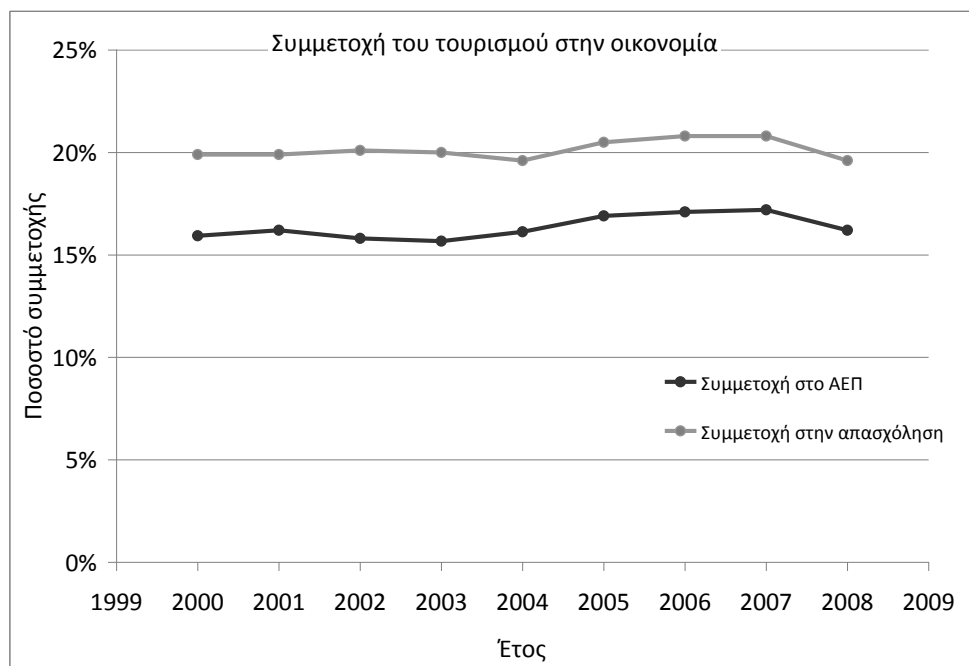
Ένα πεδίο εφαρμογής της μεθόδου του οικολογικού ίχνος είναι και ο τουρισμός. Ο τουρισμός, ως ανθρώπινη δραστηριότητα, μπορεί να μελετηθεί με τη βοήθεια της συγκεκριμένης μεθόδου. Εν προκειμένω μπορούμε να υπολογίσουμε τις ανάγκες που έχει, ή αλλιώς την

επιβάρυνση που δημιουργεί ο μέσος τουρίστας που επισκέπτεται ένα προσδιορισμένο μέρος ή μια χώρα. Πέραν των σταθερών του αναγκών (τροφή κλπ) ένας τουρίστας επιβαρύνει, με όρους οικολογικού ίχνους, έναν τόπο μέσω των μετακινήσεών του (από, προς αλλά και κατά την παραμονή του σε έναν τόπο), μέσω των υποδομών που πρέπει να δημιουργηθούν για την εξυπηρέτησή του αλλά και με επιπλέον τρόπους που θα διαφανούν στη συνέχεια.

1.2 ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα ο τουρισμός αποτελεί ίσως τον πιο σημαντικό τομέα ανάπτυξης της χώρας. Η συμβολή του τόσο σε οικονομικό όσο και σε ευρύτερα αναπτυξιακό επίπεδο είναι καθοριστική. Τα αντίστοιχα μεγέθη είναι αποκαλυπτικά:

Ο τουρισμός, σύμφωνα με το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, το 2005, αντιπροσώπευε το 16,9% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και το 20,5% της συνολικής απασχόλησης στην Ελλάδα. Παράλληλα η Ελλάδα κατέλαβε την ίδια χρονιά ως χώρα την 17^η θέση στις διεθνείς αφίξεις και την 12^η στα έσοδα, παγκοσμίως. Για το 2005 οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών στη χώρα μας ανήλθαν στα 14.276.465 άτομα.

Εικόνα 1. Το ποσοστό συμμετοχής του τουρισμού στο ΑΕΠ και στην απασχόληση διαχρονικά (πηγή: ΣΕΤΕ, www.sete.gr)

Πέρα από τα ποσοτικά μεγέθη πολύ σημαντική είναι και η ποιοτική επιρροή που έχει ο τουρισμός. Ως βασικός μοχλός ανάπτυξης της χώρας καθορίζει καίρια την κατεύθυνση προς την οποία θα κινηθεί η ανάπτυξη. Στην ουσία η επιρροή που έχει ο τουρισμός σε κοινωνικό επίπεδο είναι στρατηγικής σημασίας αφού η μορφή που θα έχει η ανάπτυξή του συμβαδίζει εκ των πραγμάτων με τη μορφή που θα έχει η ανάπτυξη της κοινωνίας, την οποία και συμπαρασύρει προς την ίδια κατεύθυνση (Buhalis, 2001). Με απλά λόγια, μια επιφανειακή, πρόχειρη και όχι ποιοτική πολιτική διαχείρισης και ανάπτυξης του τουρισμού θα έχει σαν αποτέλεσμα μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα μια ανάλογη ανάπτυξη της κοινωνίας, με αντίστοιχα αποτελέσματα.

Όσον αφορά τη μέθοδο του οικολογικού ίχνους αν και έχει τύχει διαφόρων εφαρμογών στην Ελλάδα, εν τούτοις δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι στιγμής στο πεδίο του τουρισμού. Η παρούσα εργασία αποτελεί μια πρώτη απόπειρα εξέτασης της μορφής και των επιπτώσεων του τουρισμού στην Ελλάδα μέσα από το πρίσμα του οικολογικού ίχνους.

1.3 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασικός στόχος της παρούσας εργασίας είναι να θέσει μια βάση προβληματισμού γύρω από κάποια δεδομένα αλλά και ερωτήματα. Ποια είναι η επίδραση που έχει ο τουρισμός στην Ελλάδα πάνω στο περιβάλλον; Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας δείκτης για την ποσοτικοποίηση και την μέτρηση των αντίστοιχων επιπτώσεων; Σε τι βαθμό μια τόσο καίρια δραστηριότητα όπως ο τουρισμός μπορεί να επηρεάσει την αναπτυξιακή διαδικασία μιας χώρας; Έχουμε τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε την επιρροή αυτή για να στρέψουμε τον τουρισμό αλλά και την γενικότερη ανάπτυξη της Ελλάδας προς μια πιο αειφόρο κατεύθυνση;

Εκτός όμως από τον προβληματισμό πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, η παρούσα εργασία προσπαθεί να επιβεβαιώσει την πεποίθηση σχετικά με την αξία της μεθόδου του οικολογικού ίχνους ως εργαλείου και τα οφέλη της χρήσης της στο πεδίο του τουρισμού. Τέλος επιχειρείται να προσεγγιστούν εκείνες οι ενδεχόμενες ενέργειες που θα οδηγούσαν στην κατεύθυνση της βελτίωσης της παρούσας κατάστασης της τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα.

1.4 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία αναπτύσσεται σε έξι κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει την βασική δομή της εργασίας, ορίζει το πρόβλημα και θέτει τους στόχους. Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει το θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου του οικολογικού ίχνους, την βιβλιογραφική επισκόπηση σχετικών εργασιών στον τομέα του τουρισμού, καθώς και σύνδεση των παραπάνω με αυτές τις συγκεκριμένες προεκτάσεις της παρούσας διατριβής. Το τρίτο κεφάλαιο αναλύει την μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, την προσέγγιση που επιλέχθηκε, τις μεθόδους συλλογής δεδομένων, τις παραδοχές και τους περιορισμούς. Το τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζει τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων τόσο συνολικά όσο και σε κατηγορίες. Στο πέμπτο κεφάλαιο σχολιάζονται τα τελικά αποτελέσματα και παρουσιάζονται τα συμπεράσματα.

Στο παράρτημα παρουσιάζεται το σύνολο σχεδόν των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τις μετρήσεις και τους υπολογισμούς. Η παρουσίαση γίνεται με την μορφή πινάκων και διαγραμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

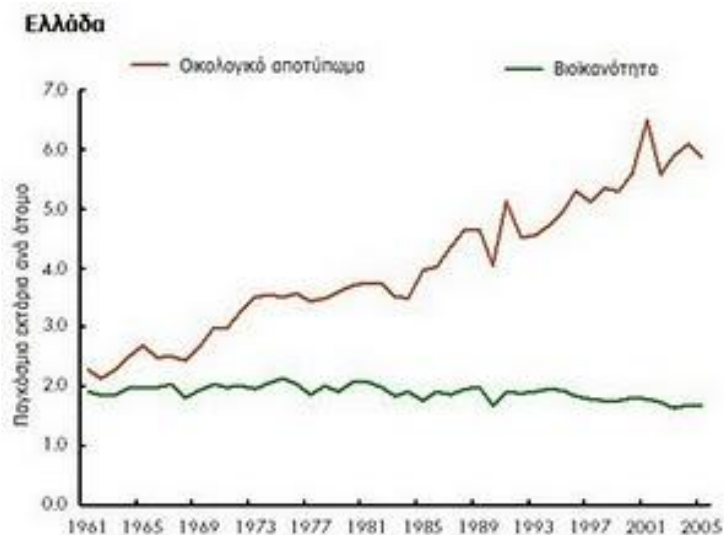
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΧΝΟΥΣ

Το περιβάλλον εμπλέκεται ταυτόχρονα σε τρεις βασικές αλληλεπιδράσεις σχετικές με την ανθρώπινη δραστηριότητα. Αποτελεί ίσως την μοναδική πηγή πρώτων υλών, φιλοξενεί τις κατοικίες αλλά και όλες τις άλλες υποδομές και τέλος δέχεται τα απόβλητα των ανθρώπινων διαδικασιών. Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη για έναν σύνθετο περιβαλλοντικό δείκτη που θα ενοποιεί τις τρεις αυτές πολύ διαφορετικές αλληλεπιδράσεις και θα παρουσιάζει όσο πιο παραστατικά γίνεται μια συγκεκριμένη κατάσταση.

Την ανάγκη αυτή έρχεται να καλύψει ο δείκτης του οικολογικού ίχνους, ο οποίος λειτουργεί ως εξής: καταγράφει τις ανάγκες σε τροφή και πρώτες ύλες, τις ανάγκες σε χώρο για κατοικία και απαραίτητες υποδομές και τις ανάγκες που αφορούν την απορρόφηση όλων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον και τις μεταφράζει σε ανάγκες ενεργής γης. Υπολογίζει δηλαδή την ισοδύναμη έκταση, σε εκτάρια, που θα χρειαζόταν κάποιος για να ικανοποιήσει τις ανάγκες αυτές που προκύπτουν από τον δεδομένο τρόπο ζωής του.

Από μόνο του όμως ένα μέγεθος που παρουσιάζει την έκταση που χρειάζεται κάποιος για να καλύψει τις ανάγκες του τρόπου ζωής του δεν μπορεί να μας αποκαλύψει αρκετά πράγματα. Για την σωστή και ουσιαστική ερμηνεία του, το οικολογικό ίχνος εξετάζεται σε συνδυασμό με ένα άλλο δείκτη, αυτόν της βιοχωρητικότητας. Η βιοχωρητικότητα μετριέται και αυτή σε εκτάρια και εκφράζει την διαθέσιμη ενεργή γη που αντιστοιχεί αναλογικά σε έναν άνθρωπο. Μελετώντας τους δύο αυτούς δείκτες συγκριτικά για μια συγκεκριμένη περίπτωση μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα σχετικά με το αν και κατά πόσο επιβαρύνει το περιβάλλον η αντίστοιχη δραστηριότητα (Ferguson, 1999).

Όταν συγκρίνουμε τη βιοχωρητικότητα μιας περιοχής με το οικολογικό ίχνος ενός κατοίκου της περιοχής αυτής τότε μπορούμε να διακρίνουμε την ύπαρξη ή την απουσία οικολογικού πλεονάσματος. Η ύπαρξη αυτού του πλεονάσματος θεωρητικά δηλώνει ότι το περιβάλλον παράγει και προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες με μεγαλύτερο ρυθμό σε σχέση με τον ρυθμό κατανάλωσης τους (Wackernagel & Rees, 1995). Η αξία του συγκεκριμένου πλεονάσματος είναι μεγάλη αλλά πιο σημαντική είναι η χρήση του και κυρίως ο τρόπος και ο βαθμός αξιοποίησής του. Ως εναλλακτικές μορφές σωστής αξιοποίησης θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την χρήση του για την υποστήριξη πληθυσμών με αρνητικό πλεόνασμα και την χρήση του σαν απόθεμα για την αντιμετώπιση περιπτώσεων υπερκατανάλωσης (Wackernagel et al., 2005a, 2005b, 1999).

Εικόνα 2. Το Οικολογικό Ίχνος και η Βιοχωρητικότητα διαχρονικά στην Ελλάδα (πηγή: WWF Ελλάς)

Η ανάλυση οικολογικού ίχνους δημιουργήθηκε, ως μέθοδος, από τους William Rees και Mathis Wackernagel και παρουσιάστηκε το 1995. Η ακριβής μεθοδολογία που χρησιμοποιείται, αλλά και το φάσμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που καλύπτονται, εξελίχθηκαν με το πέρασμα των ετών και πλέον ποικίλουν από μελέτη σε μελέτη. Στις μέρες μας το οικολογικό ίχνος χρησιμοποιείται κυρίως σαν δείκτης αειφορίας, αν και από μόνο του δεν αρκεί για να

καθορίσει μια διαδικασία ως αειφόρα. Αυτό συμβαίνει λόγω του γεγονότος ότι το οικολογικό ίχνος δεν λαμβάνει υπόψη του την κοινωνική και οικονομική ευημερία, στοιχεία επίσης απαραίτητα για τον προσδιορισμό του βαθμού αειφορίας μιας κατάστασης (Monfreda et al. , 2004).

2.2 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Στο σημείο αυτό θα παρουσιαστούν μερικές ενδεικτικές εφαρμογές της μεθόδου του οικολογικού ίχνους.

Μια από τις πιο εντυπωσιακές, σε αποτελέσματα, εφαρμογές της μεθόδου είναι αυτή που αφορά στον προσδιορισμό του ίχνους του νερού στην παραγωγή βαμβακιού. Σύμφωνα με μελέτη που έχει γίνει έχει διαπιστωθεί ότι το 2.6% της παγκόσμιας κατανάλωσης νερού αφορά στην καλλιέργεια βαμβακιού. Το συγκεκριμένο θέμα αποτελεί και ένα πολύ ενδεικτικό παράδειγμα για το πώς διαγράφονται οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ κρατών μέσα από την σκοπιά του οικολογικού ίχνους. Σαν μέση τιμή παγκοσμίως, το 44% της κατανάλωσης νερού για την καλλιέργεια και επεξεργασία βαμβακιού αφορά σε βαμβάκι που δεν χρησιμοποιείται στην χώρα παραγωγής του αλλά εξάγεται. Μπορούμε δηλαδή με τη μέθοδο του οικολογικού ίχνους να συσχετίσουμε την κατανάλωση ενός προϊόντος σε ένα μέρος με τις επιπτώσεις που έχει η παραγωγή του σε ένα άλλο μέρος. Χαρακτηριστικά, το 84% του ίχνους νερού της κατανάλωσης βαμβακιού στην Ευρώπη των 25 αφορά περιοχές εκτός αυτής και πιο συγκεκριμένα δημιουργεί σημαντικές επιπτώσεις σε χώρες όπως η Ινδία και το Ουζμπεκιστάν, που αποτελούν και τις βασικές χώρες εισαγωγής τόσο βαμβακιού όσο και προϊόντων βάμβακος. Ένα άλλο ενδεικτικό συμπέρασμα της συγκεκριμένης μελέτης έδειξε ότι οι καταναλωτές στην Ευρώπη των 25 συμβάλλουν έμμεσα σε ποσοστό 20% στην αποξήρανση της λίμνης Αράλης στο Καζακστάν. (Charagain et al, 2005)

Στο παραπάνω παράδειγμα διαφαίνεται ένα μειονέκτημα της μεθόδου του οικολογικού ίχνους. Όπως είδαμε τα οικολογικά ίχνη δεν μπορούν να μας καθορίσουν αν οι επιπτώσεις μιας δραστηριότητας επιβαρύνουν την περιοχή εξέτασης ή περιοχές εκτός αυτής διότι δεν γίνεται

διαχωρισμός στην προέλευση των αγαθών που καταναλώνονται. Με άλλα λόγια, μπορεί ο τρόπος ζωής των κατοίκων μιας χώρας να είναι ελάχιστα προσαρμοσμένος στην λογική της αειφόρου ανάπτυξης και την ίδια στιγμή τα τοπικά οικοσυστήματα να διατηρούνται άριστα. Αυτό συμβαίνει επειδή τα αγαθά και οι υπηρεσίες που καταναλώνονται μπορεί να προέρχονται από μια άλλη χώρα και έτσι όλη η αντίστοιχη επιβάρυνση μεταφέρεται στην χώρα προέλευσης.

Λαμβάνοντας υπόψη το προαναφερθέν μειονέκτημα και σκοπεύοντας στην εξάλειψή του παρουσιάστηκε μια τροποποιημένη εκδοχή της μεθόδου του οικολογικού ίχνους η οποία και εφαρμόστηκε στον υπολογισμό του οικολογικού ίχνους της Αυστραλίας. Η τροποποιημένη μέθοδος περιόριζε τους υπολογισμούς στα τμήματα γης εντός της χώρας, αποτύπωνε βαθμό όχλησης και χρησιμοποιούσε ανάλυση εισροών-εκροών με σκοπό τον ακριβή καταμερισμό των επιπτώσεων ανάλογα με τις κατηγορίες κατανάλωσης και τον διαχωρισμό των εισαγωγών από την εσωτερική κατανάλωση και τις εξαγωγές. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στην Αυστραλία, μια χώρα με μεγάλη βιοχωρητικότητα και σημαντικό οικολογικό πλεόνασμα, το οικολογικό ίχνος είναι αρκετά πιο μεγάλο γιατί δεν είχε υπολογιστεί αρχικά στην πραγματική του έκταση το τμήμα εκείνο της γης που είναι παραγωγικά ανενεργό. Ένα άλλο, επίσης σημαντικό, συμπέρασμα ήταν πως η όχληση όσον αφορά την γη στον μεγαλύτερο βαθμό της σχετιζόταν με παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων προς εξαγωγή. (Lenzen & Murray, 2000)

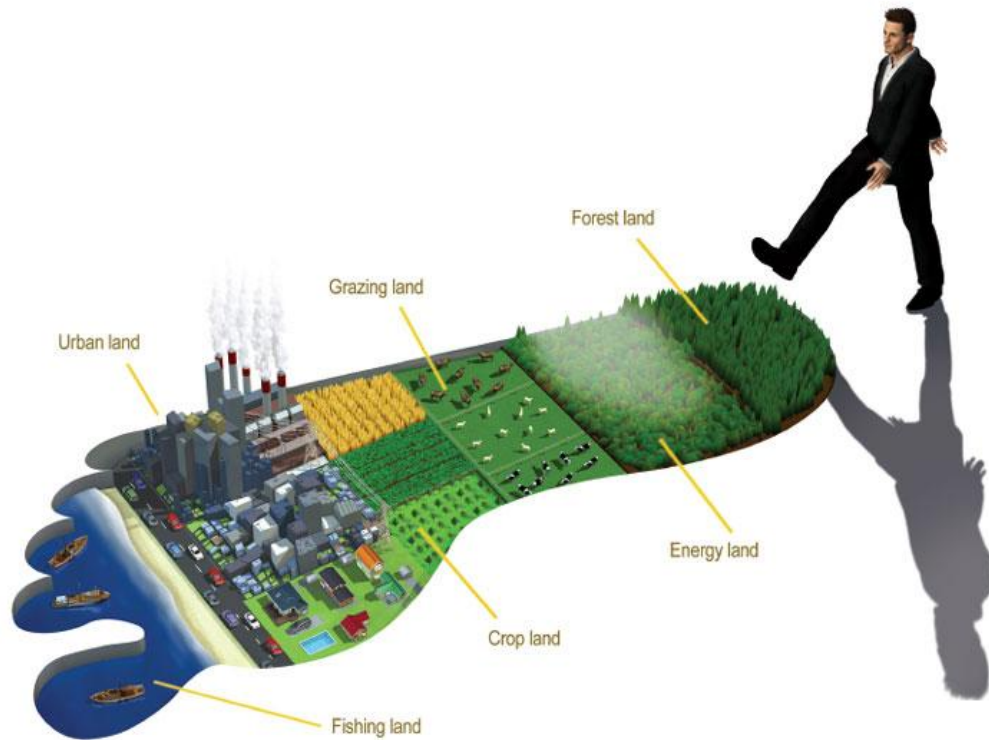
2.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΧΝΟΥΣ

Η μέθοδος του οικολογικού ίχνους παρουσιάστηκε στην αρχική της μορφή το 1995 από τους Mathis Wackernagel και William Rees. Στο σημείο αυτό θα δούμε τα βασικά στάδια της μεθόδου τα οποία σε γενικές γραμμές παραμένουν ως είχαν.

Το οικολογικό αποτύπωμα λαμβάνει υπόψη του έξι βασικές κατηγορίες οικολογικά παραγωγικών πεδίων, βάσει της κατηγοριοποίησης της Διεθνούς Ενώσεως για την Διατήρηση της Φύσης:

-
- *Ενεργειακή Γη*: η επιφάνεια που απαιτείται για την παραγωγή, με αειφόρο τρόπο, της ποσότητας της απαιτούμενης ενέργειας. Έχει προταθεί και ένας εναλλακτικός ορισμός που βασίζεται στην έκταση δασικής γης που χρειάζεται για να απορροφήσει την ποσότητα CO₂ που δημιουργείται κατά την παραγωγή ενέργειας από ορυκτά καύσιμα (Wackernagel & Rees, 1995). Οι δύο επιφάνειες δεν παρουσιάζουν ποσοτικά κάποια σημαντική διαφορά, απλά η δεύτερη έχει το πλεονέκτημα ότι εστιάζει τον υπολογισμό στο πρόβλημα της συγκέντρωσης CO₂ στην ατμόσφαιρα και ως εκ τούτου στο θέμα της υπερθέρμανσης του πλανήτη.
 - *Καλλιεργήσιμη Γη*: η επιφάνεια που απαιτείται για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη όλων των τροφίμων και των υπόλοιπων προϊόντων (π.χ. βαμβάκι, καπνός) που προκύπτουν από την Γεωργία.
 - *Δασική Γη*: η εκμεταλλεύσιμη επιφάνεια προσαρμοσμένων φυσικών συστημάτων που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την παραγωγή ξυλείας.
 - *Γη Κτηνοτροφίας*: η επιφάνεια που απαιτείται για την παραγωγή όλων των ζωικών προϊόντων περιλαμβανομένων του κρέατος, των γαλακτοκομικών, του μαλλιού και των δερμάτων.
 - *Χτισμένη Γη*: υποβιβασμένη και οικολογικά μη-παραγωγική επιφάνεια που δεσμεύεται για την χωροθέτηση κτιρίων, οδικών δικτύων, υποδομών και υπηρεσιών.
 - *Αλιευτική Έκταση*: θαλάσσια επιφάνεια που απαιτείται για την κάλυψη της κατανάλωσης θαλασσινών ειδών.

Ο υπολογισμός του οικολογικού ίχνους προϋποθέτει την αμοιβαία αποκλειόμενη χρήση των παραπάνω τύπων εδαφών, με την έννοια ότι κάθε αγαθό θα συσχετίζεται με έναν μόνο τύπο γης. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ο σωστός υπολογισμός και αποφεύγεται η πολλαπλή προσμέτρηση της συνεισφοράς ενός αγαθού στην τιμή του ίχνους.

Εικόνα 3. Οι έξι διαφορετικοί τύποι οικολογικά παραγωγικών εδαφών

Η λογική του οικολογικού ίχνους βασίζεται στην ιδέα ότι όλες σχεδόν οι ενεργειακές και υλικές ανάγκες μπορούν, μετά από κάποια επεξεργασία, να εκφραστούν μέσω ισοδύναμων βιολογικά παραγωγικών επιφανειών που χρειάζονται για να καλύψουν τις ανάγκες αυτές. Έτσι, ένα «παγκόσμιο εκτάριο» (global hectare) που αποτελεί και την μονάδα μέτρησης του οικολογικού ίχνους, είναι ισοδύναμο με ένα εκτάριο βιολογικά παραγωγικής γης που διαθέτει μέση παγκόσμια παραγωγικότητα.

Σύμφωνα με την μέθοδο, ο υπολογισμός του οικολογικού ίχνους πραγματοποιείται ακολουθώντας τα εξής βήματα:

1. Υπολογίζεται η μέση κατανάλωση C_n [kg/year] για κάθε αγαθό (n) που καταναλώνεται από τους κατοίκους της υπό εξέταση περιοχής ή τους απασχολούμενους της υπό εξέταση δραστηριότητας αντίστοιχα.

-
2. Υπολογίζεται η επιφάνεια εδάφους S_n [ha] που απαιτείται για την παραγωγή ενός συγκεκριμένου αγαθού (n) , διαιρώντας την μέση ετήσια κατανάλωση C_n του αγαθού με τη μέση ετήσια παραγωγικότητά του p_n [kg/ha/year]:

$$S_n = \frac{C_n}{p_n}$$

Για παράδειγμα, για μια υπηρεσία που δημιουργεί μια συγκεκριμένη περιβαλλοντική επιβάρυνση η μέση παραγωγικότητα p_n λαμβάνεται ως εκείνη η ποσότητα της ουσίας μόλυνσης n που δύναται να απορροφηθεί από ένα εκτάριο του συσχετισμένου τύπου εδάφους.

3. Υπολογίζουμε το οικολογικό ίχνος F [ha] αθροίζοντας όλες τις επιφάνειες εδάφους S_n που συνεισέφεραν τα αντίστοιχα καταναλωμένα n αγαθά:

$$F = \sum_{n=1}^{All\ goods} S_n$$

4. Υπολογίζουμε το κατά κεφαλή οικολογικό ίχνος f [ha/capita] διαιρώντας το συνολικό οικολογικό ίχνος F με τον πληθυσμό P

$$f = \frac{F}{P}$$

5. Τέλος υπολογίζουμε το παγκόσμιο εδαφικό ισοδύναμο E [gha eq] σταθμίζοντας τις εκτάσεις που αντιστοιχούν στους έξι διαφορετικούς τύπους εδαφών με την μέση παγκόσμια παραγωγικότητα.

Αντίστοιχα, για τον υπολογισμό της βιοχωρητικότητας, σύμφωνα πάντα με την μέθοδο, ακολουθούμε τα εξής βήματα:

1. Υπολογίζουμε αρχικά το μέγεθος των οικολογικά παραγωγικών περιοχών που διαθέτει η υπό εξέταση περιοχή, a_i [ha] , όπου i ένας από τους έξι τύπους γης (ενεργειακή, καλλιεργήσιμη, αλιευτική, χτισμένη, κτηνοτροφική, δασική).
2. Σταθμίζουμε κάθε τύπο γης a_i διαιρώντας την τιμή που έχουμε υπολογίσει για αυτό με την μέση παγκόσμια παραγωγικότητα. Αυτό το κάνουμε για να μπορέσουμε τελικά να έχουμε την βιοχωρητικότητα εκφρασμένη σε παγκόσμια ισοδύναμα εκτάρια [gha eq] δηλαδή στην ίδια μονάδα μέτρησης που έχουμε υπολογίσει και το ίχνος και να έχουμε την δυνατότητα σύγκρισης των δύο μεγεθών.
3. Στο σημείο αυτό αφαιρούμε από κάθε τύπο γης μια ποσότητα ίση με το 12% της τιμής που έχουμε υπολογίσει. Πολύ εύστοχα οι Wackernagel και Rees είχαν κρίνει απαραίτητη μια τέτοια ενέργεια, δεδομένου του ότι τόση έχει υπολογιστεί ότι είναι η έκταση που πρέπει να μείνει ανέπαφη για μπορέσουμε να έχουμε διατήρηση της βιοποικιλότητας.
4. Υπολογίζουμε την ολική βιοχωρητικότητα B [gha eq] αθροίζοντας τις σταθμισμένες εκτάσεις που έχουμε υπολογίσει για τους έξι τύπους γης. Το άθροισμα αυτό αποτελεί εκ των πραγμάτων και μια εκτίμηση για την εν δυνάμει παραγωγικότητα του οικοσυστήματος της υπό εξέταση περιοχής.

$$B = \sum_{i=1}^6 a_i$$

-
5. Τέλος υπολογίζουμε την κατά κεφαλή βιοχωρητικότητα ***b* [gha eq/capita]** διαιρώντας την ολική βιοχωρητικότητα ***B*** με τον συνολικό πληθυσμό των ανθρώπων που κατοικούν στην υπό εξέταση περιοχή.

$$b = \frac{B}{P}$$

2.4 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η μέθοδος του οικολογικού ίχνος έχει βρει τα τελευταία χρόνια πολλές εφαρμογές στον τομέα του τουρισμού (Barret & Simmons, 2003). Η αυξημένη προσοχή που έχει δοθεί στον κλάδο οφείλεται εν μέρει και στην προβολή του ως μια ήπια μορφή ανάπτυξης που δεν σπαταλά μεγάλες ποσότητες φυσικών πόρων. Αυτή η θετική θεώρηση όμως προσκρούει στο γεγονός ότι σημαντικά τμήματα του κλάδου παραμένουν σε μεγάλο βαθμό επιβλαβή για το περιβάλλον. Για αυτόν το λόγο τομείς όπως η κατανάλωση ενέργειας και οι παγκόσμιες επιπτώσεις της πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη συζήτηση για αειφόρο τουριστική ανάπτυξη (Gossling, 2000). Στο σημείο αυτό η μέθοδος του οικολογικού ίχνους μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη μιας ολιστικής θεώρησης της επίπτωσης του τουρισμού στο περιβάλλον συμπεριλαμβάνοντας το ίχνος της παραγωγής και κατανάλωσης των προϊόντων που σχετίζονται με τον τουρισμό και που συχνά παραβλέπεται (Sharpley, 2000).

Μια εργασία για την οικολογική απόδοση του τουρισμού (Gossling et al., 2005) μελέτησε την αλληλεπίδραση της περιβαλλοντικής ζημίας και της οικονομικής ανάπτυξης διαφόρων χωρών και προορισμών. Είναι γεγονός ότι η ενέργεια που παράγεται από ορυκτά καύσιμα είναι ένα από τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται με τα ταξίδια και τον τουρισμό. Στα συμπεράσματα της εργασίας φαίνεται ότι η απόσταση του ταξιδιού είναι ο σημαντικότερος παράγοντας επιρροής στο θέμα της οικολογικής απόδοσης και ότι τα ταξίδια σε μικρές αποστάσεις είναι ένα προαπαιτούμενο για την αειφορία.

Μια εφαρμογή της μεθόδου στην νοτιοδυτική Αγγλία εξέτασε διάφορα σενάρια με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και την ταυτόχρονη μείωση του οικολογικού

ίχνους του τουρισμού (Chambers et al., 2005b), στα πλαίσια μιας συνολικής αποτίμησης του οικολογικού ίχνους των δραστηριοτήτων στην περιοχή (Chambers et al., 2005a). Τέτοιες μελέτες μπορούν να αποδειχθούν πολύ χρήσιμες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για σχεδιασμό μακροχρόνιας ανάπτυξης μιας περιοχής.

Ιδιαίτερα σε περιοχές που γνώρισαν εξαιρετικά μεγάλη ανάπτυξη κατά τη διάρκεια σύντομου χρονικού διαστήματος, όπως ένα τουριστικό κέντρο στα Ιμαλάια, όπου οι δείκτες του οικολογικού ίχνους είναι 25 φορές πάνω από τη βιοχωρητικότητα, η μέθοδος χρησιμοποιήθηκε για την χάραξη μελλοντικού σχεδιασμού αειφόρου ανάπτυξης ο οποίος περιλαμβάνει την διαχείριση αποβλήτων, τη μείωση της εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα και την ανάπτυξη οικολογικής συνειδητοποίησης ειδικά ανάμεσα στους τουρίστες (Cole & Sinclair, 2002).

Μεγάλος αριθμός εργασιών έχει εκπονηθεί για την περιοχή Σιένα στην Ιταλία, τόσο σε επίπεδο περιφέρειας (Bagliani et al., 2008, Patterson et al., 2008) όσο και μικρότερες περιοχές (Patterson et al., 2007). Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το οικολογικό ίχνος και η βιοχωρητικότητα είναι σχεδόν ισοσκελισμένα σε επίπεδο περιφέρειας, αλλά αν γίνει πιο σχολαστικός έλεγχος σε επίπεδο δήμου ή κοινότητας φαίνεται ότι σε άλλες περιοχές υπάρχει πλεόνασμα και σε άλλες έλλειμμα. Η προσπάθεια κατανόησης των ορίων ωφέλιμης οικονομικής ανάπτυξης χρειάζεται εργαλεία ικανά να παρέχουν ποσοτικά δεδομένα για την επίδραση που έχουν στο περιβάλλον οι διαφορετικές στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης.

Σε τοπικό επίπεδο, ο σχεδιασμός και οι στόχοι για συγκεκριμένες δραστηριότητες είναι σημαντικοί για χώρους, πόλεις ή περιοχές που επιθυμούν να διαμορφώσουν ένα αειφόρο τουριστικό προϊόν (Dymond, 1997). Το οικολογικό ίχνος παρέχει ένα πλαίσιο για την εκτίμηση του περιθωρίου για μια αειφόρο τουριστική ανάπτυξη και ένα σημείο αναφοράς για να τεθούν στόχοι μελλοντικής επίδρασης του τουρισμού στην τοπική κοινωνία (Farsari & Prastacos, 2001, 2002). Οι ποσοτικές πληροφορίες βοηθούν στο σχεδιασμό υδρευτικών, αποχετευτικών και ενεργειακών αναγκών (Hardy & Beeton, 2001).

Μια άλλη έρευνα, για το Οντάριο του Καναδά εξέτασε το οικολογικό ίχνος κάθε τουρίστα ανάλογα τόσο με το μέσο που χρησιμοποίησε για την μετάβαση στον τόπο φιλοξενίας, όσο και με τα διαφορετικά διαθέσιμα είδη καταλυμάτων. Προτείνει επίσης την δημιουργία ενός είδους σήμανσης των καταλυμάτων με τρόπο αντίστοιχο με εκείνο της σήμανσης των προϊόντων βιολογικής γεωργίας, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τουριστών-καταναλωτών για την επίπτωση των διαφορετικών επιλογών τους (Johnson, 2003). Σε τελική ανάλυση το οικολογικό ίχνος θεωρείται ικανό να αποδείξει ότι είναι δυνατές επιλογές που επιβαρύνουν λιγότερο το περιβάλλον τόσο από τους τουρίστες όσο και από τους εργαζόμενους στον τουρισμό.

Εναλλακτικά ο ερευνητής μπορεί να εστιάσει σε ένα συγκεκριμένο τομέα που επηρεάζει το τουριστικό οικολογικό ίχνος, όπως οι εσωτερικές μετακινήσεις σε ένα νησί των Καναρίων (Martin-Cejas & Ramirez Sanchez, 2009), και να προτείνει συγκεκριμένες παρεμβάσεις όπως η προώθηση μέσων μαζικής μεταφοράς αντί για ιδιωτικά μέσα, ή η υιοθέτηση βέλτιστης τεχνολογίας με παράλληλη ποσοτικοποίηση της θετικής επίδρασης κάθε μέτρου.

Εξετάζοντας το οικολογικό ίχνος του ταξιδιού σε απομακρυσμένους προορισμούς όπως οι Σεϋχέλλες, προέκυψαν συμπεράσματα για το αν τα ταξίδια σε μακρινούς προορισμούς μπορεί να θεωρηθούν μέσα για την διάσωση της βιοποικιλότητας. Οι Σεϋχέλλες χρησιμοποιούν τα μεγάλα κέρδη από τον τουρισμό για να προστατεύσουν μεγάλες εκτάσεις από οικολογική υποβάθμιση λόγω ανθρώπινων επεμβάσεων, και να διατηρήσουν τον πρωτόγονο χαρακτήρα που τις κάνει ελκυστικές στους επισκέπτες (Gossling et al. 2002). Τα ευρήματα αποδεικνύουν ότι το μεγάλο έλλειμμα βιοχωρητικότητας που προκύπτει σε σχέση με το οικολογικό ίχνος, το οποίο μεταφέρεται σε παγκόσμια κλίμακα, δεν αφήνει περιθώρια για να προταθεί το συγκεκριμένο μοντέλο ανάπτυξης ως παράδειγμα για εφαρμογή και σε άλλες περιοχές που η βιοποικιλότητα απειλείται, καθώς μπορεί οι επιπτώσεις να μην είναι άμεσα ορατές, αλλά σε παγκόσμια κλίμακα υπάρχουν (αλλαγή του κλίματος, φαινόμενο Ελ Νίνιο, αύξηση στάθμης θάλασσας) και θα επηρεάσουν αργά ή γρήγορα την βιοποικιλότητα σε όλο τον πλανήτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Για την εφαρμογή της μεθόδου οικολογικού ίχνους στον τομέα του τουρισμού κρίθηκαν αναγκαίες κάποιες προσαρμογές στην βασική μεθοδολογία. Οι συγκεκριμένες προσαρμογές δεν αφορούσαν στην ουσία ή την λογική της μεθοδολογίας, αλλά κυρίως στον καθορισμό και την επιλογή των δεδομένων εκείνων που αφορούν στους τουρίστες και θα προσμετρούνταν στους υπολογισμούς.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιαστούν βήμα-βήμα τα στάδια που ακολουθήθηκαν για τους υπολογισμούς των ζητούμενων αποτελεσμάτων σχετικά με το οικολογικό ίχνος.

1. Υπολογίστηκε η μέση κατανάλωση C_n [kg/year] για κάθε αγαθό-υπηρεσία (n) που καταναλώνεται από τους αλλοδαπούς τουρίστες που επισκέφτηκαν την Ελλάδα, αλλά και από τους ημεδαπούς στα πλαίσια των τουριστικών δραστηριοτήτων τους. Στο στάδιο αυτό οι δυο πληθυσμιακές ομάδες εξετάστηκαν ξεχωριστά και ακολουθώντας διαφορετική προσέγγιση για την κάθε μια.

Για τους μεν αλλοδαπούς τουρίστες ως αγαθά-υπηρεσίες n που συμβάλλουν στην τιμή του οικολογικού ίχνους επιλέξαμε να συνυπολογίσουμε αυτά τα οποία έχουν την βασική συνεισφορά στην τελική τιμή, δηλαδή αυτά που με την κατανάλωση τους καθορίζουν το κύριο μέγεθος της τελικής επιβάρυνσης. Με αυτό το σκεπτικό ως «αγαθά» για τους αλλοδαπούς τουρίστες ορίσαμε τα εξής: *αρχική μετακίνηση*, μέχρι την είσοδο στην Ελλάδα [kCO₂], *εσωτερικές μετακινήσεις*, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους [kCO₂], *διαμονή*, που διαχωρίζεται σε *έκταση* που καταλαμβάνει ο τύπος κατοικίας [m²] και *ενέργεια* που απαιτείται για τη λειτουργία και συντήρηση της κατοικίας [kWh], *τροφή και ρουχισμός*, και *ψυχαγωγικές δραστηριότητες*.

Για τους ημεδαπούς τουρίστες μπορούμε να θεωρήσουμε πως καταναλώνουν σε γενικές γραμμές σχεδόν όσο καταναλώνουν καθημερινά (Wackernagel & Rees , 1995). Οπότε για την συγκεκριμένη πληθυσμιακή κατηγορία απλά θα συμπεριλάβουμε στο υπάρχον ίχνος τους τις μετακινήσεις τους που σχετίζονται με την τουριστική δραστηριότητα.

2. Υπολογίστηκε η επιφάνεια εδάφους S_n [ha] που απαιτείται για την παραγωγή ενός συγκεκριμένου αγαθού-υπηρεσίας (n) , διαιρώντας την μέση ετήσια κατανάλωση C_n του αγαθού με τη μέση ετήσια παραγωγικότητά του p_n [kg/ha/year] :

$$S_n = \frac{C_n}{p_n}$$

Για παράδειγμα, για ένα αγαθό-υπηρεσία που δημιουργεί μια συγκεκριμένη περιβαλλοντική επιβάρυνση όπως είναι οι μετακινήσεις, ως C_n θα είχαμε την ποσότητα CO₂ που εκλύεται στο περιβάλλον, σαν αποτέλεσμα των μετακινήσεων και ως p_n θα λαμβάναμε εκείνη η ποσότητα CO₂ που δύναται να απορροφηθεί από ένα εκτάριο δασικής γης.

3. Υπολογίστηκε το οικολογικό ίχνος F [ha] του τουρισμού αθροίζοντας όλες τις επιφάνειες εδάφους S_n που συνεισέφεραν τα αντίστοιχα καταναλωμένα n αγαθά-υπηρεσίες:

$$F = \sum_{n=1}^{All\ goods} S_n$$

4. Υπολογίστηκε το κατά κεφαλή οικολογικό ίχνος f [ha/capita] του τουρισμού διαιρώντας το συνολικό οικολογικό ίχνος F με τον πληθυσμό P

$$f = \frac{F}{P}$$

Ως πληθυσμό P θεωρούμε το σύνολο των τουριστών, αλλοδαπών και ημεδαπών.

-
5. Τέλος υπολογίστηκε το παγκόσμιο εδαφικό ισοδύναμο E [gha eq] σταθμίζοντας τις εκτάσεις που αντιστοιχούν στους έξι διαφορετικούς τύπους εδαφών με την μέση παγκόσμια παραγωγικότητα.

Με την παραπάνω μορφή και με τα αντίστοιχα στοιχεία εφαρμόστηκε η μέθοδος υπολογισμού του οικολογικού ίχνος για την δραστηριότητα του τουρισμού στην Ελλάδα. Όπως εύκολα γίνεται κατανοητό, το πιο δύσκολο στάδιο στη διαδικασία υπολογισμού του οικολογικού ίχνους αποτελεί η εύρεση και συλλογή των απαραίτητων δεδομένων. Το εύρος των δεδομένων που θα συμπεριλάβουμε στον υπολογισμό, δηλαδή τα αγαθά και οι υπηρεσίες που θα θεωρήσουμε ότι καταναλώνονται και δημιουργούν επιβάρυνση, μπορεί να προσεγγίσει δυσθεώρητα μεγέθη. Πολλές φορές ο ερευνητής στην προσπάθειά του να εξασφαλίσει ακρίβεια και να προσεγγίσει τις πραγματικές διαστάσεις μιας κατάστασης καταφεύγει σε πρακτικές συνεχούς διεύρυνσης του αριθμού των αγαθών-υπηρεσιών που συμβάλλουν στην τελική τιμή του οικολογικού ίχνους. Θεωρητικά σχεδόν τα πάντα, κάθε ενέργεια, αγαθό ή υπηρεσία παράγει μια, μικρή ή μεγάλη, επιβάρυνση. Όμως δεν διαθέτουμε και σίγουρα δεν μπορούμε να εξασφαλίσουμε ακριβή ποσοτικά στοιχεία για την κατανάλωση όλων των παραπάνω.

Για πρακτικούς λοιπόν λόγους επιλέγουμε να συμπεριλάβουμε στους υπολογισμούς μας τις βασικές μόνο ενέργειες, υπηρεσίες και αγαθά η κατανάλωση των οποίων συμβάλλουν στην αύξηση της τιμής του οικολογικού ίχνους. Εκείνες που εκ των πραγμάτων δημιουργούν και την μεγαλύτερη επιβάρυνση. Με αυτόν τον τρόπο η μέθοδος καθίσταται αρκετά πιο εύχρηστη, χωρίς ωστόσο να επηρεάζεται η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της, αφού απλά παραλείπουμε εκείνα τα στοιχεία που συνεισφέρουν λίγο έως ελάχιστα στην τελική τιμή.

Γενικά ένα θεωρητικό μοντέλο πρέπει να ισορροπεί ανάμεσα στην απλότητα και την πολυπλοκότητα, να είναι ικανό να αποτυπώσει την ουσία μιας κατάστασης αλλά ταυτόχρονα αρκετά απλό στην κατανόηση και εφαρμογή του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η χρήση της θερμοκρασίας του ανθρώπινου σώματος σαν κριτήριο για την κατάσταση της υγείας

του ανθρώπου: το μοντέλο που μας λέει πως «θερμοκρασίες σώματος αρκετά πάνω από τους 37° C δηλώνουν αρρώστια» μπορεί να είναι τρομερά απλοϊκό αλλά είναι πολύ εύχρηστο και παρουσιάζει σχεδόν απόλυτη ορθότητα στα αποτελέσματα που μας δίνει.

Έγινε μια βασική διάκριση μεταξύ του οικολογικού ίχνους των αλλοδαπών τουριστών και του οικολογικού ίχνους του τουρισμού. Πολλοί μπορεί να συγχέουν τα δύο αυτά μεγέθη όμως δεν είναι όμοια. Το οικολογικό ίχνος του τουρισμού στην Ελλάδα συνυπολογίζει εκτός από το οικολογικό ίχνος των αλλοδαπών τουριστών και το οικολογικό ίχνος των ημεδαπών τουριστών αφού και αυτοί συμβάλλουν στην αντίστοιχη επιβάρυνση.

3.2 ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της μεθόδου για τον υπολογισμό του οικολογικού ίχνους του τουρισμού στην Ελλάδα προέκυψαν κάποιες «προκλήσεις» που έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Για την αντιμετώπισή τους κρίθηκε αναγκαίο να γίνουν ορισμένες παραδοχές κυρίως όσον αφορά τα δεδομένα μας αλλά και όσον αφορά τον τρόπο που ορίζαμε και διαχειριζόμασταν κάποιες καταστάσεις. Όλες οι παραδοχές έγιναν προς την κατεύθυνση της απλοποίησης των υπολογισμών αλλά πάντα με γνώμονα την διατήρηση της ορθότητας και την αποφυγή επηρεασμού της ουσίας των αποτελεσμάτων.

Αρχικά θεωρήθηκε πως αν ένα τμήμα γης μας προσφέρει ταυτόχρονα πάνω από ένα αγαθό, ο υπολογισμός του δεν θα πρέπει να γίνεται πέραν της μιας φορές. Στην περίπτωση αυτή θα επιλέγουμε και θα υπολογίζουμε μόνο εκείνο το αγαθό που αντιστοιχεί στην μεγαλύτερη έκταση. Έτσι αποφεύγουμε την πολλαπλή καταμέτρηση ενός τμήματος γης και τα αποτελέσματα είναι περισσότερο ρεαλιστικά.

Μιλώντας για την ποσότητα τροφής που καταναλώνει ένας αλλοδαπός τουρίστας θεωρήθηκε ότι προσεγγίζει την αντίστοιχη ποσότητα που καταναλώνει και ένας μόνιμος κάτοικος. Με άλλα

λόγια κάνουμε την παραδοχή πως ο αλλοδαπός τουρίστας προσαρμόζει στη διάρκεια των διακοπών του τις διατροφικές του συνήθειες με αυτές του τόπου στον οποίο βρίσκεται.

Για την διαδικασία που αφορά την μετάβαση άφιξης και αναχώρησης των αλλοδαπών τουριστών θεωρήθηκε ότι αναχώρησαν με το ίδιο μέσο με το οποίο αφίχθησαν και ακολουθώντας την ίδια διαδρομή. Αυτή η παραδοχή κρίθηκε αναγκαία λόγω της ύπαρξης δεδομένων μόνο για τις αφίξεις αλλοδαπών και όχι για τις αναχωρήσεις από τη χώρα.

Κατά τη διάρκεια των υπολογισμών κάποιες πρακτικές ή λειτουργίες (π.χ. καλλιέργειες) εκρίθησαν ως αειφόρες, κάτι που πρακτικά δεν ισχύει. Εξαιτίας αυτής της παραδοχής οι ποσότητες γης που συνεισφέρουν στο τελικό ίχνος οι λειτουργίες αυτές είναι μικρότερες από τις πραγματικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Έπειτα από την συλλογή και επεξεργασία των απαραίτητων δεδομένων έλαβαν χώρα οι υπολογισμοί για τον καθορισμό του οικολογικού ίχνους του τουρισμού. Όπως προαναφέρθηκε, έγινε μια βασική διάκριση ανάμεσα σε αλλοδαπούς και ημεδαπούς τουρίστες ακριβώς επειδή απαιτείται διαφορετική προσέγγιση για τις δύο κατηγορίες τουριστών. Στη συνέχεια καθορίστηκαν, για κάθε μία από τις δύο κατηγορίες, οι παράγοντες εκείνοι που δημιουργούν τις κύριες επιβαρύνσεις και συμβάλλουν ουσιαστικά στην τελική τιμή του ίχνους.

Για την περίπτωση των αλλοδαπών τουριστών ως παράγοντες συνεισφοράς στην τιμή του οικολογικού ίχνους επιλέχθηκαν οι εξής: αρχική μετάβαση στην Ελλάδα, μετακινήσεις εσωτερικά της χώρας, τροφή και καταναλωτικά αγαθά, διαμονή και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Όσον αφορά την αρχική μετάβαση, υπολογίστηκε η επιβάρυνση που δημιουργήθηκε από την μετάβαση των τουριστών από την χώρα προέλευσής τους στην Ελλάδα. Η επιβάρυνση αυτή δικαίως χρεώνεται στη δραστηριότητα του τουρισμού στην Ελλάδα αφού εξ' αιτίας αυτής δημιουργείται. Όσον αφορά τις μετακινήσεις εσωτερικά της χώρας, υπολογίστηκε η επιβάρυνση που δημιουργήθηκε από τις μετακινήσεις των τουριστών που έλαβαν χώρα στα πλαίσια της τουριστικής δραστηριότητας. Ως συνεισφορά από τροφή και καταναλωτικά αγαθά υπολογίστηκε κυρίως η επιβάρυνση που δημιουργήθηκε από τις ανάγκες της κατανάλωσης τροφίμων και προϊόντων ένδυσης. Η συνεισφορά της διαμονής των τουριστών επικεντρώθηκε στον προσδιορισμό της επιβάρυνσης που δημιουργήθηκε από την δέσμευση της έκτασης που αντιστοιχούσε στον τύπο καταλύματος που επέλεξαν και από τις απαιτήσεις σε ενέργεια για την κάλυψη των αναγκών διαμονής. Τέλος η συνεισφορά των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων περιορίστηκε στον υπολογισμό της επιβάρυνσης που δημιουργήθηκε από τις επισκέψεις σε αξιοθέατα, τη διασκέδαση και τις λοιπές δραστηριότητες.

Για την περίπτωση των ημεδαπών τουριστών τα πράγματα ήταν αρκετά πιο απλά. Θεωρήθηκε πως ο ημεδαπός τουρίστας, κατά τη διάρκεια των διακοπών του, διατηρεί σε γενικές γραμμές τον τρόπο ζωής του άρα και τις ανάγκες που αυτός δημιουργεί. Έτσι ως επιβάρυνση από την τουριστική του δραστηριότητα ορίστηκε η ήδη υπολογισμένη επιβάρυνση του ως πολίτης της χώρας προσαυξημένη κατά το μέγεθος που εκφράζει την επιβάρυνση που δημιουργείται από την μετακίνησή του εσωτερικά της χώρας για την προσέγγιση του τόπου διακοπών. Αν λάβουμε υπόψη μας τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ημεδαπών τουριστών κατά τη διάρκεια των διακοπών του διαμένει σε ιδιόκτητες κατοικίες ή κατοικίες συγγενών και φίλων τότε η παραπάνω θεώρηση μπορούμε να πούμε πως δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα.

4.1 ΑΡΧΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Όπως προαναφέρθηκε, η αρχική μετάβαση αφορά μόνο τους αλλοδαπούς τουρίστες και έχει να κάνει με την επιβάρυνση που δημιουργείται κατά την διαδικασία μεταφοράς των τουριστών από την χώρα προέλευσής τους στην Ελλάδα. Το μέγεθος της επιβάρυνσης που δημιουργείται ποικίλει ανάλογα με την απόσταση που χωρίζει τις δύο χώρες και χρειάζεται να διανυθεί, αλλά και ανάλογα το μέσο που επιλέγει να χρησιμοποιήσει, ο εκάστοτε τουρίστας, για τον ερχομό του.

Γνωρίζοντας ότι το μεγαλύτερο ποσοστό συμβολής στην τιμή του οικολογικού ίχνους του τουρισμού το έχουν συνήθως οι αεροπορικές μετακινήσεις (Patterson & McDonald, 2004) και με δεδομένο ότι το αεροπλάνο είναι το μέσο που επιλέγει η πλειοψηφία των αλλοδαπών τουριστών για την άφιξη στη χώρα μας αναμένουμε πως κάτι αντίστοιχο θα συμβαίνει και στην περίπτωση της Ελλάδας. Αρχικά λοιπόν αναζητήθηκαν δεδομένα για τις αφίξεις αλλοδαπών κατά υπηκοότητα και κατά μέσο. Τα δεδομένα αυτά ήταν αναγκαία για τον καθορισμό του μεγέθους των μετακινήσεων καθώς επίσης και του βαθμού επιβαρύνσεώς τους.

Πίνακας 1. Αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά υπηκοότητα και κατά μέσο

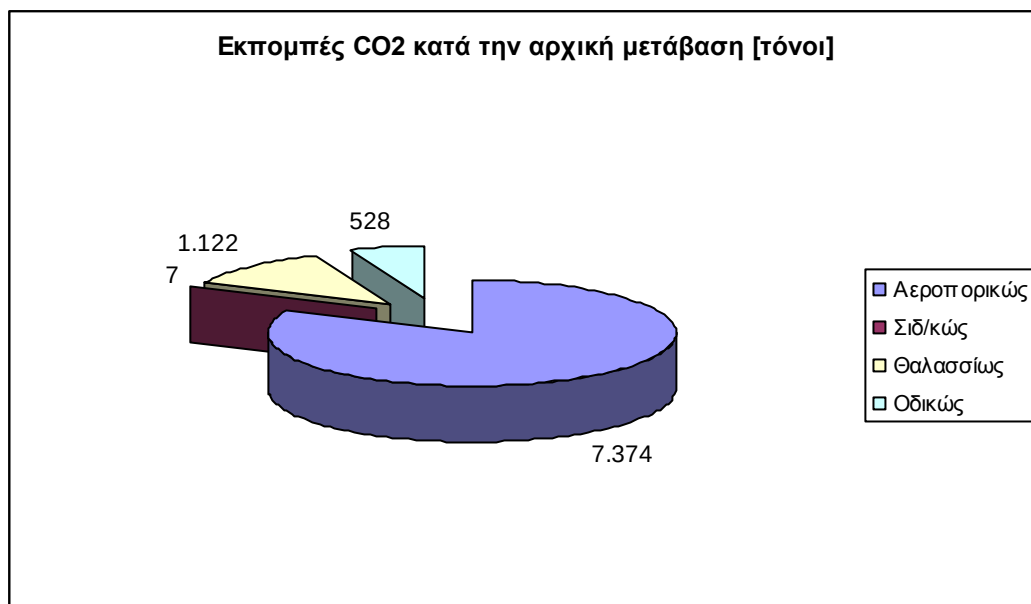
Γ. Γ.	ΕΣΥΕ	ΤΜΗΜΑ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ: 2005						
Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών		ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΔ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I.	ΕΥΡΩΠΗΣ					
1.	Αυστρία	428.810	348	24.483	10.829	464.470
2.	Βέλγιο	356.774	109	10.204	4.703	371.790
3.	Γαλλία	628.703	433	38.488	9.034	676.658
4.	Γερμανία	2.141.019	926	61.879	38.118	2.241.942
5.	Δανία	278.540	137	8.274	1.907	288.858
6.	Εσθονία	908	19	719	364	2.010
7.	Ην. Βασίλειο	2.684.877	776	26.206	6.862	2.718.721
8.	Ιρλανδία	67.181	121	1.330	395	69.027
9.	Ισπανία	144.721	533	4.891	995	151.140
10.	Ιταλία	893.966	373	226.917	7.250	1.128.506
11.	Κύπρος	166.149	153	466	1.647	168.415
12.	Λετονία	1.115	14	1.035	339	2.503
13.	Λιθουανία	357	87	783	841	2.068
14.	Λουξεμβούργο	29.276	0	0	0	29.276
15.	Μάλτα	1.057	0	0	0	1.057
16.	Ολλανδία	643.343	299	10.778	11.867	666.287
17.	Ουγγαρία	4.486	996	2.660	41.885	50.027
18.	Πολωνία	26.124	1.656	12.113	35.880	75.773
19.	Πορτογαλία	5.623	108	5.069	213	11.013
20.	Σλοβακία	1.815	478	1.909	11.184	15.386
21.	Σλοβενία	220	363	160	3.692	4.435
22.	Σουηδία	300.002	250	8.709	7.081	316.042
23.	Τσεχία	13.552	495	4.054	10.474	28.575
24.	Φινλανδία	146.189	100	2.403	1.506	150.198
25.	Αλβανία	32.867	4.682	105.558	1.335.090	1.478.197
26.	Βουλγαρία	30.342	52.106	9.779	507.645	599.872
27.	Ελβετία	220.042	160	497	2.661	223.360
28.	Νορβηγία	209.750	63	326	708	210.847
29.	Ρουμανία	53.079	15.707	9.855	146.929	225.570
30.	Ρωσία	168.735	249	9.534	3.816	182.334
31.	Σερβία & Μαυροβούνιο	16.883	4.738	1.151	185.312	208.084
32.	Λοιπά Κράτη Ευρώπης	65.802	10.403	13.830	426.953	516.988
II.	ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	305.489	3.663	111.236	135.269	555.657
33.	Ιαπωνία	77.102	206	1.081	887	79.276
34.	Ιράν	1.747	15	209	1.686	3.657
35.	Ισραήλ	81.779	72	49.790	870	132.511
36.	Λίβανος - Συρία	20.257	108	6.219	1.512	28.096
37.	Τουρκία	25.660	2.462	26.984	126.202	181.308
38.	Λοιπά κράτη Μέσης Ανατολής	10.420	22	1.338	456	12.236
39.	Λοιπά κράτη Ασίας	88.524	778	25.615	3.656	118.573
III.	ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	49.393	121	4.015	1.157	54.686
40.	Αίγυπτος - Σουδάν	29.193	8	2.473	51	31.725
41.	Νοτιοαφρικανική Ένωση	13.102	7	687	116	13.912
42.	Λοιπά κράτη Αφρικής	7.098	106	855	990	9.049
IV.	ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	240.872	2.498	30.875	22.944	297.189
43.	Αργεντινή	2.461	79	755	127	3.422
44.	Βραζιλία	3.373	60	749	245	4.427
45.	Μεξικό	4.602	99	1.008	140	5.849
46.	Η.Π.Α.	167.212	1.682	19.711	17.051	205.656
47.	Καναδάς	58.136	475	6.095	4.826	69.532
48.	Λοιπά κράτη Αμερικής	5.088	103	2.557	555	8.303
V.	ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	68.184	765	9.643	10.912	89.504
49.	Αυστραλία	60.206	660	7.844	10.139	78.849
50.	Λοιπά κράτη Ωκεανίας	7.978	105	1.799	773	10.655
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		10.426.245	103.929	759.829	2.986.462	14.276.465

Αναζητήθηκαν όλες οι χιλιομετρικές αποστάσεις μεταξύ της Αθήνας και των υπολοίπων πρωτευουσών και υπολογίστηκαν τα συνολικά χιλιόμετρα που διανύθηκαν με κάθε ένα από τα τέσσερα μέσα μεταφοράς. Στη συνέχεια αναζητήθηκαν οι απαραίτητοι συντελεστές που θα μετέτρεπαν τα διανυθέντα χιλιόμετρα σε κιλά διοξειδίου του άνθρακα. Από την ιστοσελίδα <http://www.defra.gov.uk/environment/business/reporting/conversion-factors.htm> αντλήθηκαν τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα

Πίνακας 2. Συντελεστές μετατροπής Km σε KCO₂

Μεγάλης διάρκειας πτήσεις	0,1235	kCo2/(km*person)
Μικρής διάρκειας πτήσεις	0,1081	kCo2/(km*person)
Αυτοκίνητο	0,2078	kCo2/(km*person)
Τραίνο	0,0611	kCo2/(km*person)
Καράβι	0,75	kCo2/(km*person)

Με την χρήση των παραπάνω δεδομένων έγινε ο υπολογισμός των συνολικών εκπομπών CO₂ που οφείλονται στην αρχική μετάβαση των τουριστών. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν επιβεβαίωσαν της υποψίες μας, το μεγαλύτερο μέρος των εκπομπών, άρα και της επιβάρυνσης, προέρχεται από τις αεροπορικές μετακινήσεις.

Εικόνα 4. Η κατανομή των εκπομπών CO₂ ανάλογα με το μέσο άφιξης

Γνωρίζοντας τις συνολικές εκπομπές υπολογίσαμε τα εκτάρια που απαιτούνται για την απορρόφηση των εκπομπών αυτών. Είχαμε σαν στοιχείο ότι απορροφούνται 0.95 τόνοι CO₂ από ένα παγκόσμιο εκτάριο. Έτσι υπολογίστηκαν τα παγκόσμια εκτάρια που απαιτούνται για την απορρόφηση της συνολικής επιβάρυνσης σε εκπομπές.

Τέλος, για τον υπολογισμό της επιβάρυνσης που χρεώνεται κάθε τουρίστας ξεχωριστά διαιρέθηκαν τα συνολικά παγκόσμια εκτάρια με τον συνολικό αριθμό των αλλοδαπών τουριστών. Η τιμή που προέκυψε είναι 0.63gha/tourist. Αν θεωρήσουμε ότι οι αλλοδαποί τουρίστες επιστρέφουν στην χώρα τους με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αφίχθησαν στην Ελλάδα, τότε διπλασιάζοντας την παραπάνω τιμή προκύπτει η συμμετοχή της διαδικασίας μετάβασης των αλλοδαπών τουριστών στην τιμή του οικολογικού ίχνους του τουρισμού.

4.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

Οι μετακινήσεις των τουριστών εντός της Ελλάδας κατά τη διάρκεια των διακοπών τους συμβάλουν με τη σειρά τους στο μέγεθος του οικολογικού ίχνους του τουρισμού. Εδώ λαμβάνονται υπόψη οι μετακινήσεις τόσο των αλλοδαπών όσο και των ημεδαπών τουριστών.

Δεχόμαστε ως ορθή την εκτίμηση πως ένας τουρίστας μετακινείται κατά μέσο όρο 100 χιλιόμετρα κάθε μέρα. Με δεδομένο τον αριθμό των διανυκτερεύσεων, και υποθέτοντας ότι ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει τις συνολικές ημέρες των διακοπών του συνόλου των τουριστών, υπολογίστηκαν τα συνολικά χιλιόμετρα που διανύθηκαν τόσο από τους αλλοδαπούς όσο και από τους ημεδαπούς τουρίστες. Θεωρώντας το αμάξι ως κύριο μέσο για τις συγκεκριμένες μετακινήσεις και την κατανάλωση που αυτό παρουσιάζει ως μια μέση κατανάλωση συγκριτικά με τα υπόλοιπα μέσα μεταφοράς, δεχόμαστε ως μέση παραγωγή CO₂ ανά διανυθέν χιλιόμετρο την αντίστοιχη ενός αμαξίου.

Πολλαπλασιάζοντας τα συνολικά χιλιόμετρα με την παραγωγή CO₂ ανά διανυθέν χιλιόμετρο, υπολογίστηκαν οι συνολικές εκπομπές που προέκυψαν. Δεχόμενοι και πάλι πως απαιτείται ένα

παγκόσμιο εκτάριο για την απορρόφηση 0.95 τόνων CO₂ , προσδιορίστηκε ο αριθμός των παγκοσμίων ισοδύναμων εκταρίων που χρειάζονταν για την απορρόφηση των εκπομπών που προέκυψαν από τις εσωτερικές μετακινήσεις των αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών. Πιο συγκεκριμένα για τους αλλοδαπούς τουρίστες οι αντίστοιχες απαιτήσεις προέκυψαν 0.11 gha/tourist , ενώ για τους ημεδαπούς οι αντίστοιχες απαιτήσεις προέκυψαν 0.05 gha/tourist. Παρατηρούμε πως υπάρχει μια σημαντική διαφορά στα αποτελέσματα για τις δύο ομάδες τουριστών. Από τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία ίσως μπορούμε να εντοπίσουμε την αιτία αυτής της διαφοράς στο γεγονός ότι η διάρκεια των διακοπών των αλλοδαπών τουριστών είναι, κατά μέσο όρο, διπλάσια από την αντίστοιχη των ημεδαπών τουριστών.

4.3 ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

Όπως προαναφέρθηκε η συγκεκριμένη κατηγορία αναφέρεται κυρίως στις απαιτήσεις που δημιουργούν οι ανάγκες σε τροφή και ένδυση. Στο σημείο αυτό θεωρήθηκε ότι ο μέσος αλλοδαπός τουρίστας κατά τη διάρκεια των διακοπών του προσεγγίζει τον τρόπο ζωής – άρα και το αντίστοιχο ίχνος – του Έλληνα, όσο αφορά τις διατροφικές και καταναλωτικές του συνήθειες.

Για το έτος 2005 γνωρίζουμε τα στοιχεία για το οικολογικό ίχνος του Έλληνα πολίτη. (Global Footprint Network, 2009 National Footprint Accounts)

Πίνακας 3. Τα στοιχεία του οικολογικού ίχνους του Έλληνα πολίτη για το 2005 [gha]

Πληθυσμός (εκατ.)	Οικολογικό Ίχνος της κατανάλωσης	Ίχνος καλλιέργειών	Ίχνος κτηνοτροφίας	Δασικό Ίχνος	Ίχνος Αλιείας	Ίχνος ενέργειας	Ίχνος δομημένης γης
11,1	5,8	0,93	0,25	0,43	0,12	3,94	0,08

Τα στοιχεία όμως αυτά ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες με δεδομένη τη συγκεκριμένη ιδιότητα για όλο το έτος του 2005. Για να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν αυτά τα στοιχεία για τους αλλοδαπούς τουρίστες που παραμένουν ένα περιορισμένο διάστημα στη χώρα θα πρέπει πρώτα να υπολογιστεί ο αριθμός των τουριστών με όρους «ισοδύναμων κατοίκων». Ο αριθμός των ισοδύναμων κατοίκων αποτελεί τον συνολικό αριθμό των διανυκτερεύσεων των

αλλοδαπών τουριστών διαιρεμένο με τις μέρες του έτους (365), εκφράζοντας τον αριθμό των μόνιμων κατοίκων που θα δημιουργούσαν την ίδια επιβάρυνση με αυτή που δημιουργούν οι αλλοδαποί τουρίστες. Ο αριθμός των ισοδύναμων κατοίκων για την περίπτωση μας υπολογίστηκε ίσος με 110.600 κατοίκους, δηλαδή ίσος με το 1% του μόνιμου πληθυσμού.

Όσο αφορά την κατηγορία που θέλουμε να υπολογίσουμε, αυτή σχετίζεται με το ίχνος καλλιέργειών, το ίχνος κτηνοτροφίας και το ίχνος αλιείας. Αθροίζοντας λοιπόν τα τρία αυτά στοιχεία προκύπτει το ίχνος που αντιπροσωπεύει τις ανάγκες σε τροφή και ένδυση για τον μέσο Έλληνα πολίτη (1.31 gha/κάτοικο). Αν η τιμή αυτή πολλαπλασιαστεί με τον αριθμό των ισοδύναμων κατοίκων και διαιρεθεί με τον πραγματικό αριθμό των αλλοδαπών τουριστών τότε θα προκύψει το ίχνος τροφής και ένδυσης εκφρασμένο σε παγκόσμια εκτάρια ανά τουρίστα. Ακολουθώντας αυτή τη μέθοδο υπολογίστηκε το ίχνος τροφής και ένδυσης για την κατηγορία των αλλοδαπών τουριστών ίσο με 0.02 gha/τουρίστα.

4.4 ΔΙΑΜΟΝΗ

Στην κατηγορία της διαμονής λάβαμε υπόψη μας τις ανάγκες σε έκταση γης που αντιπροσωπεύουν τον τύπο καταλύματος του τουρίστα αλλά και ενεργειακές απαιτήσεις που αυτό έχει για τη συντήρηση και λειτουργία του. Στους αντίστοιχους υπολογισμούς δεν συμπεριελήφθησαν τα camping αφού θεωρήθηκε πως δεν προκαλούν κάποια σημαντική αλλοίωση ή επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον και έχουν ελάχιστες ενεργειακές ανάγκες για τη συντήρηση και λειτουργία τους. Οι υπολογισμοί περιορίστηκαν στα καταγεγραμμένα καταλύματα της χώρας, τα οποία και διαχωρίστηκαν ανάλογα με τα αστέρια τους.

Πίνακας 4. Αριθμός κλινών και καταληφθείσα έκταση ανά τύπο καταλύματος

Κατηγορία [αστέρια]	5*	4*	3*	2*	1*
Αριθμός κλινών	56.888	173.431	159.351	233.315	59.065
Έκταση [m ² /άτομο]	59	45	30	20	10

Για τις ανάγκες σε έκταση που αφορούν τα καταλύματα, υπολογίστηκαν τα συνολικά τετραγωνικά μέτρα που καταλαμβάνονται από τα καταλύματα, στη συνέχεια τα τετραγωνικά μέτρα μετατράπηκαν σε εκτάρια και τέλος υπολογίστηκαν τα εκτάρια που αναλογούν σε κάθε τουρίστα (0.00015 gha/τουρίστα). Όπως παρατηρούμε το ίχνος που αφορά τη συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι πολύ μικρό. Αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό τουριστών επέλεξε τα camping για τις διακοπές τους τα οποία δεν συνεισφέρουν στην επιβάρυνση, ενώ η επιβάρυνση κατανεμήθηκε σε όλο τον αριθμό των τουριστών.

Όσο αφορά τις ενεργειακές ανάγκες για τη λειτουργία και τη συντήρηση των καταλυμάτων βασιστήκαμε σε δεδομένα που ανέφεραν ότι για την Ελλάδα η τιμή της ενεργειακής κατανάλωσης κυμαίνεται στις 280 kW/m². Υπολογίστηκαν τα συνολικά τετραγωνικά μέτρα που καταλαμβάνουν τα καταγεγραμμένα καταλύματα και εκτιμήθηκε ο συνολικός αριθμός κιλοβατώραν που καταναλώνονται. Γνωρίζοντας ότι η για την παραγωγή μιας κιλοβατώρας από Diesel εκλύονται 0.253 kg CO₂, υπολογίστηκε στη συνέχεια η συνολική ποσότητα CO₂ που εκλύεται για την παραγωγή της απαιτούμενης ενέργειας. Τέλος, με δεδομένο ότι ένα παγκόσμιο εκτάριο απορροφά 0.95 τόνους CO₂, υπολογίστηκαν τα παγκόσμια εκτάρια που απαιτούνται για την απορρόφηση των εκπομπών που προκύπτουν από την κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών. Συγκεκριμένα υπολογίστηκε ότι το ίχνος για τη δραστηριότητα αυτή είναι σχεδόν 0.12 gha/τουρίστα.

4.5 ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η συγκεκριμένη κατηγορία, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνει τρεις πηγές επιβάρυνσης και συμβολής στην τιμή του ίχνους: τις επισκέψεις σε αξιοθέατα, τις ανάγκες που δημιουργούνται από τη διασκέδαση και τις ανάγκες που δημιουργούνται για την ικανοποίηση λοιπών δραστηριοτήτων. Για τις τρεις αυτές διαδικασίες γνωρίζουμε τις μέσες επιβαρύνσεις ως απαιτήσεις σε κατανάλωση ενέργειας. (Becken & Simmons, 2001)

Πίνακας 5. Απαιτήσεις σε ενέργεια για κάθε τύπο ψυχαγωγικής δραστηριότητας

	Αξιοθέατα	Διασκέδαση	Δραστηριότητες
Ενέργεια [MJ]	6	9	96
Κατανάλωση Ενέργειας [kWh]	1,666667	2,5	26,666667

Υπολογίστηκαν οι συνολικές απαιτήσεις σε κιλοβατώρες για κάθε τουρίστα και στη συνέχεια, όπως και προηγουμένως, η ποσότητα CO₂ που εκλύεται συνολικά για το σκοπό αυτό. Τέλος, μετατράπηκαν οι εκπομπές CO₂ σε παγκόσμια εκτάρια που απαιτούνται για την απορρόφηση των εκπομπών αυτών. Συγκεκριμένα, το ίχνος για αυτή τη δραστηριότητα υπολογίστηκε ίσο με 0.008 gha/τουρίστα.

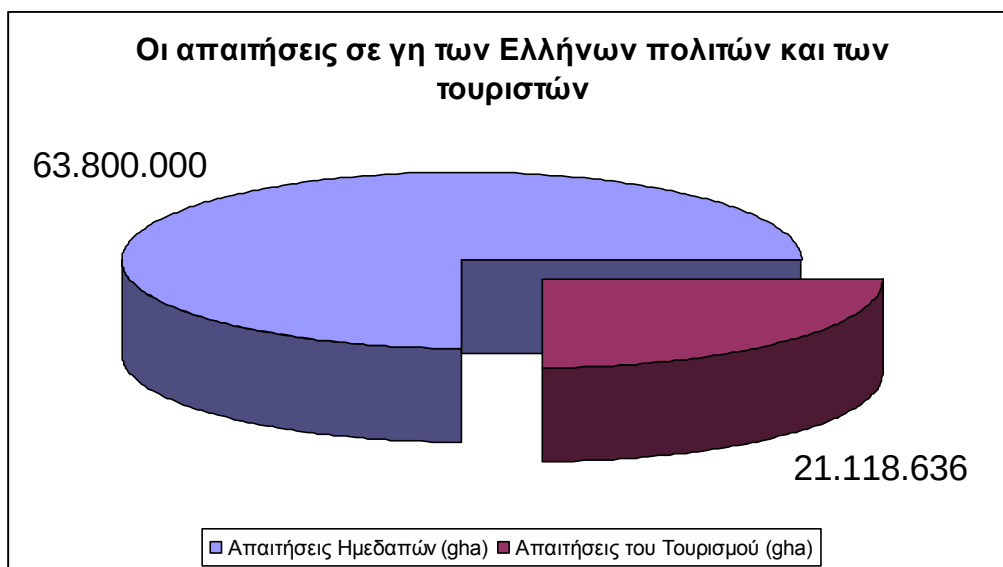
4.6 ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το σημείο, έχοντας υπολογίσει όλα τα επιμέρους ίχνη των παραγόντων που συμβάλλουν στην τελική του τιμή, είμαστε σε θέση να προσδιορίσουμε την τιμή που θα έχει το οικολογικό ίχνος του τουρισμού στην Ελλάδα. Αθροίζοντας λοιπόν τις επιμέρους επιβαρύνσεις λαμβάνουμε ως αποτέλεσμα για το οικολογικό ίχνος του τουρισμού στην Ελλάδα την τιμή 1.4932 gha/τουρίστα.

Δηλαδή για να καλυφθούν οι επιβαρύνσεις που προκύπτουν από την τουριστική δραστηριότητα στην Ελλάδα απαιτούνται κατά μέσο όρο σχεδόν 1.5 παγκόσμια εκτάρια για κάθε άτομο που συμμετέχει στη δραστηριότητα αυτή. Το μέγεθος αυτό είναι αρκετά μεγάλο και αυτό καθίσταται εμφανές ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι για το 2005, που αποτελεί και τη χρονιά εξέτασης, η τιμή της βιοχωρητικότητας για την Ελλάδα ήταν σχεδόν 1.4 gha/άτομο. Με άλλα λόγια φαίνεται πως η βιοχωρητικότητα της χώρας δεν θα επαρκούσε για να καλύψει τις απαιτήσεις της τουριστικής δραστηριότητας ακόμα και αν η τελευταία ήταν ο μόνη δραστηριότητα που λάμβανε χώρα.

Από την τιμή του συνολικού οικολογικού ίχνους του τουρισμού, με δεδομένο τον αριθμό των αντίστοιχων τουριστών, μπορούμε να υπολογίσουμε τα συνολικά παγκόσμια εκτάρια που

απαιτούνται για να την κάλυψη των επιβαρύνσεων και την ικανοποίηση των αντίστοιχων αναγκών. Έπειτα από τους απαραίτητους υπολογισμούς προέκυψε πως απαιτούνται 21118636 παγκόσμια εκτάρια το χρόνο. Με δεδομένο το οικολογικό ίχνος του μέσου Έλληνα, για την ίδια χρονιά, υπολογίστηκαν οι αντίστοιχες απαιτήσεις σε παγκόσμια εκτάρια που προκύπτουν από τον τρόπο ζωής του Έλληνα. Συγκεκριμένα για την ικανοποίηση των αναγκών των μόνιμων κατοίκων τις χώρας απαιτούνται 63800000 παγκόσμια εκτάρια το χρόνο.

Εικόνα 5. Συγκριτική απεικόνιση των απαιτήσεων σε γη

Παρατηρείται πως οι απαιτήσεις που δημιουργούνται από την τουριστική δραστηριότητα στη χώρα προσεγγίζουν, με όρους οικολογικού ίχνους, το 1/3 των συνολικών απαιτήσεων των μόνιμων κατοίκων της χώρας. Το ποσοστό αυτό είναι πάρα πολύ υψηλό, ειδικά αν αναλογιστούμε την περιορισμένη διάρκεια της τουριστικής δραστηριότητας σε ετήσια βάση. Αποτελεί όμως μια πάρα πολύ χαρακτηριστική ένδειξη των πιέσεων που ασκεί ο τουρισμός ως δραστηριότητα στο περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Θα πρέπει αρχικά να τονιστεί η τεράστια συνεισφορά των μεταβάσεων άφιξης και αναχώρησης των αλλοδαπών τουριστών στην τελική τιμή του οικολογικού ίχνους του τουρισμού. Όπως προκύπτει και από τα αποτελέσματα, σχεδόν τα 5/6 της τιμής του ίχνους αναφέρονται στην επιβάρυνση που δημιουργούν οι μεταβάσεις αυτές. Το συγκεκριμένο γεγονός ήταν, λίγο έως πολύ, αναμενόμενο αφού και σε παρόμοιες έρευνες για άλλες περιοχές του πλανήτη προέκυψαν κατά καιρούς παρόμοια αποτελέσματα. Ως γεγονός όμως, η συγκεκριμένη διαπίστωση μας δείχνει πως μια περιοχή είναι σχεδόν αδύνατο να λειτουργήσει ως τουριστικό προϊόν με όρους αειφόρου ανάπτυξης, από τη στιγμή που βασίζεται σε μεγάλες αποστάσεις προσέγγισης.

Η προαναφερθείσα επιβάρυνση μπορεί να χρεώνεται στην Ελλάδα και να εκτοξεύει την τιμή του τουριστικού ίχνους όμως ως επιβάρυνση, πρακτικά, συμβαίνει κατά κύριο λόγο εκτός των ορίων της χώρας. Άρα η ουσιαστική επιβάρυνση δημιουργείται σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό είναι κάτι που εύκολα μας διαφεύγει: μπορεί το σύνολο των επιβαρύνσεων να μην είναι ορατό σε αυτό καθ' εαυτό το σημείο μελέτης όμως αυτό δεν σημαίνει πως οι επιβαρύνσεις δεν δημιουργούνται. Για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου ζητήματος απαιτείται λοιπόν τόσο μια τοπική προσέγγιση στην ανάλυση μιας δραστηριότητας που συμβαίνει σε μια περιοχή, όσο και μια παγκόσμια προσέγγιση για την προσμέτρηση του συνόλου των ενδεχόμενων επιπτώσεων.

Το μικρό ποσοστό συμμετοχής των υπολοίπων αναγκών, εκτός των μεταβάσεων άφιξης και αναχώρησης, στην τελική τιμή του τουριστικού ίχνους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει σε σκέψεις παραμέλησής του όσο αφορά τον σχεδιασμό βελτιωτικών παρεμβάσεων. Μπορεί η συνεισφορά τους σε επιβάρυνση να είναι περιορισμένη, όμως δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι το μέγεθος της συγκεκριμένης επιβάρυνσης για μια χρονιά καθορίζει το ποσοστό

μείωσης της βιοχωρητικότητας σε επόμενη χρονιά. Για το λόγο αυτό, και ανεξαρτήτως του βαθμού επιβάρυνσης, στόχος πρέπει να είναι ο περιορισμός των συνολικών επιβαρύνσεων που προκύπτουν από τις αντίστοιχες ανάγκες.

Η επίτευξη του παραπάνω στόχου προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεκριμένης στρατηγικής πολιτικής τουριστικής ανάπτυξης. Η στρατηγική αυτή όμως δεν θα πρέπει να έχει σαν κριτήριο της αποκλειστικά την εξασφάλιση βραχυπρόθεσμων οικονομικών κερδών. Η βάση σχεδίασης και καθορισμού της θα πρέπει να αναφέρεται στη λογική και στις επιδιώξεις της αειφόρου ανάπτυξης. Η αειφόρος ανάπτυξη είναι που θα μας προσφέρει διατήρηση ή ακόμα και βελτίωση της ποιότητας του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος με ταυτόχρονο περιορισμό των επιβαρύνσεων που προκύπτουν από την κατανάλωσή του.

Συνήθως οι πρακτικές που προωθεί η αειφόρος ανάπτυξη θεωρείται πως δημιουργούν περιορισμούς και θέτουν όρια στην διαδικασία της ανάπτυξης. Μια τέτοια προσέγγιση όμως είναι αρκετά επιφανειακή καθώς παραβλέπει ότι είναι αυτοί οι περιορισμοί και αυτά τα όρια που τελικά μας προσφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα που δεν είναι άλλα από την διατήρηση της ποιότητας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών σε βάθος χρόνου και τον ταυτόχρονο περιορισμό των προκύπτουσών επιβαρύνσεων.

Από το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπολογισμού του τουριστικού ίχνους μπορούμε να συμπεράνουμε την αξία της μεθόδου του οικολογικού ίχνους ως μεθόδου προσέγγισης και ανάλυσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Η μέθοδος του οικολογικού ίχνους μας παρέχει τη δυνατότητα να αποτυπώσουμε ξεκάθαρα μια δεδομένη κατάσταση με τη μετάφραση και ποσοτικοποίηση συγκεκριμένων επιβαρύνσεων. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται ως ένα σημαντικό εργαλείο στην ανάλυση υπάρχουσών καταστάσεων καθώς επίσης και στον προσδιορισμό εναλλακτικών βελτιωτικών παρεμβάσεων. Άλλωστε, η κατανόηση του οικολογικού ίχνους του τουρίστα μιας περιοχής έχει σαν αποτέλεσμα την καλύτερη κατανόηση του οικολογικού ίχνους του μόνιμου κατοίκου.

Η ανάλυση οικολογικού ίχνους εφαρμοζόμενη στον τομέα του τουρισμού θα μπορούσε ουσιαστικά να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό των μεταβολών που θα δημιουργούνταν στο μέγεθος των επιπτώσεων της τουριστικής δραστηριότητας, ως αποτέλεσμα διαφορετικών παρεμβάσεων στο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης. Η χρήση αυτή της ανάλυσης οικολογικού ίχνους ως μεθόδου προσομοίωσης της τουριστικής διαδικασίας θα μπορούσε να συμβάλλει ουσιαστικά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την κατεύθυνση και τις επιμέρους παρεμβάσεις που μπορούσαν να υπάρξουν αναφορικά με την τουριστική ανάπτυξη της χώρας.

Τέλος ως πρόταση για μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να προταθεί η δημιουργία ενός μοντέλου υπολογισμού του δείκτη αειφορίας του τουρισμού στην Ελλάδα. Το μοντέλο αυτό θα μπορούσε να βασιστεί στην ασαφή λογική και να λαμβάνει υπόψη εκτός από τον δείκτη του οικολογικού ίχνους, αντίστοιχους δείκτες που θα αναφέρονταν σε κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια αλλά και δείκτες ικανοποίησης των τουριστών και των κατοίκων.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bagliani M., A. Gallic, V. Niccolucci, N. Marchettini, 2008, Ecological footprint analysis applied to a sub-national area: The case of the Province of Siena (Italy), *Journal of Environmental Management*, Volume 86, Issue 2, Pages 354-364.

Barret J., C. Simmons, 2003. An ecological Footprint of the UK: Providing a Tool to Measure the Sustainability of Local Authorities, Stockholm Environmental Institute.

Becken S., D. G. Simmons, 2001. Understanding energy consumption patterns of tourist attractions and activities in New Zealand, *Tourism Management*, Volume 23, Pages 343-354.

Buhalis D., 2001. Tourism in Greece: Strategic Analysis and Challenges, *Current Issues in Tourism*, Volume 4, Number 5, Pages 440-480.

Chambers N., R. Child, N. Jenkin, K. Lewis, G. Vergoulas, M. Whiteley, 2005. Stepping Forward, A resource flow and ecological footprint analysis of the South West of England, *Tourism Report*, Best Foot Forward Ltd., ISBN 0-9546042-2-9.

Chambers N., R. Child, N. Jenkin, K. Lewis, G. Vergoulas, M. Whiteley, 2005. Stepping Forward, A resource flow and ecological footprint analysis of the South West of England, *Technical Report*, Best Foot Forward Ltd., ISBN 0-9546042-2-9.

Chapagain A.K., Hoekstra A.Y., Savenije H.H.G., Gautam R., 2005. The water footprint of cotton consumption: An assessment of the impact of worldwide consumption of cotton products on the water resources in the cotton producing countries, *Ecological Economies*, Volume 60, Issue 1, Pages 186-203.

Dymond S. J., 1997. Indicators of Sustainable Tourism in New Zealand: A Local Government Perspective, *Journal of Sustainable Tourism*, Volume 5, Number 4, Pages 279-293.

ECOTEC - U.K., 2001. Ecological Footprinting, European Parliament - Directorate General for Research - Directorate A - The STOA Programme, PE 297.591/Fin.St.

ECOTEC - U.K., 2001. Οικολογική Εμβέλεια, Περίληψη επιλογών και σύνοψη κυριοτέρων σημείων, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Γενική Διεύθυνση Μελετών - Διεύθυνση Α, PE nr. 297.571

Farsari Y., P. Prastacos, 2001. Sustainable Tourism Indicators for Mediterranean Established Destinations, Tourism Today, Volume 1, Issue 1, Pages 103-121.

Farsari Y., P. Prastacos, 2002. Sustainable Development Indicators: An overview, Proc. Int. Conf. "Citizens, Sustainable Development, Environment", Foundation for Mediterranean Coop., Athens, Greece.

Ferguson A.R.B., 1999. The Logical Foundations of Ecological Footprints, Environment, Development and Sustainability, Volume 1, Issue 2, Pages 149-156.

Goessling S., 2000. Sustainable Tourism Development in Developing Countries: Some Aspects of Energy Use, Journal of Sustainable Tourism, Volume 8, Number 5, Pages 410-425.

Goessling S., 2002. Carina Borgstrom Hansson, Oliver Horstmeier, Stefan Saggel, Ecological footprint analysis as a tool to assess tourism sustainability, Ecological Economics, Volume 43, Issues 2-3, Pages 199-211.

Goessling S., P. Peeters, J.P. Ceron, G. Dubois, T. Patterson, R. B. Richardson, 2005. The eco-efficiency of tourism, Ecological Economics, Volume 54, Issue 4, Pages 417-434.

Hardy A.L., R.J.S. Beeton, 2001. Sustainable Tourism or Maintainable Tourism: Managing Resources for More Than Average Outcomes, Journal of Sustainable Tourism, Volume 9, Number 3, Pages 168-192.

Johnson P.A., 2003. Exploring the Ecological Footprint of Tourism in Ontario, Master of Arts thesis, University of Waterloo, Ontario, Canada.

Lenzen M., S. A. Murray, 2000. A modified ecological footprint method and its application to Australia, *Ecological Economics*, Volume 37, Issue 2, Pages 229-255.

Martin-Cejas R.R., Ramirez Sanched P.P., 2009. Ecological footprint analysis of road transport related to tourism activity: The case for Lazarote Island, *Tourism Management*, Volume 31, Issue 1, Pages 98-103.

Monfreda C., M. Wackernagel, D. Deumling, 2004. Establishing national natural capital accounts based on detailed Ecological Footprint and biological capacity assessments, *Land Use Policy* Volume 21, Issue 3, *Land use and sustainability Indicators*, Pages 231-246.

Patterson M.G., G. McDonald, 2004. How Clean and Green is New Zealand Tourism? : Lifecycle and future enviromental impacts, Lincoln, N.Z.: Manaaki Whenua Press, ISBN 0-478-09359-4.

Patterson T.M., Niccolucci V., Bastianoni S., 2007. Beyond "more is better": Ecological footprint accounting for tourism and consumption in Val di Merse, Italy, *Ecological Economics*, Volume 62, Pages 747-756.

Patterson T.M., Niccolucci V., Marchettini N., 2008. Adaptive environmental management of tourism in the Province of Siena, Italy using the ecological footprint, *Journal of Environmental Management*, Volume 86, Pages 407-418.

Patterson T.M., 2005. The Ecological Economics of Sustainable Tourism; Local versus Global Ecological Footprints in Val di Merse, Italy, PhD thesis

Sharpley R., 2000. Tourism and Sustainable Development: Exploring the Theoretical Divide, *Journal of Sustainable Tourism*, Volume 8, Number 1, Pages 1-19.

Wackernagel M., C. Monfreda, D. Moran, P. Wermer, S. Goldfinger, D. Deumling, M. Murray, 2005. National Footprint and Biocapacity Accounts 2005: The underlying calculation method, Global Footprint Network, www.footprintnetwork.org .

Wackernagel M., D. Moran, S. Goldfinger, C. Monfreda, A. Welch, M. Murray, S. Burns, C. Koenig, J. Peck, P. King, M. Ballesteros, 2005. Europe 2005: The Ecological Footprint, WWF European Policy Office, Brussels, Belgium, ISBN 2-88085-268-4.

Wackernagel M., L. Onisto, P. Bello, A. Callejas Linares, I. S. Lopez Falfan, J. Mendez Garcia, A. I. Suarez Guerrero, Ma. G. Suarez Guerrero, 1999. National natural capital accounting with the ecological footprint concept, Ecological Economics, Volume 29, Issue 3, Pages 375-390.

Wackernagel M., W. E. Rees, P. Testemale, 1995. Our Ecological Footprint: Reducing Human Impact on the Earth, New Society Publishers, Gabriola Island, BC, Pb Canada ISBN 1-55092-251-3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Ιανουάριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΔ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	156.993	5.919	15.363	224.375	402.650
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	131.149	328	2.566	5.171	139.214
1. Αυστρία	3.861	5	168	199	4.233
2. Βέλγιο	4.842	2	208	57	5.109
3. Γαλλία	10.897	9	215	259	11.380
4. Γερμανία	37.007	32	495	681	38.215
5. Δανία	2.236	2	22	42	2.302
6. Εσθονία	6	0	22	11	39
7. Ην. Βασίλειο	20.898	8	284	326	21.516
8. Ιρλανδία	1	2	15	15	33
9. Ισπανία	7.959	2	14	39	8.014
10. Ιταλία	17.702	25	432	447	18.606
11. Κύπρος	13.483	9	27	100	13.619
12. Λεττονία	4	0	27	5	36
13. Λιθουανία	15	6	94	32	147
14. Λουξεμβούργο	73	0	0	0	73
15. Μάλτα	35	0	0	0	35
16. Ολλανδία	9.550	11	141	292	9.994
17. Ουγγαρία	27	31	9	398	465
18. Πολωνία	339	120	197	1.383	2.039
19. Πορτογαλία	3	0	11	9	23
20. Σλοβακία	72	23	5	256	356
21. Σλοβενία	3	9	1	82	95
22. Σουηδία	1.427	7	74	192	1.700
23. Τσεχία	182	21	8	291	502
24. Φινλανδία	527	4	97	55	683
25. Αλβανία	4.303	785	9.662	149.567	164.317
26. Βουλγαρία	1.715	3.080	508	31.076	36.379
27. Ελβετία	9.697	3	3	128	9.831
28. Νορβηγία	182	0	5	21	208
29. Ρουμανία	2.357	497	770	4.730	8.354
30. Ρωσία	3.203	7	497	178	3.885
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	613	394	101	3.546	4.654
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	3.774	825	1.251	29.958	35.808
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	18.577	110	4.240	4.680	27.607
33. Ιαπωνία	6.275	3	15	33	6.326
34. Ιράν	94	0	46	109	249
35. Ισραήλ	2.094	1	12	18	2.125
36. Λίβανος - Συρία	1.734	9	278	90	2.111
37. Τουρκία	1.696	27	666	4.022	6.411
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	615	0	76	43	734
39. Λοιπά κράτη Ασίας	6.069	70	3.147	365	9.651
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	3.132	1	555	47	3.735
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.337	1	462	2	2.802
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	374	0	5	8	387
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	421	0	88	37	546
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	8.298	101	466	1.006	9.871
43. Αργεντινή	98	7	8	6	119
44. Βραζιλία	132	2	10	3	147
45. Μεξικό	171	2	6	1	180
46. Η.Π.Α.	5.642	71	244	816	6.773
47. Καναδάς	2.078	15	48	150	2.291
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	177	4	150	30	361
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	1.602	19	31	388	2.040
49. Αυστραλία	1.457	17	31	346	1.851
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	145	2	0	42	189
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	188.602	6.150	20.655	230.496	445.903

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Φεβρουάριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	152.529	3.884	13.856	124.167	294.436
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	135.713	371	4.923	4.549	145.556
1. Αυστρία	3.151	12	177	183	3.523
2. Βέλγιο	6.132	2	226	55	6.415
3. Γαλλία	17.895	18	508	220	18.641
4. Γερμανία	46.085	30	1.331	576	48.022
5. Δανία	2.307	0	45	43	2.395
6. Εσθονία	6	0	17	4	27
7. Ην. Βασίλειο	147	16	394	275	832
8. Ιρλανδία	62	1	41	24	128
9. Ισπανία	6.972	18	70	35	7.095
10. Ιταλία	32.273	16	1.637	271	34.197
11. Κύπρος	10.517	15	19	157	10.708
12. Λετονία	11	0	25	5	41
13. Λιθουανία	44	3	14	32	93
14. Λουξεμβούργο	48	0	0	0	48
15. Μάλτα	36	0	0	0	36
16. Ολλανδία	8.407	3	73	218	8.701
17. Ουγγαρία	12	51	7	578	648
18. Πολωνία	460	90	166	976	1.692
19. Πορτογαλία	0	0	29	4	33
20. Σλοβακία	18	22	5	260	305
21. Σλοβενία	0	47	1	140	188
22. Σουηδία	765	3	90	167	1.025
23. Τσεχία	263	23	10	243	539
24. Φινλανδία	102	1	38	83	224
25. Αλβανία	1.703	169	6.267	64.713	72.852
26. Βουλγαρία	7.049	2.316	553	22.804	32.722
27. Ελβετία	96	2	6	54	158
28. Νορβηγία	19	0	5	19	43
29. Ρουμανία	1.864	252	648	2.507	5.271
30. Ρωσία	2.900	9	447	180	3.536
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	746	253	73	3.717	4.789
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	2.439	512	934	25.624	29.509
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	15.552	94	2.765	3.696	22.107
33. Ιαπωνία	4.172	26	12	50	4.260
34. Ιράν	53	1	10	99	163
35. Ισραήλ	2.333	0	5	21	2.359
36. Λίβανος - Συρία	1.117	3	292	55	1.467
37. Τουρκία	2.122	30	579	2.991	5.722
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	426	1	106	36	569
39. Λοιπά κράτη Ασίας	5.329	33	1.761	444	7.567
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	2.828	3	340	31	3.202
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.118	0	254	0	2.372
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	337	0	28	4	369
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	373	3	58	27	461
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	7.268	56	241	791	8.356
43. Αργεντινή	93	5	16	0	114
44. Βραζιλία	105	2	6	4	117
45. Μεξικό	103	1	16	7	127
46. Η.Π.Α.	4.943	35	85	607	5.670
47. Καναδάς	1.785	8	29	139	1.961
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	239	5	89	34	367
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	1.371	13	36	248	1.668
49. Αυστραλία	1.264	13	22	239	1.538
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	107	0	14	9	130
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	7	4.050	17.238	128.933	329.769

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	309.522	9.803	29.219	348.542	697.086
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	266.862	699	7.489	9.720	284.770
1. Αυστρία	7.012	17	345	382	7.756
2. Βέλγιο	10.974	4	434	112	11.524
3. Γαλλία	28.792	27	723	479	30.021
4. Γερμανία	83.092	62	1.826	1.257	86.237
5. Δανία	4.543	2	67	85	4.697
6. Εσθονία	12	0	39	15	66
7. Ην. Βασίλειο	21.045	24	678	601	22.348
8. Ιρλανδία	63	3	56	39	161
9. Ισπανία	14.931	20	84	74	15.109
10. Ιταλία	49.975	41	2.069	718	52.803
11. Κύπρος	24.000	24	46	257	24.327
12. Λεττονία	15	0	52	10	77
13. Λιθουανία	59	9	108	64	240
14. Λουξεμβούργο	121	0	0	0	121
15. Μάλτα	71	0	0	0	71
16. Ολλανδία	17.957	14	214	510	18.695
17. Ουγγαρία	39	82	16	976	1.113
18. Πολωνία	799	210	363	2.359	3.731
19. Πορτογαλία	3	0	40	13	56
20. Σλοβακία	90	45	10	516	661
21. Σλοβενία	3	56	2	222	283
22. Σουηδία	2.192	10	164	359	2.725
23. Τσεχία	445	44	18	534	1.041
24. Φινλανδία	629	5	135	138	907
25. Αλβανία	6.006	954	15.929	214.280	237.169
26. Βουλγαρία	8.764	5.396	1.061	53.880	69.101
27. Ελβετία	9.793	5	9	182	9.989
28. Νορβηγία	201	0	10	40	251
29. Ρουμανία	4.221	749	1.418	7.237	13.625
30. Ρωσία	6.103	16	944	358	7.421
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	1.359	647	174	7.263	9.443
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	6.213	1.337	2.185	55.582	65.317
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	34.129	204	7.005	8.376	49.714
33. Ιαπωνία	10.447	29	27	83	10.586
34. Ιράν	147	1	56	208	412
35. Ισραήλ	4.427	1	17	39	4.484
36. Λίβανος - Συρία	2.851	12	570	145	3.578
37. Τουρκία	3.818	57	1.245	7.013	12.133
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	1.041	1	182	79	1.303
39. Λοιπά κράτη Ασίας	11.398	103	4.908	809	17.218
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	5.960	4	895	78	6.937
40. Αίγυπτος - Σουδάν	4.455	1	716	2	5.174
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	711	0	33	12	756
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	794	3	146	64	1.007
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	15.566	157	707	1.797	18.227
43. Αργεντινή	191	12	24	6	233
44. Βραζιλία	237	4	16	7	264
45. Μεξικό	274	3	22	8	307
46. Η.Π.Α.	10.585	106	329	1.423	12.443
47. Καναδάς	3.863	23	77	289	4.252
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	416	9	239	64	728
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	2.973	32	67	636	3.708
49. Αυστραλία	2.721	30	53	585	3.389
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	252	2	14	51	319
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	368.150	10.200	37.893	359.429	775.672

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Μάρτιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	364.199	5.952	18.249	173.605	562.005
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	338.229	427	7.605	5.963	352.224
1. Αυστρία	7.676	15	216	371	8.278
2. Βέλγιο	11.820	1	327	88	12.236
3. Γαλλία	28.129	22	585	192	28.928
4. Γερμανία	113.680	38	2.235	911	116.864
5. Δανία	4.428	4	173	60	4.665
6. Εσθονία	8	6	45	74	133
7. Ην. Βασίλειο	65.854	29	496	458	66.837
8. Ιρλανδία	4	14	47	37	102
9. Ισπανία	14.672	18	268	63	15.021
10. Ιταλία	57.845	15	2.387	415	60.662
11. Κύπρος	15.039	21	43	228	15.331
12. Λεττονία	23	1	9	5	38
13. Λιθουανία	11	10	6	78	105
14. Λουξεμβούργο	161	0	0	0	161
15. Μάλτα	56	0	0	0	56
16. Ολλανδία	15.343	6	224	288	15.861
17. Ουγγαρία	15	52	8	639	714
18. Πολωνία	546	105	163	1.016	1.830
19. Πορτογαλία	1	1	48	11	61
20. Σλοβακία	13	17	8	222	260
21. Σλοβενία	7	2	8	127	144
22. Σουηδία	2.296	15	214	223	2.748
23. Τσεχία	601	29	24	315	969
24. Φινλανδία	1	6	71	142	220
25. Αλβανία	2.149	261	7.469	91.185	101.064
26. Βουλγαρία	1.447	3.341	554	31.199	36.541
27. Ελβετία	12.292	6	5	74	12.377
28. Νορβηγία	325	5	11	26	367
29. Ρουμανία	2.241	793	774	7.520	11.328
30. Ρωσία	3.776	11	623	199	4.609
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	787	341	74	4.566	5.768
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	2.953	767	1.134	32.873	37.727
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	18.317	99	3.012	4.233	25.661
33. Ιαπωνία	5.631	22	39	125	5.817
34. Ιράν	154	3	13	175	345
35. Ισραήλ	2.758	1	8	31	2.798
36. Λίβανος - Συρία	1.247	3	334	46	1.630
37. Τουρκία	1.818	30	650	3.695	6.193
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	577	1	60	27	665
39. Λοιπά κράτη Ασίας	6.132	39	1.908	134	8.213
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	4.223	2	316	25	4.566
40. Αίγυπτος - Σουδάν	3.040	0	229	1	3.270
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	760	0	9	2	771
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	423	2	78	22	525
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	16.036	134	697	1.287	18.154
43. Αργεντινή	120	0	11	5	136
44. Βραζιλία	209	0	13	28	250
45. Μεξικό	495	1	48	9	553
46. Η.Π.Α.	11.373	117	336	1.060	12.886
47. Καναδάς	3.456	6	181	154	3.797
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	383	10	108	31	532
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	2.409	9	26	309	2.753
49. Αυστραλία	2.148	8	14	294	2.464
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	261	1	12	15	289
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	405.184	6.196	22.300	179.459	613.139

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Μάρτιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	673.721	15.755	47.468	522.147	1.259.091
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	605.091	1.126	15.094	15.683	636.994
1. Αυστρία	14.688	32	561	753	16.034
2. Βέλγιο	22.794	5	761	200	23.760
3. Γαλλία	56.921	49	1.308	671	58.949
4. Γερμανία	196.772	100	4.061	2.168	203.101
5. Δανία	8.971	6	240	145	9.362
6. Εσθονία	20	6	84	89	199
7. Ην. Βασίλειο	86.899	53	1.174	1.059	89.185
8. Ιρλανδία	67	17	103	76	263
9. Ισπανία	29.603	38	352	137	30.130
10. Ιταλία	107.820	56	4.456	1.133	113.465
11. Κύπρος	39.039	45	89	485	39.658
12. Λεττονία	38	1	61	15	115
13. Λιθουανία	70	19	114	142	345
14. Λουξεμβούργο	282	0	0	0	282
15. Μάλτα	127	0	0	0	127
16. Ολλανδία	33.300	20	438	798	34.556
17. Ουγγαρία	54	134	24	1.615	1.827
18. Πολωνία	1.345	315	526	3.375	5.561
19. Πορτογαλία	4	1	88	24	117
20. Σλοβακία	103	62	18	738	921
21. Σλοβενία	10	58	10	349	427
22. Σουηδία	4.488	25	378	582	5.473
23. Τσεχία	1.046	73	42	849	2.010
24. Φινλανδία	630	11	206	280	1.127
25. Αλβανία	8.155	1.215	23.398	305.465	338.233
26. Βουλγαρία	10.211	8.737	1.615	85.079	105.642
27. Ελβετία	22.085	11	14	256	22.366
28. Νορβηγία	526	5	21	66	618
29. Ρουμανία	6.462	1.542	2.192	14.757	24.953
30. Ρωσία	9.879	27	1.567	557	12.030
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	2.146	988	248	11.829	15.211
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	9.166	2.104	3.319	88.455	103.044
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	52.446	303	10.017	12.609	75.375
33. Ιαπωνία	16.078	51	66	208	16.403
34. Ιράν	301	4	69	383	757
35. Ισραήλ	7.185	2	25	70	7.282
36. Λίβανος - Συρία	4.098	15	904	191	5.208
37. Τουρκία	5.636	87	1.895	10.708	18.326
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	1.618	2	242	106	1.968
39. Λοιπά κράτη Ασίας	17.530	142	6.816	943	25.431
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	10.183	6	1.211	103	11.503
40. Αίγυπτος - Σουδάν	7.495	1	945	3	8.444
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	1.471	0	42	14	1.527
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	1.217	5	224	86	1.532
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	31.602	291	1.404	3.084	36.381
43. Αργεντινή	311	12	35	11	369
44. Βραζιλία	446	4	29	35	514
45. Μεξικό	769	4	70	17	860
46. Η.Π.Α.	21.958	223	665	2.483	25.329
47. Καναδάς	7.319	29	258	443	8.049
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	799	19	347	95	1.260
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	5.382	41	93	945	6.461
49. Αυστραλία	4.869	38	67	879	5.853
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	513	3	26	66	608
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	773.334	16.396	60.193	538.888	1.388.811

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Απρίλιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	430.011	7.520	24.359	198.233	660.123
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	397.134	755	12.669	9.420	419.978
1. Αυστρία	15.927	10	606	516	17.059
2. Βέλγιο	27.994	6	1.879	120	29.999
3. Γαλλία	61.611	31	2.708	320	64.670
4. Γερμανία	107.207	79	2.304	1.407	110.997
5. Δανία	11.488	8	307	74	11.877
6. Εσθονία	2	1	62	20	85
7. Ην. Βασίλειο	48.990	46	774	624	50.434
8. Ιρλανδία	427	6	6	55	494
9. Ισπανία	8.998	28	345	74	9.445
10. Ιταλία	53.109	31	2.004	443	55.587
11. Κύπρος	13.250	19	45	157	13.471
12. Λεττονία	39	4	128	43	214
13. Λιθουανία	34	1	73	25	133
14. Λουξεμβούργο	1.537	0	0	0	1.537
15. Μάλτα	35	0	0	0	35
16. Ολλανδία	29.078	29	550	417	30.074
17. Ουγγαρία	30	102	28	1.268	1.428
18. Πολωνία	1.136	220	560	2.112	4.028
19. Πορτογαλία	164	1	107	15	287
20. Σλοβακία	20	26	6	340	392
21. Σλοβενία	6	41	1	344	392
22. Σουηδία	6.930	15	95	307	7.347
23. Τσεχία	299	47	24	525	895
24. Φινλανδία	8.823	4	57	214	9.098
25. Αλβανία	2.440	299	8.528	95.534	106.801
26. Βουλγαρία	2.124	4.279	659	40.275	47.337
27. Ελβετία	11.267	5	21	113	11.406
28. Νορβηγία	3.806	1	31	67	3.905
29. Ρουμανία	3.187	776	733	7.306	12.002
30. Ρωσία	5.604	15	594	261	6.474
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	641	537	96	9.222	10.496
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	3.808	853	1.028	36.035	41.724
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	27.380	104	6.469	5.583	39.536
33. Ιαπωνία	6.696	9	284	44	7.033
34. Ιράν	85	1	4	138	228
35. Ισραήλ	8.177	6	2.105	52	10.340
36. Λίβανος - Συρία	1.539	6	242	57	1.844
37. Τουρκία	1.843	28	1.221	4.848	7.940
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	589	5	82	46	722
39. Λοιπά κράτη Ασίας	8.451	49	2.531	398	11.429
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	3.583	7	240	26	3.856
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.318	0	132	4	2.454
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	822	1	43	2	868
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	443	6	65	20	534
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	16.697	131	1.553	1.450	19.831
43. Αργεντινή	156	4	52	8	220
44. Βραζιλία	131	2	76	11	220
45. Μεξικό	307	5	76	3	391
46. Η.Π.Α.	12.160	95	909	1.180	14.344
47. Καναδάς	3.589	22	276	215	4.102
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	354	3	164	33	554
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	4.723	43	773	588	6.127
49. Αυστραλία	4.181	31	615	551	5.378
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	542	12	158	37	749
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	482.394	7.805	33.394	205.880	729.473

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Απρίλιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΛΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	1.103.732	23.275	71.827	720.380	1.919.214
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	1.002.225	1.881	27.763	25.103	1.056.972
1. Αυστρία	30.615	42	1.167	1.269	33.093
2. Βέλγιο	50.788	11	2.640	320	53.759
3. Γαλλία	118.532	80	4.016	991	123.619
4. Γερμανία	303.979	179	6.365	3.575	314.098
5. Δανία	20.459	14	547	219	21.239
6. Εσθονία	22	7	146	109	284
7. Ην. Βασίλειο	135.889	99	1.948	1.683	139.619
8. Ιρλανδία	494	23	109	131	757
9. Ισπανία	38.601	66	697	211	39.575
10. Ιταλία	160.929	87	6.460	1.576	169.052
11. Κύπρος	52.289	64	134	642	53.129
12. Λεττονία	77	5	189	58	329
13. Λιθουανία	104	20	187	167	478
14. Λουξεμβούργο	1.819	0	0	0	1.819
15. Μάλτα	162	0	0	0	162
16. Ολλανδία	62.378	49	988	1.215	64.630
17. Ουγγαρία	84	236	52	2.883	3.255
18. Πολωνία	2.481	535	1.086	5.487	9.589
19. Πορτογαλία	168	2	195	39	404
20. Σλοβακία	123	88	24	1.078	1.313
21. Σλοβενία	16	99	11	693	819
22. Σουηδία	11.418	40	473	889	12.820
23. Τσεχία	1.345	120	66	1.374	2.905
24. Φινλανδία	9.453	15	263	494	10.225
25. Αλβανία	10.595	1.514	31.926	400.999	445.034
26. Βουλγαρία	12.335	13.016	2.274	125.354	152.979
27. Ελβετία	33.352	16	35	369	33.772
28. Νορβηγία	4.332	6	52	133	4.523
29. Ρουμανία	9.649	2.318	2.925	22.063	36.955
30. Ρωσία	15.483	42	2.161	818	18.504
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	2.787	1.525	344	21.051	25.707
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	12.974	2.957	4.347	124.490	144.768
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	79.826	407	16.486	18.192	114.911
33. Ιαπωνία	22.774	60	350	252	23.436
34. Ιράν	386	5	73	521	985
35. Ισραήλ	15.362	8	2.130	122	17.622
36. Λίβανος - Συρία	5.637	21	1.146	248	7.052
37. Τουρκία	7.479	115	3.116	15.556	26.266
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	2.207	7	324	152	2.690
39. Λοιπά κράτη Ασίας	25.981	191	9.347	1.341	36.860
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	13.766	13	1.451	129	15.359
40. Αίγυπτος - Σουδάν	9.813	1	1.077	7	10.898
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	2.293	1	85	16	2.395
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	1.660	11	289	106	2.066
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	48.299	422	2.957	4.534	56.212
43. Αργεντινή	467	16	87	19	589
44. Βραζιλία	577	6	105	46	734
45. Μεξικό	1.076	9	146	20	1.251
46. Η.Π.Α.	34.118	318	1.574	3.663	39.673
47. Καναδάς	10.908	51	534	658	12.151
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	1.153	22	511	128	1.814
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	10.105	84	866	1.533	12.588
49. Αυστραλία	9.050	69	682	1.430	11.231
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	1.055	15	184	103	1.357
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.255.728	24.201	93.587	744.768	2.118.284

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Μάιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	1.232.186	10.184	41.511	304.921	1.588.802
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	1.175.666	1.321	28.121	16.124	1.221.232
1. Αυστρία	41.063	16	887	629	42.595
2. Βέλγιο	49.329	6	1.793	144	51.272
3. Γαλλία	97.693	20	1.330	403	99.446
4. Γερμανία	291.965	51	9.031	2.090	303.137
5. Δανία	34.491	11	693	108	35.303
6. Εσθονία	6	3	52	36	97
7. Ην. Βασίλειο	377.476	94	3.488	791	381.849
8. Ιρλανδία	9.086	6	18	47	9.157
9. Ισπανία	13.950	13	457	77	14.497
10. Ιταλία	76.326	26	6.763	629	83.744
11. Κύπρος	18.214	11	35	147	18.407
12. Λεττονία	73	0	180	11	264
13. Λιθουανία	38	2	35	35	110
14. Λουξεμβούργο	3.715	0	0	0	3.715
15. Μάλτα	103	0	0	0	103
16. Ολλανδία	92.777	21	1.365	522	94.685
17. Ουγγαρία	41	333	22	3.254	3.650
18. Πολωνία	2.224	416	1.087	3.863	7.590
19. Πορτογαλία	341	0	2	16	359
20. Σλοβακία	9	144	28	1.400	1.581
21. Σλοβενία	13	19	11	228	271
22. Σουηδία	44.109	25	534	409	45.077
23. Τσεχία	1.143	96	169	979	2.387
24. Φινλανδία	21.481	8	141	306	21.936
25. Αλβανία	3.299	625	9.804	165.332	179.060
26. Βουλγαρία	2.305	5.716	803	57.538	66.362
27. Ελβετία	24.355	20	31	249	24.655
28. Νορβηγία	3.551	0	44	49	3.644
29. Ρουμανία	3.522	1.007	751	9.511	14.791
30. Ρωσία	13.959	21	840	464	15.284
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	599	415	62	14.626	15.702
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	4.930	1.059	1.055	41.028	48.072
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	27.268	113	10.586	7.147	45.114
33. Ιαπωνία	8.185	12	98	45	8.340
34. Ιράν	120	0	7	140	267
35. Ισραήλ	6.075	4	5.354	67	11.500
36. Λίβανος - Συρία	1.403	7	258	102	1.770
37. Τουρκία	2.138	37	2.253	6.398	10.826
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	665	1	95	21	782
39. Λοιπά κράτη Ασίας	8.682	52	2.521	374	11.629
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	4.466	3	239	46	4.754
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.329	0	106	5	2.440
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	1.514	0	89	13	1.616
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	623	3	44	28	698
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	26.616	200	3.040	2.298	32.154
43. Αργεντινή	314	6	117	14	451
44. Βραζιλία	331	6	88	17	442
45. Μεξικό	400	5	63	5	473
46. Η.Π.Α.	17.570	144	2.060	1.726	21.500
47. Καναδάς	7.460	35	486	493	8.474
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	541	4	226	43	814
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	8.536	77	1.795	971	11.379
49. Αυστραλία	7.486	56	1.449	887	9.878
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	1.050	21	346	84	1.501
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.299.072	10.577	57.171	315.383	1.682.203

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Μάιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΛΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	2.335.918	33.459	113.338	1.025.301	3.508.016
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	2.177.891	3.202	55.884	41.227	2.278.204
1. Αυστρία	71.678	58	2.054	1.898	75.688
2. Βέλγιο	100.117	17	4.433	464	105.031
3. Γαλλία	216.225	100	5.346	1.394	223.065
4. Γερμανία	595.944	230	15.396	5.665	617.235
5. Δανία	54.950	25	1.240	327	56.542
6. Εσθονία	28	10	198	145	381
7. Ην. Βασίλειο	513.365	193	5.436	2.474	521.468
8. Ιρλανδία	9.580	29	127	178	9.914
9. Ισπανία	52.551	79	1.154	288	54.072
10. Ιταλία	237.255	113	13.223	2.205	252.796
11. Κύπρος	70.503	75	169	789	71.536
12. Λεττονία	150	5	369	69	593
13. Λιθουανία	142	22	222	202	588
14. Λουξεμβούργο	5.534	0	0	0	5.534
15. Μάλτα	265	0	0	0	265
16. Ολλανδία	155.155	70	2.353	1.737	159.315
17. Ουγγαρία	125	569	74	6.137	6.905
18. Πολωνία	4.705	951	2.173	9.350	17.179
19. Πορτογαλία	509	2	197	55	763
20. Σλοβακία	132	232	52	2.478	2.894
21. Σλοβενία	29	118	22	921	1.090
22. Σουηδία	55.527	65	1.007	1.298	57.897
23. Τσεχία	2.488	216	235	2.353	5.292
24. Φινλανδία	30.934	23	404	800	32.161
25. Αλβανία	13.894	2.139	41.730	566.331	624.094
26. Βουλγαρία	14.640	18.732	3.077	182.892	219.341
27. Ελβετία	57.707	36	66	618	58.427
28. Νορβηγία	7.883	6	96	182	8.167
29. Ρουμανία	13.171	3.325	3.676	31.574	51.746
30. Ρωσία	29.442	63	3.001	1.282	33.788
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	3.386	1.940	406	35.677	41.409
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	17.904	4.016	5.402	165.518	192.840
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	107.094	520	27.072	25.339	160.025
33. Ιαπωνία	30.959	72	448	297	31.776
34. Ιράν	506	5	80	661	1.252
35. Ισραήλ	21.437	12	7.484	189	29.122
36. Λίβανος - Συρία	7.040	28	1.404	350	8.822
37. Τουρκία	9.617	152	5.369	21.954	37.092
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	2.872	8	419	173	3.472
39. Λοιπά κράτη Ασίας	34.663	243	11.868	1.715	48.489
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	18.232	16	1.690	175	20.113
40. Αίγυπτος - Σουδάν	12.142	1	1.183	12	13.338
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	3.807	1	174	29	4.011
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	2.283	14	333	134	2.764
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	74.915	622	5.997	6.832	88.366
43. Αργεντινή	781	22	204	33	1.040
44. Βραζιλία	908	12	193	63	1.176
45. Μεξικό	1.476	14	209	25	1.724
46. Η.Π.Α.	51.688	462	3.634	5.389	61.173
47. Καναδάς	18.368	86	1.020	1.151	20.625
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	1.694	26	737	171	2.628
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	18.641	161	2.661	2.504	23.967
49. Αυστραλία	16.536	125	2.131	2.317	21.109
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	2.105	36	530	187	2.858
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2.554.800	34.778	150.758	1.060.151	3.800.487

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Ιούνιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	1.424.245	8.781	59.993	216.963	1.709.982
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	1.291.747	1.224	47.471	19.051	1.359.493
1. Αυστρία	67.453	25	1.435	970	69.883
2. Βέλγιο	44.025	5	1.738	327	46.095
3. Γαλλία	85.910	31	4.375	506	90.822
4. Γερμανία	290.743	49	11.011	3.572	305.375
5. Δανία	49.291	15	739	439	50.484
6. Εσθονία	27	2	73	27	129
7. Ην. Βασίλειο	435.328	80	2.611	684	438.703
8. Ιρλανδία	11.829	9	324	26	12.188
9. Ισπανία	15.566	21	581	117	16.285
10. Ιταλία	98.171	21	15.748	592	114.532
11. Κύπρος	15.233	7	36	86	15.362
12. Λεττονία	196	4	140	46	386
13. Λιθουανία	42	10	49	125	226
14. Λουξεμβούργο	3.414	0	0	0	3.414
15. Μάλτα	65	0	0	0	65
16. Ολλανδία	84.611	15	1.357	998	86.981
17. Ουγγαρία	1.414	229	422	2.524	4.589
18. Πολωνία	3.614	307	1.645	2.908	8.474
19. Πορτογαλία	159	4	2.637	19	2.819
20. Σλοβακία	38	154	393	1.541	2.126
21. Σλοβενία	39	35	75	490	639
22. Σουηδία	58.671	27	908	1.305	60.911
23. Τσεχία	2.308	162	1.013	1.590	5.073
24. Φινλανδία	23.600	12	161	159	23.932
25. Αλβανία	2.196	285	7.359	68.827	78.667
26. Βουλγαρία	2.288	4.513	942	45.429	53.172
27. Ελβετία	34.730	4	51	149	34.934
28. Νορβηγία	56.652	25	66	87	56.830
29. Ρουμανία	5.394	1.499	1.135	14.058	22.086
30. Ρωσία	22.879	14	1.491	374	24.758
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	2.122	382	143	25.128	27.775
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	6.237	835	1.335	43.860	52.267
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	29.651	124	15.212	13.163	58.150
33. Ιαπωνία	8.206	13	159	71	8.449
34. Ιράν	170	0	19	124	313
35. Ισραήλ	9.261	1	8.775	93	18.130
36. Λίβανος - Συρία	1.209	3	487	68	1.767
37. Τουρκία	2.305	77	3.213	12.504	18.099
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	959	0	108	21	1.088
39. Λοιπά κράτη Ασίας	7.541	30	2.451	282	10.304
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	4.857	0	372	35	5.264
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.210	0	156	2	2.368
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	1.994	0	147	12	2.153
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	653	0	69	21	743
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	34.393	334	7.819	3.218	45.764
43. Αργεντινή	358	9	233	16	616
44. Βραζιλία	436	9	166	26	637
45. Μεξικό	459	17	239	25	740
46. Η.Π.Α.	24.977	209	5.092	2.388	32.666
47. Καναδάς	7.522	75	1.447	704	9.748
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	641	15	642	59	1.357
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	11.089	105	1.409	1.281	13.884
49. Αυστραλία	9.914	95	1.136	1.174	12.319
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	1.175	10	273	107	1.565
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.504.235	9.344	84.805	234.660	1.833.044

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Ιούνιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	3.760.163	42.240	173.331	1.242.264	5.217.998
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	3.469.638	4.426	103.355	60.278	3.637.697
1. Αυστρία	139.131	83	3.489	2.868	145.571
2. Βέλγιο	144.142	22	6.171	791	151.126
3. Γαλλία	302.135	131	9.721	1.900	313.887
4. Γερμανία	886.687	279	26.407	9.237	922.610
5. Δανία	104.241	40	1.979	766	107.026
6. Εσθονία	55	12	271	172	510
7. Ην. Βασίλειο	948.693	273	8.047	3.158	960.171
8. Ιρλανδία	21.409	38	451	204	22.102
9. Ισπανία	68.117	100	1.735	405	70.357
10. Ιταλία	335.426	134	28.971	2.797	367.328
11. Κύπρος	85.736	82	205	875	86.898
12. Λεττονία	346	9	509	115	979
13. Λιθουανία	184	32	271	327	814
14. Λουξεμβούργο	8.948	0	0	0	8.948
15. Μάλτα	330	0	0	0	330
16. Ολλανδία	239.766	85	3.710	2.735	246.296
17. Ουγγαρία	1.539	798	496	8.661	11.494
18. Πολωνία	8.319	1.258	3.818	12.258	25.653
19. Πορτογαλία	668	6	2.834	74	3.582
20. Σλοβακία	170	386	445	4.019	5.020
21. Σλοβενία	68	153	97	1.411	1.729
22. Σουηδία	114.198	92	1.915	2.603	118.808
23. Τσεχία	4.796	378	1.248	3.943	10.365
24. Φινλανδία	54.534	35	565	959	56.093
25. Αλβανία	16.090	2.424	49.089	635.158	702.761
26. Βουλγαρία	16.928	23.245	4.019	228.321	272.513
27. Ελβετία	92.437	40	117	767	93.361
28. Νορβηγία	64.535	31	162	269	64.997
29. Ρουμανία	18.565	4.824	4.811	45.632	73.832
30. Ρωσία	52.321	77	4.492	1.656	58.546
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	5.508	2.322	549	60.805	69.184
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	24.141	4.851	6.737	209.378	245.107
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	136.745	644	42.284	38.502	218.175
33. Ιαπωνία	39.165	85	607	368	40.225
34. Ιράν	676	5	99	785	1.565
35. Ισραήλ	30.698	13	16.259	282	47.252
36. Λίβανος - Συρία	8.249	31	1.891	418	10.589
37. Τουρκία	11.922	229	8.582	34.458	55.191
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	3.831	8	527	194	4.560
39. Λοιπά κράτη Ασίας	42.204	273	14.319	1.997	58.793
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	23.089	16	2.062	210	25.377
40. Αίγυπτος - Σουδάν	14.352	1	1.339	14	15.706
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	5.801	1	321	41	6.164
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	2.936	14	402	155	3.507
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	109.308	956	13.816	10.050	134.130
43. Αργεντινή	1.139	31	437	49	1.656
44. Βραζιλία	1.344	21	359	89	1.813
45. Μεξικό	1.935	31	448	50	2.464
46. Η.Π.Α.	76.665	671	8.726	7.777	93.839
47. Καναδάς	25.890	161	2.467	1.855	30.373
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	2.335	41	1.379	230	3.985
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	29.730	266	4.070	3.785	37.851
49. Αυστραλία	26.450	220	3.267	3.491	33.428
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	3.280	46	803	294	4.423
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	4.059.035	44.122	235.563	1.294.811	5.633.531

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Ιούλιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	1.801.589	11.603	259.809	290.014	2.363.015
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	1.643.837	1.360	246.923	50.987	1.943.107
1. Αυστρία	107.726	97	15.560	3.859	127.242
2. Βέλγιο	73.873	38	985	2.193	77.089
3. Γαλλία	96.699	69	22.599	1.849	121.216
4. Γερμανία	362.938	140	16.251	13.142	392.471
5. Δανία	59.495	44	4.411	632	64.582
6. Εσθονία	20	2	77	56	155
7. Ην. Βασίλειο	506.937	159	11.369	816	519.281
8. Ιρλανδία	17.563	33	40	62	17.698
9. Ισπανία	6.703	165	854	151	7.873
10. Ιταλία	162.400	48	158.680	920	322.048
11. Κύπρος	16.349	15	89	86	16.539
12. Λεττονία	216	2	118	35	371
13. Λιθουανία	26	15	139	153	333
14. Λουξεμβούργο	5.959	0	0	0	5.959
15. Μάλτα	126	0	0	0	126
16. Ολλανδία	127.664	75	4.274	4.552	136.565
17. Ουγγαρία	936	98	865	9.533	11.432
18. Πολωνία	4.776	140	2.292	6.760	13.968
19. Πορτογαλία	2.080	4	565	27	2.676
20. Σλοβακία	418	36	541	1.262	2.257
21. Σλοβενία	80	49	31	851	1.011
22. Σουηδία	63.539	62	5.256	2.705	71.562
23. Τσεχία	2.378	55	1.059	1.230	4.722
24. Φινλανδία	24.936	14	868	113	25.931
25. Αλβανία	2.534	329	8.192	64.586	75.641
26. Βουλγαρία	2.672	5.655	1.117	54.477	63.921
27. Ελβετία	46.032	34	118	775	46.959
28. Νορβηγία	58.404	14	57	175	58.650
29. Ρουμανία	8.650	2.558	1.106	23.861	36.175
30. Ρωσία	28.196	27	942	394	29.559
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	3.218	480	127	40.470	44.295
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	8.046	1.146	1.227	54.289	64.708
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	32.069	497	16.552	39.533	88.651
33. Ιαπωνία	7.925	21	123	99	8.168
34. Ιράν	204	2	24	182	412
35. Ισραήλ	10.645	18	7.878	145	18.686
36. Λίβανος - Συρία	2.141	5	733	105	2.984
37. Τουρκία	2.306	390	5.540	38.636	46.872
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	1.842	1	140	42	2.025
39. Λοιπά κράτη Ασίας	7.006	60	2.114	324	9.504
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	4.405	32	525	280	5.242
40. Αίγυπτος - Σουδάν	1.879	2	337	7	2.225
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	1.731	1	107	13	1.852
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	795	29	81	260	1.165
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	35.069	432	5.968	3.520	44.989
43. Αργεντινή	395	13	140	11	559
44. Βραζιλία	565	9	171	20	765
45. Μεξικό	618	21	377	20	1.036
46. Η.Π.Α.	25.139	290	3.911	2.478	31.818
47. Καναδάς	7.657	89	951	928	9.625
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	695	10	418	63	1.186
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	11.332	125	1.375	1.981	14.813
49. Αυστραλία	10.111	109	1.174	1.852	13.246
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	1.221	16	201	129	1.567
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.884.464	12.689	284.229	335.328	2.516.710

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Ιούλιος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	5.561.752	53.843	433.140	1.532.278	7.581.013
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	5.113.475	5.786	350.278	111.265	5.580.804
1. Αυστρία	246.857	180	19.049	6.727	272.813
2. Βέλγιο	218.015	60	7.156	2.984	228.215
3. Γαλλία	398.834	200	32.320	3.749	435.103
4. Γερμανία	1.249.625	419	42.658	22.379	1.315.081
5. Δανία	163.736	84	6.390	1.398	171.608
6. Εσθονία	75	14	348	228	665
7. Ην. Βασίλειο	1.455.630	432	19.416	3.974	1.479.452
8. Ιρλανδία	38.972	71	491	266	39.800
9. Ισπανία	74.820	265	2.589	556	78.230
10. Ιταλία	497.826	182	187.651	3.717	689.376
11. Κύπρος	102.085	97	294	961	103.437
12. Λεττονία	562	11	627	150	1.350
13. Λιθουανία	210	47	410	480	1.147
14. Λουξεμβούργο	14.907	0	0	0	14.907
15. Μάλτα	456	0	0	0	456
16. Ολλανδία	367.430	160	7.984	7.287	382.861
17. Ουγγαρία	2.475	896	1.361	18.194	22.926
18. Πολωνία	13.095	1.398	6.110	19.018	39.621
19. Πορτογαλία	2.748	10	3.399	101	6.258
20. Σλοβακία	588	422	986	5.281	7.277
21. Σλοβενία	148	202	128	2.262	2.740
22. Σουηδία	177.737	154	7.171	5.308	190.370
23. Τσεχία	7.174	433	2.307	5.173	15.087
24. Φινλανδία	79.470	49	1.433	1.072	82.024
25. Αλβανία	18.624	2.753	57.281	699.744	778.402
26. Βουλγαρία	19.600	28.900	5.136	282.798	336.434
27. Ελβετία	138.469	74	235	1.542	140.320
28. Νορβηγία	122.939	45	219	444	123.647
29. Ρουμανία	27.215	7.382	5.917	69.493	110.007
30. Ρωσία	80.517	104	5.434	2.050	88.105
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	8.726	2.802	676	101.275	113.479
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	32.187	5.997	7.964	263.667	309.815
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	168.814	1.141	58.836	78.035	306.826
33. Ιαπωνία	47.090	106	730	467	48.393
34. Ιράν	880	7	123	967	1.977
35. Ισραήλ	41.343	31	24.137	427	65.938
36. Λίβανος - Συρία	10.390	36	2.624	523	13.573
37. Τουρκία	14.228	619	14.122	73.094	102.063
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	5.673	9	667	236	6.585
39. Λοιπά κράτη Ασίας	49.210	333	16.433	2.321	68.297
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	27.494	48	2.587	490	30.619
40. Αίγυπτος - Σουδάν	16.231	3	1.676	21	17.931
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	7.532	2	428	54	8.016
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	3.731	43	483	415	4.672
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	144.377	1.388	19.784	13.570	179.119
43. Αργεντινή	1.534	44	577	60	2.215
44. Βραζιλία	1.909	30	530	109	2.578
45. Μεξικό	2.553	52	825	70	3.500
46. Η.Π.Α.	101.804	961	12.637	10.255	125.657
47. Καναδάς	33.547	250	3.418	2.783	39.998
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	3.030	51	1.797	293	5.171
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	41.062	391	5.445	5.766	52.664
49. Αυστραλία	36.561	329	4.441	5.343	46.674
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	4.501	62	1.004	423	5.990
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.943.499	56.811	519.792	1.630.139	8.150.241

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Αύγουστος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	1.687.993	13.333	94.061	432.737	2.228.124
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	1.544.270	1.453	72.059	56.765	1.674.547
1. Αυστρία	82.317	92	3.472	2.646	88.527
2. Βέλγιο	62.784	17	1.405	1.174	65.380
3. Γαλλία	87.291	149	4.278	3.189	94.907
4. Γερμανία	316.093	252	14.531	9.455	340.331
5. Δανία	43.373	17	1.174	252	44.816
6. Εσθονία	177	0	92	52	321
7. Ην. Βασίλειο	501.600	160	4.925	914	507.599
8. Ιρλανδία	14.641	27	684	39	15.391
9. Ισπανία	29.061	176	1.664	158	31.059
10. Ιταλία	187.729	107	30.385	1.612	219.833
11. Κύπρος	20.316	14	73	155	20.558
12. Λεττονία	179	0	92	25	296
13. Λιθουανία	29	7	86	78	200
14. Λουξεμβούργο	6.896	0	0	0	6.896
15. Μάλτα	110	0	0	0	110
16. Ολλανδία	103.385	79	1.775	3.028	108.267
17. Ουγγαρία	1.079	37	809	16.443	18.368
18. Πολωνία	4.517	83	2.152	8.908	15.660
19. Πορτογαλία	1.901	69	1.247	49	3.266
20. Σλοβακία	498	9	526	3.978	5.011
21. Σλοβενία	35	56	10	575	676
22. Σουηδία	51.701	39	1.047	846	53.633
23. Τσεχία	2.143	27	883	3.092	6.145
24. Φινλανδία	26.415	36	749	97	27.297
25. Αλβανία	4.465	382	17.127	201.679	223.653
26. Βουλγαρία	2.647	6.124	1.154	57.561	67.486
27. Ελβετία	39.396	36	39	599	40.070
28. Νορβηγία	41.617	7	44	138	41.806
29. Ρουμανία	9.819	3.784	1.055	35.189	49.847
30. Ρωσία	30.837	40	958	505	32.340
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	3.699	472	136	34.624	38.931
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	11.243	1.035	1.489	45.677	59.444
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	32.733	913	22.454	26.624	82.724
33. Ιαπωνία	8.817	36	144	105	9.102
34. Ιράν	264	1	28	147	440
35. Ισραήλ	9.253	9	12.597	124	21.983
36. Λίβανος - Συρία	3.298	25	1.608	461	5.392
37. Τουρκία	1.762	733	5.540	25.303	33.338
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	1.991	8	313	93	2.405
39. Λοιπά κράτη Ασίας	7.348	101	2.224	391	10.064
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	5.283	62	437	458	6.240
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.770	4	235	4	3.013
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	1.492	1	111	23	1.627
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	1.021	57	91	431	1.600
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	28.421	382	3.686	3.125	35.614
43. Αργεντινή	260	17	62	17	356
44. Βραζιλία	374	15	102	34	525
45. Μεξικό	363	11	53	12	439
46. Η.Π.Α.	19.506	220	2.366	2.020	24.112
47. Καναδάς	7.380	93	817	956	9.246
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	538	26	286	86	936
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	9.679	155	1.769	2.121	13.724
49. Αυστραλία	8.656	137	1.518	1.988	12.299
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	1.023	18	251	133	1.425
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.764.109	14.845	122.407	465.065	2.366.426

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Αύγουστος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	7.249.745	67.176	527.201	1.965.015	9.809.137
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	6.657.745	7.239	422.337	168.030	7.255.351
1. Αυστρία	329.174	272	22.521	9.373	361.340
2. Βέλγιο	280.799	77	8.561	4.158	293.595
3. Γαλλία	486.125	349	36.598	6.938	530.010
4. Γερμανία	1.565.718	671	57.189	31.834	1.655.412
5. Δανία	207.109	101	7.564	1.650	216.424
6. Εσθονία	252	14	440	280	986
7. Ην. Βασίλειο	1.957.230	592	24.341	4.888	1.987.051
8. Ιρλανδία	53.613	98	1.175	305	55.191
9. Ισπανία	103.881	441	4.253	714	109.289
10. Ιταλία	685.555	289	218.036	5.329	909.209
11. Κύπρος	122.401	111	367	1.116	123.995
12. Λεττονία	741	11	719	175	1.646
13. Λιθουανία	239	54	496	558	1.347
14. Λουξεμβούργο	21.803	0	0	0	21.803
15. Μάλτα	566	0	0	0	566
16. Ολλανδία	470.815	239	9.759	10.315	491.128
17. Ουγγαρία	3.554	933	2.170	34.637	41.294
18. Πολωνία	17.612	1.481	8.262	27.926	55.281
19. Πορτογαλία	4.649	79	4.646	150	9.524
20. Σλοβακία	1.086	431	1.512	9.259	12.288
21. Σλοβενία	183	258	138	2.837	3.416
22. Σουηδία	229.438	193	8.218	6.154	244.003
23. Τσεχία	9.317	460	3.190	8.265	21.232
24. Φινλανδία	105.885	85	2.182	1.169	109.321
25. Αλβανία	23.089	3.135	74.408	901.423	1.002.055
26. Βουλγαρία	22.247	35.024	6.290	340.359	403.920
27. Ελβετία	177.865	110	274	2.141	180.390
28. Νορβηγία	164.556	52	263	582	165.453
29. Ρουμανία	37.034	11.166	6.972	104.682	159.854
30. Ρωσία	111.354	144	6.392	2.555	120.445
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	12.425	3.274	812	135.899	152.410
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	43.430	7.032	9.453	309.344	369.259
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	201.547	2.054	81.290	104.659	389.550
33. Ιαπωνία	55.907	142	874	572	57.495
34. Ιράν	1.144	8	151	1.114	2.417
35. Ισραήλ	50.596	40	36.734	551	87.921
36. Λίβανος - Συρία	13.688	61	4.232	984	18.965
37. Τουρκία	15.990	1.352	19.662	98.397	135.401
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	7.664	17	980	329	8.990
39. Λοιπά κράτη Ασίας	56.558	434	18.657	2.712	78.361
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	32.777	110	3.024	948	36.859
40. Αίγυπτος - Σουδάν	19.001	7	1.911	25	20.944
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	9.024	3	539	77	9.643
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	4.752	100	574	846	6.272
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	172.798	1.770	23.470	16.695	214.733
43. Αργεντινή	1.794	61	639	77	2.571
44. Βραζιλία	2.283	45	632	143	3.103
45. Μεξικό	2.916	63	878	82	3.939
46. Η.Π.Α.	121.310	1.181	15.003	12.275	149.769
47. Καναδάς	40.927	343	4.235	3.739	49.244
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	3.568	77	2.083	379	6.107
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	50.741	546	7.214	7.887	66.388
49. Αυστραλία	45.217	466	5.959	7.331	58.973
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	5.524	80	1.255	556	7.415
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	7.707.608	71.656	642.199	2.095.204	10.516.667

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Σεπτέμβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΔ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	1.431.566	11.190	34.263	294.564	1.771.583
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	1.303.183	715	20.860	22.248	1.347.006
1. Αυστρία	67.123	29	1.816	699	69.667
2. Βέλγιο	40.076	13	1.147	241	41.477
3. Γαλλία	70.852	32	1.478	1.199	73.561
4. Γερμανία	313.301	130	3.209	3.264	319.904
5. Δανία	41.636	14	519	93	42.262
6. Εσθονία	407	3	242	42	694
7. Ην. Βασίλειο	455.259	104	1.104	781	457.248
8. Ιρλανδία	11.954	19	139	33	12.145
9. Ισπανία	17.253	44	385	74	17.756
10. Ιταλία	88.806	32	5.063	679	94.580
11. Κύπρος	12.250	13	16	94	12.373
12. Λεττονία	231	2	115	37	385
13. Λιθουανία	60	11	83	109	263
14. Λουξεμβούργο	4.990	0	0	0	4.990
15. Μάλτα	326	0	0	0	326
16. Ολλανδία	92.529	21	827	710	94.087
17. Ουγγαρία	694	30	417	5.671	6.812
18. Πολωνία	4.928	78	2.613	5.040	12.659
19. Πορτογαλία	571	13	34	17	635
20. Σλοβακία	453	19	376	1.218	2.066
21. Σλοβενία	28	50	4	414	496
22. Σουηδία	52.384	33	392	358	53.167
23. Τσεχία	2.643	17	779	1.427	4.866
24. Φινλανδία	24.429	8	102	48	24.587
25. Αλβανία	2.933	495	8.206	128.102	139.736
26. Βουλγαρία	2.263	5.826	1.324	56.344	65.757
27. Ελβετία	25.984	31	30	199	26.244
28. Νορβηγία	43.229	7	29	50	43.315
29. Ρουμανία	8.364	2.756	1.129	25.415	37.664
30. Ρωσία	32.822	33	1.411	433	34.699
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	2.424	407	75	25.495	28.401
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	10.364	920	1.199	36.278	48.761
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	36.523	477	13.936	11.665	62.601
33. Ιαπωνία	7.719	13	119	106	7.957
34. Ιράν	298	3	29	148	478
35. Ισραήλ	11.355	8	7.093	139	18.595
36. Λίβανος - Συρία	2.678	13	970	225	3.886
37. Τουρκία	3.067	351	3.769	10.808	17.995
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	1.198	1	163	42	1.404
39. Λοιπά κράτη Ασίας	10.208	88	1.793	197	12.286
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	7.101	6	375	70	7.552
40. Αίγυπτος - Σουδάν	4.286	0	190	4	4.480
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	2.051	4	84	25	2.164
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	764	2	101	41	908
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	27.596	261	3.980	2.297	34.134
43. Αργεντινή	335	8	73	10	426
44. Βραζιλία	428	7	45	33	513
45. Μεξικό	485	14	49	49	597
46. Η.Π.Α.	18.417	154	2.407	1.681	22.659
47. Καναδάς	7.333	59	1.246	462	9.100
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	598	19	160	62	839
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	9.276	112	1.460	1.351	12.199
49. Αυστραλία	7.700	97	1.131	1.248	10.176
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	1.576	15	329	103	2.023
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.512.062	12.046	54.014	309.947	1.888.069

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	8.681.311	78.366	561.464	2.259.579	11.580.720
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	7.960.928	7.954	443.197	190.278	8.602.357
1. Αυστρία	396.297	301	24.337	10.072	431.007
2. Βέλγιο	320.875	90	9.708	4.399	335.072
3. Γαλλία	556.977	381	38.076	8.137	603.571
4. Γερμανία	1.879.019	801	60.398	35.098	1.975.316
5. Δανία	248.745	115	8.083	1.743	258.686
6. Εσθονία	659	17	682	322	1.680
7. Ην. Βασίλειο	2.412.489	696	25.445	5.669	2.444.299
8. Ιρλανδία	65.567	117	1.314	338	67.336
9. Ισπανία	121.134	485	4.638	788	127.045
10. Ιταλία	774.361	321	223.099	6.008	1.003.789
11. Κύπρος	134.651	124	383	1.210	136.368
12. Λεττονία	972	13	834	212	2.031
13. Λιθουανία	299	65	579	667	1.610
14. Λουξεμβούργο	26.793	0	0	0	26.793
15. Μάλτα	892	0	0	0	892
16. Ολλανδία	563.344	260	10.586	11.025	585.215
17. Ουγγαρία	4.248	963	2.587	40.308	48.106
18. Πολωνία	22.540	1.559	10.875	32.966	67.940
19. Πορτογαλία	5.220	92	4.680	167	10.159
20. Σλοβακία	1.539	450	1.888	10.477	14.354
21. Σλοβενία	211	308	142	3.251	3.912
22. Σουηδία	281.822	226	8.610	6.512	297.170
23. Τσεχία	11.960	477	3.969	9.692	26.098
24. Φινλανδία	130.314	93	2.284	1.217	133.908
25. Αλβανία	26.022	3.630	82.614	1.029.525	1.141.791
26. Βουλγαρία	24.510	40.850	7.614	396.703	469.677
27. Ελβετία	203.849	141	304	2.340	206.634
28. Νορβηγία	207.785	59	292	632	208.768
29. Ρουμανία	45.398	13.922	8.101	130.097	197.518
30. Ρωσία	144.176	177	7.803	2.988	155.144
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	14.849	3.681	887	161.394	180.811
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	53.794	7.952	10.652	345.622	418.020
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	238.070	2.531	95.226	116.324	452.151
33. Ιαπωνία	63.626	155	993	678	65.452
34. Ιράν	1.442	11	180	1.262	2.895
35. Ισραήλ	61.951	48	43.827	690	106.516
36. Λίβανος - Συρία	16.366	74	5.202	1.209	22.851
37. Τουρκία	19.057	1.703	23.431	109.205	153.396
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	8.862	18	1.143	371	10.394
39. Λοιπά κράτη Ασίας	66.766	522	20.450	2.909	90.647
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	39.878	116	3.399	1.018	44.411
40. Αίγυπτος - Σουδάν	23.287	7	2.101	29	25.424
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	11.075	7	623	102	11.807
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	5.516	102	675	887	7.180
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	200.394	2.031	27.450	18.992	248.867
43. Αργεντινή	2.129	69	712	87	2.997
44. Βραζιλία	2.711	52	677	176	3.616
45. Μεξικό	3.401	77	927	131	4.536
46. Η.Π.Α.	139.727	1.335	17.410	13.956	172.428
47. Καναδάς	48.260	402	5.481	4.201	58.344
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	4.166	96	2.243	441	6.946
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	60.017	658	8.674	9.238	78.587
49. Αυστραλία	52.917	563	7.090	8.579	69.149
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	7.100	95	1.584	659	9.438
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.219.670	83.702	696.213	2.405.151	12.404.736

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Οκτώβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	723.020	7.006	20.572	211.111	961.709
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	689.900	278	8.223	7.285	705.686
1. Αυστρία	18.906	17	131	327	19.381
2. Βέλγιο	22.366	7	489	107	22.969
3. Γαλλία	43.247	22	352	388	44.009
4. Γερμανία	192.802	54	1.224	1.568	195.648
5. Δανία	23.841	17	151	97	24.106
6. Εσθονία	238	0	35	18	291
7. Ην. Βασίλειο	217.116	36	577	483	218.212
8. Ιρλανδία	1.612	2	12	25	1.651
9. Ισπανία	10.478	27	215	91	10.811
10. Ιταλία	54.442	10	3.398	508	58.358
11. Κύπρος	11.930	8	32	231	12.201
12. Λεττονία	65	1	37	117	220
13. Λιθουανία	18	5	74	93	190
14. Λουξεμβούργο	2.315	0	0	0	2.315
15. Μάλτα	67	0	0	0	67
16. Ολλανδία	53.710	9	126	375	54.220
17. Ουγγαρία	164	7	46	790	1.007
18. Πολωνία	2.074	6	727	963	3.770
19. Πορτογαλία	284	6	352	27	669
20. Σλοβακία	263	3	8	226	500
21. Σλοβενία	5	29	4	192	230
22. Σουηδία	17.735	7	60	254	18.056
23. Τσεχία	1.127	1	71	304	1.503
24. Φινλανδία	15.095	4	102	101	15.302
25. Αλβανία	2.155	579	8.151	112.503	123.388
26. Βουλγαρία	1.790	4.135	1.252	40.995	48.172
27. Ελβετία	5.562	13	177	155	5.907
28. Νορβηγία	1.955	2	19	25	2.001
29. Ρουμανία	2.929	731	738	6.783	11.181
30. Ρωσία	13.245	16	595	297	14.153
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	680	383	134	13.562	14.759
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	4.804	869	1.283	29.506	36.462
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	33.458	425	9.642	6.441	49.966
33. Ιαπωνία	5.409	18	57	59	5.543
34. Ιράν	110	1	12	111	234
35. Ισραήλ	15.454	12	5.688	122	21.276
36. Λίβανος - Συρία	1.229	13	321	102	1.665
37. Τουρκία	2.348	260	1.519	5.725	9.852
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	477	1	56	37	571
39. Λοιπά κράτη Ασίας	8.431	120	1.989	285	10.825
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	2.899	1	299	61	3.260
40. Αίγυπτος - Σουδάν	1.434	0	161	7	1.602
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	939	0	46	8	993
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	526	1	92	46	665
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	19.754	206	2.889	1.777	24.626
43. Αργεντινή	226	3	41	13	283
44. Βραζιλία	394	3	57	58	512
45. Μεξικό	505	14	79	6	604
46. Η.Π.Α.	12.717	147	1.999	1.392	16.255
47. Καναδάς	5.457	36	539	245	6.277
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	455	3	174	63	695
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	4.166	39	853	830	5.888
49. Αυστραλία	3.603	33	678	758	5.072
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	563	6	175	72	816
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	783.297	7.677	34.255	220.220	1.045.449

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Οκτώβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	9.404.331	85.372	582.036	2.470.690	12.542.429
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	8.650.828	8.232	451.420	197.563	9.308.043
1. <i>Αυστρία</i>	415.203	318	24.468	10.399	450.388
2. <i>Βέλγιο</i>	343.241	97	10.197	4.506	358.041
3. <i>Γαλλία</i>	600.224	403	38.428	8.525	647.580
4. <i>Γερμανία</i>	2.071.821	855	61.622	36.666	2.170.964
5. <i>Δανία</i>	272.586	132	8.234	1.840	282.792
6. <i>Εσθονία</i>	897	17	717	340	1.971
7. <i>Ην. Βασίλειο</i>	2.629.605	732	26.022	6.152	2.662.511
8. <i>Ιρλανδία</i>	67.179	119	1.326	363	68.987
9. <i>Ισπανία</i>	131.612	512	4.853	879	137.856
10. <i>Ιταλία</i>	828.803	331	226.497	6.516	1.062.147
11. <i>Κύπρος</i>	146.581	132	415	1.441	148.569
12. <i>Λεττονία</i>	1.037	14	871	329	2.251
13. <i>Λιθουανία</i>	317	70	653	760	1.800
14. <i>Λουξεμβούργο</i>	29.108	0	0	0	29.108
15. <i>Μάλτα</i>	959	0	0	0	959
16. <i>Ολλανδία</i>	617.054	269	10.712	11.400	639.435
17. <i>Ουγγαρία</i>	4.412	970	2.633	41.098	49.113
18. <i>Πολωνία</i>	24.614	1.565	11.602	33.929	71.710
19. <i>Πορτογαλία</i>	5.504	98	5.032	194	10.828
20. <i>Σλοβακία</i>	1.802	453	1.896	10.703	14.854
21. <i>Σλοβενία</i>	216	337	146	3.443	4.142
22. <i>Σουηδία</i>	299.557	233	8.670	6.766	315.226
23. <i>Τσεχία</i>	13.087	478	4.040	9.996	27.601
24. <i>Φινλανδία</i>	145.409	97	2.386	1.318	149.210
25. <i>Αλβανία</i>	28.177	4.209	90.765	1.142.028	1.265.179
26. <i>Βουλγαρία</i>	26.300	44.985	8.866	437.698	517.849
27. <i>Ελβετία</i>	209.411	154	481	2.495	212.541
28. <i>Νορβηγία</i>	209.740	61	311	657	210.769
29. <i>Ρουμανία</i>	48.327	14.653	8.839	136.880	208.699
30. <i>Ρωσία</i>	157.421	193	8.398	3.285	169.297
31. <i>Σερβία & Μαυροβούνιο</i>	15.529	4.064	1.021	174.956	195.570
32. <i>Λοιπά Κράτη Ευρώπης</i>	58.598	8.821	11.935	375.128	454.482
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	271.528	2.956	104.868	122.765	502.117
33. <i>Ιαπωνία</i>	69.035	173	1.050	737	70.995
34. <i>Ιράν</i>	1.552	12	192	1.373	3.129
35. <i>Ισραήλ</i>	77.405	60	49.515	812	127.792
36. <i>Λίβανος - Συρία</i>	17.595	87	5.523	1.311	24.516
37. <i>Τουρκία</i>	21.405	1.963	24.950	114.930	163.248
38. <i>Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής</i>	9.339	19	1.199	408	10.965
39. <i>Λοιπά κράτη Ασίας</i>	75.197	642	22.439	3.194	101.472
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	42.777	117	3.698	1.079	47.671
40. <i>Αίγυπτος - Σουδάν</i>	24.721	7	2.262	36	27.026
41. <i>Νοτιοαφρικανική Ενωση</i>	12.014	7	669	110	12.800
42. <i>Λοιπά κράτη Αφρικής</i>	6.042	103	767	933	7.845
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	220.148	2.237	30.339	20.769	273.493
43. <i>Αργεντινή</i>	2.355	72	753	100	3.280
44. <i>Βραζιλία</i>	3.105	55	734	234	4.128
45. <i>Μεξικό</i>	3.906	91	1.006	137	5.140
46. <i>Η.Π.Α.</i>	152.444	1.482	19.409	15.348	188.683
47. <i>Καναδάς</i>	53.717	438	6.020	4.446	64.621
48. <i>Λοιπά κράτη Αμερικής</i>	4.621	99	2.417	504	7.641
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	64.183	697	9.527	10.068	84.475
49. <i>Αυστραλία</i>	56.520	596	7.768	9.337	74.221
50. <i>Λοιπά κράτη Ωκεανίας</i>	7.663	101	1.759	731	10.254
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.002.967	91.379	730.468	2.625.371	13.450.185

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Νοέμβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	159.518	5.874	11.485	171.714	348.591
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	142.155	315	1.400	4.996	148.866
1. Αυστρία	5.737	21	8	186	5.952
2. Βέλγιο	6.136	11	5	126	6.278
3. Γαλλία	11.761	16	28	294	12.099
4. Γερμανία	29.534	51	146	852	30.583
5. Δανία	3.190	1	33	46	3.270
6. Εσθονία	10	0	2	19	31
7. Ην. Βασίλειο	23.209	27	113	357	23.706
8. Ιρλανδία	2	0	2	15	19
9. Ισπανία	5.838	13	28	72	5.951
10. Ιταλία	32.232	19	288	383	32.922
11. Κύπρος	10.194	11	20	109	10.334
12. Λεττονία	61	0	137	5	203
13. Λιθουανία	16	4	101	40	161
14. Λουξεμβούργο	168	0	0	0	168
15. Μάλτα	50	0	0	0	50
16. Ολλανδία	12.628	21	29	253	12.931
17. Ουγγαρία	13	15	21	378	427
18. Πολωνία	645	55	349	894	1.943
19. Πορτογαλία	119	0	30	15	164
20. Σλοβακία	6	16	9	283	314
21. Σλοβενία	4	10	3	110	127
22. Σουηδία	313	10	28	147	498
23. Τσεχία	284	11	10	256	561
24. Φινλανδία	5	3	10	156	174
25. Αλβανία	2.117	358	7.075	99.706	109.256
26. Βουλγαρία	1.690	3.580	539	34.253	40.062
27. Ελβετία	891	3	12	110	1.016
28. Νορβηγία	6	2	5	33	46
29. Ρουμανία	2.257	385	674	3.770	7.086
30. Ρωσία	6.215	12	601	245	7.073
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	623	372	60	4.767	5.822
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	3.564	847	1.119	23.834	29.364
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	16.976	377	3.905	7.163	28.421
33. Ιαπωνία	3.849	21	21	84	3.975
34. Ιράν	120	3	11	164	298
35. Ισραήλ	2.382	8	257	24	2.671
36. Λίβανος - Συρία	1.254	12	349	122	1.737
37. Τουρκία	2.367	252	1.221	6.487	10.327
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	533	2	80	29	644
39. Λοιπά κράτη Ασίας	6.471	79	1.966	253	8.769
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	3.206	1	201	50	3.458
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.276	0	152	5	2.433
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	378	0	17	5	400
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	552	1	32	40	625
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	10.877	154	386	1.197	12.614
43. Αργεντινή	76	6	2	8	92
44. Βραζιλία	125	4	14	7	150
45. Μεξικό	501	6	2	1	510
46. Η.Π.Α.	8.056	117	190	916	9.279
47. Καναδάς	1.842	19	59	236	2.156
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	277	2	119	29	427
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	1.926	39	69	430	2.464
49. Αυστραλία	1.749	37	47	407	2.240
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	177	2	22	23	224
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	192.503	6.445	16.046	180.554	395.548

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Νοέμβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	9.563.849	91.246	593.521	2.642.404	12.891.020
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	8.792.983	8.547	452.820	202.559	9.456.909
1. Αυστρία	420.940	339	24.476	10.585	456.340
2. Βέλγιο	349.377	108	10.202	4.632	364.319
3. Γαλλία	611.985	419	38.456	8.819	659.679
4. Γερμανία	2.101.355	906	61.768	37.518	2.201.547
5. Δανία	275.776	133	8.267	1.886	286.062
6. Εσθονία	907	17	719	359	2.002
7. Ην. Βασίλειο	2.652.814	759	26.135	6.509	2.686.217
8. Ιρλανδία	67.181	119	1.328	378	69.006
9. Ισπανία	137.450	525	4.881	951	143.807
10. Ιταλία	861.035	350	226.785	6.899	1.095.069
11. Κύπρος	156.775	143	435	1.550	158.903
12. Λεττονία	1.098	14	1.008	334	2.454
13. Λιθουανία	333	74	754	800	1.961
14. Λουξεμβούργο	29.276	0	0	0	29.276
15. Μάλτα	1.009	0	0	0	1.009
16. Ολλανδία	629.682	290	10.741	11.653	652.366
17. Ουγγαρία	4.425	985	2.654	41.476	49.540
18. Πολωνία	25.259	1.620	11.951	34.823	73.653
19. Πορτογαλία	5.623	98	5.062	209	10.992
20. Σλοβακία	1.808	469	1.905	10.986	15.168
21. Σλοβενία	220	347	149	3.553	4.269
22. Σουηδία	299.870	243	8.698	6.913	315.724
23. Τσεχία	13.371	489	4.050	10.252	28.162
24. Φινλανδία	145.414	100	2.396	1.474	149.384
25. Αλβανία	30.294	4.567	97.840	1.241.734	1.374.435
26. Βουλγαρία	27.990	48.565	9.405	471.951	557.911
27. Ελβετία	210.302	157	493	2.605	213.557
28. Νορβηγία	209.746	63	316	690	210.815
29. Ρουμανία	50.584	15.038	9.513	140.650	215.785
30. Ρωσία	163.636	205	8.999	3.530	176.370
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	16.152	4.436	1.081	179.723	201.392
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	62.162	9.668	13.054	398.962	483.846
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	288.504	3.333	108.773	129.928	530.538
33. Ιαπωνία	72.884	194	1.071	821	74.970
34. Ιράν	1.672	15	203	1.537	3.427
35. Ισραήλ	79.787	68	49.772	836	130.463
36. Λίβανος - Συρία	18.849	99	5.872	1.433	26.253
37. Τουρκία	23.772	2.215	26.171	121.417	173.575
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	9.872	21	1.279	437	11.609
39. Λοιπά κράτη Ασίας	81.668	721	24.405	3.447	110.241
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	45.983	118	3.899	1.129	51.129
40. Αίγυπτος - Σουδάν	26.997	7	2.414	41	29.459
41. Νοτιοαφρικανική Ενωση	12.392	7	686	115	13.200
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	6.594	104	799	973	8.470
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	231.025	2.391	30.725	21.966	286.107
43. Αργεντινή	2.431	78	755	108	3.372
44. Βραζιλία	3.230	59	748	241	4.278
45. Μεξικό	4.407	97	1.008	138	5.650
46. Η.Π.Α.	160.500	1.599	19.599	16.264	197.962
47. Καναδάς	55.559	457	6.079	4.682	66.777
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	4.898	101	2.536	533	8.068
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	66.109	736	9.596	10.498	86.939
49. Αυστραλία	58.269	633	7.815	9.744	76.461
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	7.840	103	1.781	754	10.478
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.195.470	97.824	746.514	2.805.925	13.845.733

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ: Δεκέμβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	198.458	5.636	10.539	173.776	388.409
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	171.824	227	710	4.507	177.268
1. Αυστρία	7.870	9	7	244	8.130
2. Βέλγιο	7.397	1	2	71	7.471
3. Γαλλία	16.718	14	32	215	16.979
4. Γερμανία	39.664	20	111	600	40.395
5. Δανία	2.764	4	7	21	2.796
6. Εσθονία	1	2	0	5	8
7. Ην. Βασίλειο	32.063	17	71	353	32.504
8. Ιρλανδία	0	2	2	17	21
9. Ισπανία	7.271	8	10	44	7.333
10. Ιταλία	32.931	23	132	351	33.437
11. Κύπρος	9.374	10	31	97	9.512
12. Λεττονία	17	0	27	5	49
13. Λιθουανία	24	13	29	41	107
14. Λουξεμβούργο	0	0	0	0	0
15. Μάλτα	48	0	0	0	48
16. Ολλανδία	13.661	9	37	214	13.921
17. Ουγγαρία	61	11	6	409	487
18. Πολωνία	865	36	162	1.057	2.120
19. Πορτογαλία	0	10	7	4	21
20. Σλοβακία	7	9	4	198	218
21. Σλοβενία	0	16	11	139	166
22. Σουηδία	132	7	11	168	318
23. Τσεχία	181	6	4	222	413
24. Φινλανδία	775	0	7	32	814
25. Αλβανία	2.573	115	7.718	93.356	103.762
26. Βουλγαρία	2.352	3.541	374	35.694	41.961
27. Ελβετία	9.740	3	4	56	9.803
28. Νορβηγία	4	0	10	18	32
29. Ρουμανία	2.495	669	342	6.279	9.785
30. Ρωσία	5.099	44	535	286	5.964
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	731	302	70	5.589	6.692
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	3.640	735	776	27.991	33.142
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	16.985	330	2.463	5.341	25.119
33. Ιαπωνία	4.218	12	10	66	4.306
34. Ιράν	75	0	6	149	230
35. Ισραήλ	1.992	4	18	34	2.048
36. Λίβανος - Συρία	1.408	9	347	79	1.843
37. Τουρκία	1.888	247	813	4.785	7.733
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	548	1	59	19	627
39. Λοιπά κράτη Ασίας	6.856	57	1.210	209	8.332
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	3.410	3	116	28	3.557
40. Αίγυπτος - Σουδάν	2.196	1	59	10	2.266
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	710	0	1	1	712
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	504	2	56	17	579
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	9.847	107	150	978	11.082
43. Αργεντινή	30	1	0	19	50
44. Βραζιλία	143	1	1	4	149
45. Μεξικό	195	2	0	2	199
46. Η.Π.Α.	6.712	83	112	787	7.694
47. Καναδάς	2.577	18	16	144	2.755
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	190	2	21	22	235
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	2.075	29	47	414	2.565
49. Αυστραλία	1.937	27	29	395	2.388
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	138	2	18	19	177
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	230.775	6.105	13.315	180.537	430.732

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2005

Κράτη υπηκοότητας αλλοδαπών	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	ΣΙΑ/ΚΩΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ	ΟΔΙΚΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ
I. ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	9.762.307	96.882	604.060	2.816.180	13.279.429
από τα οποία:					
- ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	8.964.807	8.774	453.530	207.066	9.634.177
1. Αυστρία	428.810	348	24.483	10.829	464.470
2. Βέλγιο	356.774	109	10.204	4.703	371.790
3. Γαλλία	628.703	433	38.488	9.034	676.658
4. Γερμανία	2.141.019	926	61.879	38.118	2.241.942
5. Δανία	278.540	137	8.274	1.907	288.858
6. Εσθονία	908	19	719	364	2.010
7. Ην. Βασίλειο	2.684.877	776	26.206	6.862	2.718.721
8. Ιρλανδία	67.181	121	1.330	395	69.027
9. Ισπανία	144.721	533	4.891	995	151.140
10. Ιταλία	893.966	373	226.917	7.250	1.128.506
11. Κύπρος	166.149	153	466	1.647	168.415
12. Λεττονία	1.115	14	1.035	339	2.503
13. Λιθουανία	357	87	783	841	2.068
14. Λουξεμβούργο	29.276	0	0	0	29.276
15. Μάλτα	1.057	0	0	0	1.057
16. Ολλανδία	643.343	299	10.778	11.867	666.287
17. Ουγγαρία	4.486	996	2.660	41.885	50.027
18. Πολωνία	26.124	1.656	12.113	35.880	75.773
19. Πορτογαλία	5.623	108	5.069	213	11.013
20. Σλοβακία	1.815	478	1.909	11.184	15.386
21. Σλοβενία	220	363	160	3.692	4.435
22. Σουηδία	300.002	250	8.709	7.081	316.042
23. Τσεχία	13.552	495	4.054	10.474	28.575
24. Φινλανδία	146.189	100	2.403	1.506	150.198
25. Αλβανία	32.867	4.682	105.558	1.335.090	1.478.197
26. Βουλγαρία	30.342	52.106	9.779	507.645	599.872
27. Ελβετία	220.042	160	497	2.661	223.360
28. Νορβηγία	209.750	63	326	708	210.847
29. Ρουμανία	53.079	15.707	9.855	146.929	225.570
30. Ρωσία	168.735	249	9.534	3.816	182.334
31. Σερβία & Μαυροβούνιο	16.883	4.738	1.151	185.312	208.084
32. Λοιπά Κράτη Ευρώπης	65.802	10.403	13.830	426.953	516.988
II. ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	305.489	3.663	111.236	135.269	555.657
33. Ιαπωνία	77.102	206	1.081	887	79.276
34. Ιράν	1.747	15	209	1.686	3.657
35. Ισραήλ	81.779	72	49.790	870	132.511
36. Λίβανος - Συρία	20.257	108	6.219	1.512	28.096
37. Τουρκία	25.660	2.462	26.984	126.202	181.308
38. Λοιπά κράτη Μ. Ανατολής	10.420	22	1.338	456	12.236
39. Λοιπά κράτη Ασίας	88.524	778	25.615	3.656	118.573
III. ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	49.393	121	4.015	1.157	54.686
40. Αίγυπτος - Σουδάν	29.193	8	2.473	51	31.725
41. Νοτιοαφρικανική Ένωση	13.102	7	687	116	13.912
42. Λοιπά κράτη Αφρικής	7.098	106	855	990	9.049
IV. ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	240.872	2.498	30.875	22.944	297.189
43. Αργεντινή	2.461	79	755	127	3.422
44. Βραζιλία	3.373	60	749	245	4.427
45. Μεξικό	4.602	99	1.008	140	5.849
46. Η.Π.Α.	167.212	1.682	19.711	17.051	205.656
47. Καναδάς	58.136	475	6.095	4.826	69.532
48. Λοιπά κράτη Αμερικής	5.088	103	2.557	555	8.303
V. ΚΡΑΤΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	68.184	765	9.643	10.912	89.504
49. Αυστραλία	60.206	660	7.844	10.139	78.849
50. Λοιπά κράτη Ωκεανίας	7.978	105	1.799	773	10.655
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.426.245	103.929	759.829	2.986.462	14.276.465

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Διανυκτερεύσεις στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα, κατά μήνα

ΕΤΟΣ 2005

[illegible]

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ
ΕΤΟΥΣ 2005

	Ταξίδια με 4 ή περισσότερες διανυκτερεύσεις			Ταξίδια σε συγγενείς & φίλους με 4 ή περισσότερες διανυκτερεύσεις		
	Σύνολο	Εσωτερικού	Εξωτερικού	Σύνολο	Εσωτερικού	Εξωτερικού
Σύνολο	111.902.091	98.364.183	13.537.908	25.957.935	21.501.250	4.456.685
Άρρενες	52.864.772	46.605.534	6.259.238	11.005.282	9.229.512	1.775.770
Θήλεις	59.037.319	51.758.649	7.278.670	14.952.653	12.271.738	2.680.915
Ηλικίες 0-14 (δεν συμπεριλαμβάνεται στο σύνολο)	18.619.710	16.920.432	1.699.278	4.110.680	3.393.821	716.859
Ηλικίες 15 - 24	18.926.301	16.993.979	1.932.322	6.327.007	5.951.526	375.481
Ηλικίες 25 - 44	34.823.599	29.795.066	5.028.533	8.582.109	6.938.229	1.643.880
Ηλικίες 45 - 64	32.502.520	27.840.289	4.662.231	6.407.786	4.523.549	1.884.237
Ηλικίες 65 και άνω	25.649.671	23.734.849	1.914.822	4.641.033	4.087.946	553.087
Από 4 έως 7 διανυκτερεύσεις	23.437.412	20.643.989	2.793.423	5.072.995	4.610.028	462.967
Από 8 έως 14 διανυκτερεύσεις	20.564.019	18.439.559	2.124.460	5.337.452	4.623.585	713.867
Από 15 έως 28 διανυκτερεύσεις	24.432.610	21.181.520	3.251.090	6.003.722	5.076.308	927.414
Από 29 έως 91 διανυκτερεύσεις	40.583.531	36.267.165	4.316.366	7.510.389	6.210.521	1.299.868
Από 92 έως 365 διανυκτερεύσεις	2.884.519	1.831.950	1.052.569	2.033.377	980.808	1.052.569
Αεροπορικώς	11.684.388	3.598.913	8.085.475	4.522.269	1.623.362	2.898.907
Θαλασσίως	23.848.328	23.081.101	767.227	4.706.256	4.625.503	80.753
Οδικώς	76.369.375	71.684.169	4.685.206	16.729.410	15.252.385	1.477.025
Τρένο	2.284.305	2.212.811	71.494	1.057.657	1.035.329	22.328
Λεωφορείο, Τουριστικό λεωφορείο	14.413.786	12.276.475	2.137.311	5.273.396	4.835.670	437.726
Ιδιωτικό και ενοικιαζόμενο όχημα	59.092.999	56.629.264	2.463.735	10.303.499	9.286.528	1.016.971
Άλλο	578.285	565.619	12.666	94.858	94.858	0
Άμεση κράτηση	108.360.559	97.552.077	10.808.482	24.954.477	21.469.865	3.484.612
Μέσω ταξιδιωτικού γραφείου - πρακτορείου	3.541.532	812.106	2.729.426	1.003.458	31.385	972.073
εκ των οποίων με πακέτο διακοπών	937.180	368.450	568.730	0	0	0
Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	12.403.551	9.821.765	2.581.786	0	0	0
Άλλα συλλογικά καταλύματα	1.787.696	1.696.690	91.006	0	0	0
Τουριστικά κάμπινγκ	533.189	524.592	8.597	0	0	0
Λοιπά συλλογικά καταλύματα	1.254.507	1.172.098	82.409	0	0	0
Ειδικά τουριστικά καταλύματα	523.612	399.278	124.334	0	0	0
Ιδιωτικά καταλύματα	97.187.232	86.446.450	10.740.782	25.957.935	21.501.250	4.456.685
Ενοικιαζόμενη κατοικία	11.410.162	11.209.228	200.934	0	0	0
Ιδιόκτητη δευτερεύουσα κατοικία	57.393.556	51.857.964	5.535.592	0	0	0
Λοιπά ιδιωτικά καταλύματα	28.383.514	23.379.258	5.004.256	25.957.935	21.501.250	4.456.685
Ιανουάριος	3.245.031	2.034.446	1.210.585	1.188.706	872.202	316.504
Φεβρουάριος	681.121	526.866	154.255	254.956	240.597	14.359
Μάρτιος	2.080.693	1.403.580	677.113	368.711	351.416	17.295
Απρίλιος	8.523.209	7.619.772	903.437	2.903.869	2.428.347	475.522
Μάιος	5.693.220	5.252.110	441.110	904.785	869.943	34.842
Ιούνιος	4.498.549	3.565.051	933.498	1.030.699	721.026	309.673
Ιούλιος	37.048.599	35.134.374	1.914.225	7.199.692	6.731.967	467.725
Αύγουστος	33.000.605	30.236.934	2.763.671	6.459.763	5.608.429	851.334
Σεπτέμβριος	3.837.470	3.038.387	799.083	808.959	661.201	147.758
Οκτώβριος	3.167.198	1.975.652	1.191.546	902.242	512.052	390.190
Νοέμβριος	2.728.183	1.938.540	789.643	1.099.592	452.914	646.678
Δεκέμβριος	7.398.213	5.638.471	1.759.742	2.835.961	2.051.156	784.805
Ιανουάριος (προηγούμενου έτους)	3.396.410	2.206.517	1.189.893	1.482.289	948.878	533.411
Φεβρουάριος (προηγούμενου έτους)	1.419.381	894.192	525.189	597.162	275.875	321.287
Μάρτιος (προηγούμενου έτους)	1.455.296	1.245.094	210.202	207.643	173.341	34.302
Απρίλιος (προηγούμενου έτους)	8.899.732	7.988.280	911.452	1.884.052	1.572.470	311.582
Μάιος (προηγούμενου έτους)	1.827.009	1.450.228	376.781	445.098	431.662	13.436
Ιούνιος (προηγούμενου έτους)	2.742.381	2.440.392	301.989	511.728	331.294	180.434
Ιούλιος (προηγούμενου έτους)	26.698.998	25.298.745	1.400.253	5.077.910	4.246.470	831.440
Αύγουστος (προηγούμενου έτους)	27.227.186	24.793.340	2.433.846	5.396.492	4.491.683	904.809
Σεπτέμβριος (προηγούμενου έτους)	3.395.668	3.025.629	370.039	376.122	219.152	156.970
Οκτώβριος (προηγούμενου έτους)	2.446.649	1.947.850	498.799	593.555	422.132	171.423
Νοέμβριος (προηγούμενου έτους)	1.103.078	952.341	150.737	438.900	400.568	38.332
Δεκέμβριος (προηγούμενου έτους)	7.045.064	5.671.466	1.373.598	2.349.271	1.942.898	406.373

Σημειώσεις:

1. Στοιχεία βάσει τριμηνιαίας έρευνας σε νοικοκυριά ημεδαπών (κατοίκων της Ελλάδας)
2. Τα στοιχεία του πίνακα αφορούν ταξίδια ατόμων με ηλικία 15 ετών και άνω

(*) Σημείωση για τα είδη καταλυμάτων

- Άλλα συλλογικά καταλύματα: τουριστικά κάμπινγκ, κατοικίες διακοπών, ενοικιαζόμενα δωμάτια, μαρίνες, ξενώνες νέων, ορεινά καταφύγια κ.α.
- Ειδικά τουριστικά καταλύματα: μέσα μεταφοράς, κέντρα υγείας (σανατόρια, ιαματικά λουτρά κλπ.), καταυλισμοί εργασίας και διακοπών
- Λοιπά ιδιωτικά καταλύματα: καταλύματα που παρέχονται δωρεάν, από συγγενείς ή φίλους

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΑΞΙΔΙΩΝ
ΕΤΟΥΣ 2005

	Ταξίδια με 4 ή περισσότερες διανυκτερεύσεις			Ταξίδια σε συγγενείς & φίλους με 4 ή περισσότερες διανυκτερεύσεις		
	Σύνολο	Εσωτερικού	Εξωτερικού	Σύνολο	Εσωτερικού	Εξωτερικού
Σύνολο	8.633.803	7.638.570	995.233	2.024.341	1.783.417	240.924
Άρρενες	4.173.500	3.687.972	485.528	890.865	790.186	100.679
Θήλεις	4.460.303	3.950.598	509.705	1.133.476	993.231	140.245
Ηλικίες 0-14 (δεν συμπεριλαμβάνεται στο σύνολο)						
Ηλικίες 15 - 24	1.483.366	1.339.432	143.934	469.673	436.972	32.701
Ηλικίες 25 - 44	3.335.406	2.901.548	433.858	794.333	673.634	120.699
Ηλικίες 45 - 64	2.596.043	2.270.980	325.063	518.916	447.146	71.770
Ηλικίες 65 και άνω	1.218.988	1.126.610	92.378	241.419	225.665	15.754
Από 4 έως 7 διανυκτερεύσεις	4.279.405	3.788.820	490.585	956.816	877.621	79.195
Από 8 έως 14 διανυκτερεύσεις	2.036.008	1.826.007	210.001	535.402	467.563	67.839
Από 15 έως 28 διανυκτερεύσεις	1.390.416	1.212.792	177.624	348.695	298.435	50.260
Από 29 έως 91 διανυκτερεύσεις	908.136	799.875	108.261	168.608	133.740	34.868
Από 92 έως 365 διανυκτερεύσεις	19.838	11.076	8.762	14.820	6.058	8.762
Αεροπορικώς	794.817	257.342	537.475	212.125	79.070	133.055
Θαλασσίως	1.932.886	1.856.351	76.535	352.053	346.670	5.383
Οδικώς	5.906.100	5.524.877	381.223	1.460.163	1.357.677	102.486
Τρένο	95.968	88.820	7.148	35.827	33.595	2.232
Λεωφορείο, Τουριστικό λεωφορείο	937.552	753.262	184.290	382.842	341.533	41.309
Ιδιωτικό και ενοικιαζόμενο όχημα	4.821.693	4.634.442	187.251	1.028.130	969.185	58.945
Άλλο	50.887	48.353	2.534	13.364	13.364	0
Άμεση κράτηση	8.224.911	7.505.966	718.945	1.986.215	1.778.966	207.249
Μέσω ταξιδιωτικού γραφείου - πρακτορείου	408.892	132.604	276.288	38.126	4.451	33.675
εκ των οποίων με πακέτο διακοπών	149.403	58.980	90.423	0	0	0
Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	1.652.484	1.252.844	399.640	0	0	0
Άλλα συλλογικά καταλύματα	152.240	143.110	9.130	0	0	0
Τουριστικά κάμπινγκ	56.736	55.017	1.719	0	0	0
Λοιπά συλλογικά καταλύματα	95.504	88.093	7.411	0	0	0
Ειδικά τουριστικά καταλύματα	69.733	51.409	18.324	0	0	0
Ιδιωτικά καταλύματα	6.759.346	6.191.207	568.139	2.024.341	1.783.417	240.924
Ενοικιαζόμενη κατοικία	1.076.087	1.063.146	12.941	0	0	0
Ιδιόκτητη δευτερεύουσα κατοικία	3.439.888	3.177.174	262.714	0	0	0
Λοιπά ιδιωτικά καταλύματα	2.243.371	1.950.887	292.484	2.024.341	1.783.417	240.924
Ιανουάριος	321.756	242.671	79.085	111.088	93.663	17.425
Φεβρουάριος	97.688	77.850	19.838	28.706	27.270	1.436
Μάρτιος	283.453	203.712	79.741	52.204	49.282	2.922
Απρίλιος	880.599	806.061	74.538	253.978	242.787	11.191
Μάιος	442.224	402.323	39.901	107.269	101.875	5.394
Ιούνιος	402.087	335.063	67.024	91.575	76.025	15.550
Ιούλιος	1.778.618	1.665.725	112.893	315.865	293.657	22.208
Αύγουστος	2.651.772	2.461.404	190.368	544.597	478.211	66.386
Σεπτέμβριος	384.831	322.829	62.002	97.187	81.300	15.887
Οκτώβριος	313.718	226.612	87.106	67.041	45.638	21.403
Νοέμβριος	230.713	191.215	39.498	45.861	29.925	15.936
Δεκέμβριος	846.344	703.105	143.239	308.970	263.784	45.186
Ιανουάριος (προηγούμενου έτους)	336.975	249.227	87.748	141.478	107.732	33.746
Φεβρουάριος (προηγούμενου έτους)	158.393	129.776	28.617	47.210	39.638	7.572
Μάρτιος (προηγούμενου έτους)	143.324	119.421	23.903	30.596	26.513	4.083
Απρίλιος (προηγούμενου έτους)	1.077.823	992.421	85.402	240.314	212.422	27.892
Μάιος (προηγούμενου έτους)	218.067	187.877	30.190	50.643	47.283	3.360
Ιούνιος (προηγούμενου έτους)	247.305	232.247	15.058	52.076	43.254	8.822
Ιούλιος (προηγούμενου έτους)	1.234.116	1.151.385	82.731	187.713	156.814	30.899
Αύγουστος (προηγούμενου έτους)	1.984.204	1.844.103	140.101	395.044	349.529	45.515
Σεπτέμβριος (προηγούμενου έτους)	296.973	249.281	47.692	38.052	24.113	13.939
Οκτώβριος (προηγούμενου έτους)	289.376	233.439	55.937	68.752	55.608	13.144
Νοέμβριος (προηγούμενου έτους)	153.675	127.618	26.057	57.122	49.456	7.666
Δεκέμβριος (προηγούμενου έτους)	882.008	709.728	172.280	279.602	239.117	40.485

Σημειώσεις:

1. Στοιχεία βάσει τριμηνιαίας έρευνας σε νοικοκυριά ημεδαπών (κατοίκων της Ελλάδας)
2. Τα στοιχεία του πίνακα αφορούν ταξίδια ατόμων με ηλικία 15 ετών και άνω

(*) Σημείωση για τα είδη καταλυμάτων

- Άλλα συλλογικά καταλύματα: τουριστικά κάμπινγκ, κατοικίες διακοπών, ενοικιαζόμενα δωμάτια, μαρίνες, ξενώνες νέων, ορεινά καταφύγια κ.α.
- Ειδικά τουριστικά καταλύματα: μέσα μεταφοράς, κέντρα υγείας (σανατόρια, ιαματικά λουτρά κλπ.), καταυλισμοί εργασίας και διακοπών
- Λοιπά ιδιωτικά καταλύματα: καταλύματα που παρέχονται δωρεάν, από συγγενείς ή φίλους

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ξενοδοχειακό δυναμικό κατά κατηγορία
(πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος)

ΕΤΟΣ 2005

ΠΕΡΙΟΧΗ	5****			4****			3***			2**			1*			ΣΥΝΟΛΟ		
	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες
ΣΥΝΟΛΟ	155	29.140	56.888	944	90.975	173.431	1.712	83.632	159.351	4.496	124.106	233.315	1.729	30.868	59.065	9.036	358.721	682.050
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	33	6.553	12.565	101	9.627	18.096	213	11.087	20.716	643	17.972	33.537	280	4.804	9.193	1.270	50.043	94.107
ΑΘΗΝΑ	14	3.948	7.408	33	3.989	7.304	43	3.232	5.894	102	3.914	7.182	64	1.396	2.648	256	16.479	30.436
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	0	0	0	0	0	0	8	494	913	22	734	1.298	9	197	399	39	1.425	2.610
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΤΤΙΚΗΣ	12	2.019	3.861	31	2.917	5.526	38	2.161	4.060	107	3.797	7.086	23	428	784	211	11.322	21.317
ΝΗΣΙΑ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	0	0	0	8	250	484	28	1.089	2.077	77	1.704	3.224	50	757	1.504	163	3.800	7.289
ΝΗΣΙΑ ΛΑΚΩΝΙΚΟΥ	0	0	0	2	19	45	12	149	287	12	149	292	2	22	36	28	339	660
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	0	0	0	2	204	463	15	645	1.212	31	661	1.240	17	226	437	65	1.736	3.352
ΒΟΙΩΤΙΑ	0	0	0	1	19	30	6	244	460	10	241	457	9	110	200	26	614	1.147
ΕΥΒΟΙΑ	2	208	416	9	1.382	2.681	28	1.811	3.453	137	3.790	7.192	37	663	1.277	213	7.854	15.019
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	3	192	484	2	27	58	6	97	184	15	401	733	2	20	41	28	737	1.500
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	1	172	368	5	339	658	9	462	879	100	2.024	3.779	56	884	1.670	171	3.881	7.354
ΦΩΚΙΔΑ	1	14	28	8	481	847	20	703	1.297	30	557	1.054	11	101	197	70	1.856	3.423
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	9	1.693	3.284	76	4.398	8.484	140	6.651	12.850	364	9.292	17.636	112	1.514	2.993	701	23.548	45.247
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	3	151	288	17	1.474	2.846	20	1.567	2.992	72	2.238	4.323	26	369	686	138	5.799	11.135
ΑΡΚΑΔΙΑ	1	10	24	7	57	136	12	258	513	35	702	1.303	16	241	458	71	1.268	2.434
ΑΧΑΪΑ	0	0	0	12	809	1.554	23	1.118	2.146	52	1.339	2.552	12	138	271	99	3.404	6.523
ΗΛΕΙΑ	1	560	1.117	9	831	1.584	12	513	943	43	1.133	2.178	14	203	460	79	3.240	6.282
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	3	720	1.358	12	727	1.359	24	1.444	2.810	55	1.463	2.709	14	176	357	108	4.530	8.593
ΛΑΚΩΝΙΑ	0	0	0	12	165	358	24	649	1.269	41	892	1.664	14	179	372	91	1.885	3.663
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	1	252	497	7	335	647	25	1.102	2.177	66	1.525	2.907	16	208	389	115	3.422	6.617
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	8	1.495	2.918	93	10.583	19.980	174	12.135	23.316	521	16.952	32.360	87	1.762	3.385	883	42.927	81.959
ΖΑΚΥΝΘΟΣ	1	115	227	21	1.925	3.800	51	4.442	8.652	169	6.654	12.739	11	274	526	253	13.410	25.944
ΙΘΑΚΗ	0	0	0	1	12	23	2	49	91	2	42	81	0	0	0	5	103	195
ΚΕΡΚΥΡΑ	7	1.380	2.691	59	7.751	14.389	84	6.048	11.510	199	6.396	12.059	60	1.226	2.360	409	22.801	43.009
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	0	0	0	8	838	1.655	20	877	1.694	91	2.488	4.824	8	111	213	127	4.314	8.386
ΛΕΥΚΑΔΑ	0	0	0	3	51	102	13	618	1.184	59	1.330	2.574	7	136	256	82	2.135	4.116
ΜΕΓΑΝΗΣΙ	0	0	0	0	0	0	1	14	27	0	0	0	0	0	0	1	14	27
ΠΑΞΟΙ	0	0	0	1	6	11	3	87	158	1	42	83	1	15	30	6	150	282
ΗΠΕΙΡΟΣ	2	70	147	19	613	1.245	52	1.580	3.081	147	2.814	5.377	33	560	1.083	253	5.637	10.933
ΑΡΤΑ	0	0	0	2	121	272	1	4	8	9	181	333	2	21	40	14	327	653
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	0	0	0	3	204	363	12	433	831	20	415	795	8	152	297	43	1.204	2.286
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	2	70	147	12	258	556	26	362	738	69	1.220	2.336	9	128	225	118	2.038	4.002
ΠΡΕΒΕΖΑ	0	0	0	2	30	54	13	781	1.504	49	998	1.913	14	259	521	78	2.068	3.992
ΝΗΣΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5	589	1.281	25	1.599	2.935	106	3.924	7.473	205	4.522	8.570	57	769	1.484	398	11.403	21.743
ΙΚΑΡΙΑ	0	0	0	0	0	0	4	107	210	10	228	425	10	158	300	24	493	935
ΛΕΣΒΟΣ	0	0	0	6	263	512	42	1.827	3.479	56	1.209	2.321	9	144	291	113	3.443	6.603
ΛΗΜΝΟΣ	3	478	1.041	3	74	157	4	117	219	10	199	365	3	51	98	23	919	1.880
ΟΙΝΟΥΣΕΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	11	23	1	11	23
ΣΑΜΟΣ	1	92	209	5	645	1.206	35	1.418	2.700	120	2.669	5.083	29	347	668	190	5.171	9.866
ΧΙΟΣ	1	19	31	11	617	1.060	20	451	859	6	186	320	5	58	104	43	1.331	2.374
ΨΑΡΑ	0	0	0	0	0	0	1	4	6	3	31	56	0	0	0	4	35	62
ΚΡΗΤΗ	37	9.213	18.209	200	22.165	42.309	295	15.323	28.896	741	24.160	44.048	233	5.425	10.018	1.506	76.286	143.480
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	14	4.404	8.866	110	12.826	24.249	93	5.448	10.376	190	6.305	11.961	103	3.034	5.579	510	32.017	61.031
ΛΑΣΗΘΙ	13	2.416	4.637	30	3.112	5.980	39	1.928	3.698	110	3.383	6.179	45	611	1.120	237	11.450	21.614
ΡΕΘΥΜΝΟ	6	1.709	3.281	31	3.987	7.724	68	3.930	7.391	157	4.907	8.971	26	482	921	288	15.015	28.288
ΧΑΝΙΑ	4	684	1.425	29	2.240	4.356	95	4.017	7.431	284	9.565	16.937	59	1.298	2.398	471	17.804	32.547

ΠΕΡΙΟΧΗ	5****			4****			3***			2**			1*			ΣΥΝΟΛΟ		
	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	14	5.268	10.188	147	25.492	48.874	215	11.837	22.512	514	16.531	30.866	98	1.586	3.031	988	60.714	115.471
ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	0	0	0	0	0	0	1	42	86	4	51	98	2	37	60	7	130	244
ΚΑΛΥΜΝΟΣ	0	0	0	1	10	20	4	161	305	35	734	1.388	1	14	29	41	919	1.742
ΚΑΡΠΑΘΟΣ	0	0	0	3	75	148	19	796	1.500	75	1.597	2.942	5	57	93	102	2.525	4.683
ΚΑΣΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	22	41	0	0	0	3	22	41
ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	41	73	0	0	0	3	41	73
ΚΩΣ	2	593	1.236	35	8.031	15.572	51	3.102	5.906	152	5.915	11.033	9	142	274	249	17.783	34.021
ΛΕΙΨΟΙ	0	0	0	0	0	0	1	30	54	0	0	0	1	15	28	2	45	82
ΛΕΡΟΣ	0	0	0	0	0	0	1	67	129	22	543	984	4	43	84	27	653	1.197
ΝΙΣΥΡΟΣ	0	0	0	0	0	0	1	20	37	4	100	196	0	0	0	5	120	233
ΠΑΤΜΟΣ	0	0	0	0	0	0	5	224	422	30	606	1.144	5	86	175	40	916	1.741
ΡΟΔΟΣ	12	4.675	8.952	104	17.312	33.003	122	7.208	13.710	179	6.799	12.738	69	1.169	2.243	486	37.163	70.646
ΣΥΜΗ	0	0	0	4	64	131	6	103	202	4	85	156	0	0	0	14	252	489
ΤΗΛΟΣ	0	0	0	0	0	0	2	75	137	2	35	67	1	15	30	5	125	234
ΧΑΛΚΗ	0	0	0	0	0	0	2	9	24	1	3	6	1	8	15	4	20	45
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	15	834	1.658	130	4.059	7.708	158	4.252	8.199	422	9.351	17.901	184	2.640	5.169	909	21.136	40.635
ΑΜΟΡΓΟΣ	0	0	0	0	0	0	3	94	187	5	59	111	0	0	0	8	153	298
ΑΝΔΡΟΣ	0	0	0	3	47	96	6	228	437	10	317	574	5	89	148	24	681	1.255
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	96	183	5	81	160	9	177	343
ΘΗΡΑ	6	140	275	61	1.331	2.449	53	907	1.746	75	1.801	3.441	49	765	1.541	244	4.944	9.452
ΙΟΣ	0	0	0	2	84	166	5	167	338	26	672	1.280	11	174	345	44	1.097	2.129
ΚΕΑ	0	0	0	1	35	68	1	20	34	3	78	148	2	22	45	7	155	295
ΚΥΘΝΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	123	246	0	0	0	3	123	246
ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ	0	0	0	1	2	4	0	0	0	3	50	103	0	0	0	4	52	107
ΜΗΛΟΣ	0	0	0	0	0	0	2	41	83	19	405	791	7	96	183	28	542	1.057
ΜΥΚΟΝΟΣ	8	637	1.271	36	1.348	2.642	30	998	1.932	41	1.049	2.047	42	599	1.164	157	4.631	9.056
ΝΑΞΟΣ	0	0	0	2	108	216	8	527	1.024	64	1.103	2.105	31	389	766	105	2.127	4.111
ΠΑΡΟΣ	1	57	112	11	550	1.038	20	618	1.168	92	1.885	3.614	20	273	545	144	3.383	6.477
ΣΕΡΙΦΟΣ	0	0	0	0	0	0	2	15	26	5	103	196	3	47	84	10	165	306
ΣΙΚΙΝΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	18	37	0	0	0	1	18	37
ΣΙΦΝΟΣ	0	0	0	2	61	100	6	86	169	16	263	510	2	25	53	26	435	832
ΣΥΡΟΣ	0	0	0	8	248	467	9	260	489	24	585	1.095	3	33	61	44	1.126	2.112
ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	29	58	0	0	0	1	29	58
ΤΗΝΟΣ	0	0	0	2	232	437	8	220	424	18	495	922	4	47	74	32	994	1.857
ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	0	0	0	1	13	25	5	71	142	12	220	440	0	0	0	18	304	607
ΘΕΣΣΑΛΙΑ - ΣΠΟΡΑΔΕΣ	11	592	1.168	66	2.012	3.919	94	3.493	6.693	290	6.353	12.093	101	1.640	3.220	562	14.090	27.093
ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ	0	0	0	0	0	0	1	108	207	11	340	642	3	53	105	15	501	954
ΣΚΙΑΘΟΣ	2	356	688	11	701	1.344	12	543	1.054	51	1.349	2.616	23	437	854	99	3.386	6.556
ΣΚΟΠΕΛΟΣ	0	0	0	5	150	285	9	361	735	24	635	1.195	9	126	256	47	1.272	2.471
ΣΚΥΡΟΣ	0	0	0	1	83	166	3	59	105	9	115	231	1	10	20	14	267	522
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	0	0	0	1	48	78	8	246	476	21	373	711	2	85	192	32	752	1.457
ΛΑΡΙΣΑ	1	150	287	1	77	144	8	520	960	26	732	1.333	10	153	280	46	1.632	3.004
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	7	81	183	41	506	1.022	32	902	1.772	115	2.211	4.218	45	687	1.339	240	4.387	8.534
ΤΡΙΚΑΛΑ	1	5	10	6	447	880	21	754	1.384	33	598	1.147	8	89	174	69	1.893	3.595
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	21	2.833	5.470	77	9.755	18.543	239	12.253	23.508	604	15.019	28.809	528	9.884	18.949	1.469	49.744	95.279
ΓΡΕΒΕΝΑ	0	0	0	0	0	0	4	118	245	8	124	232	4	57	101	16	299	578
ΔΡΑΜΑ	0	0	0	0	0	0	4	120	249	7	178	342	4	59	110	15	357	701
ΗΜΑΘΙΑ	0	0	0	3	63	130	10	278	582	13	271	509	1	12	28	27	624	1.249
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	9	1.257	2.223	15	1.526	2.688	28	1.922	3.558	32	1.300	2.465	41	873	1.679	125	6.878	12.613
ΚΑΒΑΛΑ & ΘΑΣΟΣ	1	30	60	7	665	1.300	31	1.443	2.727	126	2.498	4.879	70	1.080	2.094	235	5.716	11.060
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	30	68	3	41	81	11	395	773	14	191	361	0	0	0	29	657	1.283
ΚΙΛΚΙΣ	0	0	0	1	50	100	2	81	142	6	125	238	4	44	92	13	300	572

ΠΕΡΙΟΧΗ	5*****			4****			3***			2**			1*			ΣΥΝΟΛΟ		
	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες
ΚΟΖΑΝΗ	0	0	0	0	0	0	9	303	605	14	381	698	4	79	138	27	763	1.441
ΠΕΛΛΑ	0	0	0	2	64	123	9	221	432	23	380	773	11	169	358	45	834	1.686
ΠΙΕΡΙΑ	0	0	0	6	840	1.621	31	1.216	2.353	143	3.489	6.760	184	3.453	6.672	364	8.998	17.406
ΣΕΡΡΕΣ	0	0	0	1	9	17	8	295	559	9	310	585	4	82	162	22	696	1.323
ΦΛΩΡΙΝΑ	0	0	0	1	10	21	7	196	381	17	261	524	1	11	18	26	478	944
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	10	1.516	3.119	38	6.487	12.462	85	5.665	10.902	192	5.511	10.443	200	3.965	7.497	525	23.144	44.423
ΘΡΑΚΗ	0	0	0	10	672	1.338	26	1.097	2.107	45	1.140	2.118	16	284	540	97	3.193	6.103
ΕΒΡΟΣ & ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	0	0	0	5	425	847	10	434	831	34	824	1.510	13	236	450	62	1.919	3.638
ΡΟΔΟΠΗ	0	0	0	4	151	308	9	369	679	6	145	265	1	14	24	20	679	1.276
ΞΑΝΘΗ	0	0	0	1	96	183	7	294	597	5	171	343	2	34	66	15	595	1.189

Energy conversion factors

The factors given below are taken from Defra's GHG conversion factors for company reporting, published in September 2009.

Table 1 Energy conversion factors

Fuel	Units	kgCO ₂ e per unit
Grid electricity ¹	kWh	0.544
Renewable electricity ²	See footnote 2	See footnote 2
Natural gas	kWh	0.184
	therms	5.391
LPG	kWh	0.214
	therms	6.285
	litres	1.497
Gas oil	tonnes	3498
	kWh	0.277
	litres	3.029
Fuel oil	tonnes	3229
	kWh	0.266

Fuel	Units	kgCO ₂ e per unit
Burning oil	tonnes	3165
	kWh	0.247
Diesel	tonnes	3201
	kWh	0.253
	litres	2.669
Petrol	tonnes	3172
	kWh	0.243
	litres	2.331
Industrial coal	tonnes	2338
	kWh	0.313
Wood pellets	tonnes	121.5
	kWh	0.026

¹This figure represents electricity consumed, i.e. electricity used at the point of final consumption. Because the fuel mix consumed in UK power stations changes from year to year, the figure is presented as a five year rolling average.

²For electricity purchased on a 'green tariff' the grid electricity factor above should generally be used. This factor incorporates UK renewable generation within it. For electricity generated on-site using renewable energy, a factor of zero may be used, as long as the energy source is backed by Renewable Energy Guarantee of Origin (REGO) certificates.

Passenger transport conversion factors

Table 2 Petrol and diesel cars

Car size	Units	kgCO ₂ e per unit
Small up to 1.4 litre petrol	km	0.1820
	miles	0.2929
Medium 1.4-2 litre petrol	km	0.2149
	miles	0.3459
Large, over 2.0 litre petrol	km	0.2976
	miles	0.4790
Average petrol car	km	0.2078
	miles	0.3344

Car size	Units	kgCO ₂ e per unit
Small, up to 1.7 litre diesel	km	0.1528
	miles	0.2459
Medium, 1.7-2.0 litre diesel	km	0.1894
	miles	0.3048
Large, over 2.0 litre diesel	km	0.2576
	miles	0.4146
Average diesel car	km	0.1983
	miles	0.3192

Table 3 Bus, rail and air³ travel

Mode of transport	Units	kg CO ₂ e per unit
Regular taxi	vkm	0.2235
Average bus and coach	vkm	0.0691
International rail (Eurostar)	vkm	0.0178
National rail	vkm	0.0611
Light rail and tram	vkm	0.0840
Underground	vkm	0.0786
Long haul international flight	pkm	0.1235
Short haul international flight	pkm	0.1081
Domestic flight	pkm	0.1883

vkm = vehicle kilometres travelled

pkm = passenger kilometres travelled

The conversion factors presented here are just a sample of those published by Defra. For a more comprehensive set of factors, and full guidance notes for their use, visit [Defra's website](#).

³ The air emission factors do not include non-CO₂ climate change impacts such as Radiative Forcing. A 100% uplift factor has been built into the emission factors to take into account non-direct routes and delays/circling.

Heat content of fuels

The default gross calorific values given below can be used when fuel-specific values are not available from your energy supplier. Gross values are presented to account for water leaving as vapour in the exhaust, and include liquid water present in the fuel prior to combustion. This value is used as some fuels, such as wood or coal, will usually contain some water prior to burning.

Table 4 Gross calorific values for solid fuels

Solid fuels	kWh/tonne
Coal (weighted average)	7,250
Industrial wood	3,806
Short rotation coppice	3,083
Straw	4,167

Table 5 Gross calorific values for liquid fuels

Liquid fuels	kWh/tonne	litres/tonne	kWh/litre
Fuel oil	12,111	1,023	11.84
LPG	13,695	1,968	6.98
Gas/diesel oil	12,639	1,153	10.96
Burning oil	12,833	1,245	10.31
Petrol	13,083	1,362	9.61

Table 6 Gross calorific values for gaseous fuels

Gaseous fuels	kWh/tonne	litres/tonne	kWh/m ³
Natural gas	-	-	11.02